

SLS

SVENSKA LITTERATURSÄLLSKAPET I FINLAND

2013

VERKSAMHETEN

SLS

I KORTHET

Svenska litteratursällskapet i Finland r.f. (SLS) är ett vetenskapligt samfund som bevarar, utvecklar och förmedlar det svenska kulturarvet i Finland. SLS vision är att vara en i samtiden förankrad, traditionsbärande, ekonomiskt stark och allmänt erkänd

kultur- och vetenskapsfrämjande kunskapsorganisation som står för kvalitet och nytänkande med aktiva kontakter i Finland, Norden och det övriga Europa.

SLS uppgift är att samla, bearbeta och offentliggöra vittnesbörden om den svenska kulturens uppkomst och utveckling i Finland. SLS främjar inhemsk forskning om svenska språket och litteraturen samt främjar inhemsk litterär verksamhet genom pris och stipendier.

SLS verksamhet omspanner geografiskt alla svenska regioner i Finland. SLS syften förverkligas genom arkiv och biblioteket, förlag, forskning, stipendieutdelning och ekonomisk förvaltning. Verksamheten möjliggörs tack vare en stabil ekonomi.

SLS är en de stora förvaltarna av privata allmännyttiga medel i Finland. SLS äger och förvaltar Svenska kulturfonden. Den ekonomiska basen för verksamheten utgörs i huvudsak av privata donerade medel.

I N N E H Å L L

Vd:s hälsning	1	Textkritiska utgåvor – kulturella byggstenar ...	22
Tankar kring ordförandebytet	2	Pris och utmärkelser	24
Flytt till nytt kontor	4	Traditionsvetenskapliga tidskrifter	28
Författare donerade arkiv	5	Livligt folkmusikår	30
Paciusfonden	10	Föredrag och bokmässor	31
SLS forskare disputerar	12	Personalen	34
Nya kontakter i Europa	14	Ekonomi och placeringar	35
Topelius intresserar	16	Förtroendeorgan och ledningsgrupp	38
Arkivpedagogik	18	Årsberättelser, bokslut och förteckningar	41
Författarens högra hand	19		

Intresset för fonder och stiftelser ökar

Vi berättar gärna om SLS

Foto: Niklas Sandström

Förväntningarna på öppenhet i fonders och stiftelsers kommunikation och sättet att redovisa sin utdelning och verksamhet ökar år för år.

SLS har varit en föregångare och publicerar i år för femte gången en omfattande årsredovisning för att beskriva både verksamhetens resultat och det ekonomiska utfallet under 2013. Vårt uppdrag är att sprida vittnesbörderna om det svenska i Finland. Den egna transparensen är en naturlig del av detta uppdrag och en av hörnstenarna i sällskapets strategi.

Omvärldens krav gäller inte enbart öppenheten. I allt högre grad förutsätts att man kan redogöra för de kvalitativa krav och etiska principer som tillämpas i förvaltningen. Jävsprinciper, regel efterlevnad och det att donatorsvillkor följs, beaktas fortlöpande i vår verksamhetsstyrning. Det förtroendekapital som SLS åtnjuter i sitt uppdrag att förvalta kulturarv och fondkapital är så värdefullt att det inte skall riskeras. Så kunde ske om man inte ger tillräcklig tyngd åt dessa frågor. I den offentliga mediediskussionen är det dock inte alltid lätt att förmedla en heltäckande bild av de avväganden som görs för att leva upp till donatorsprioriteringar som tillkommit under en period av 130 år. SLS sätt att

redovisa sin verksamhet är avsett att täcka detta behov.

Sedan 2006 har SLS i sin verksamhet förbundit sig att följa de direktiv om god stiftelsepraxis som Delegationen för stiftelser och fonder antagit. Synen på vilka krav som ställs på förvaltning av fonder utvecklas givetvis över tid. SLS skall fortsättningsvis gå i spetsen för utvecklingen att värna om donatorernas, allmänhetens och givetvis medlemmarnas förtroende genom att svara mot de förändrade kraven.

Under verksamhetsåret 2013 fortsatte det långsiktiga arbetet med att samla, bearbeta och offentliggöra vittnesbörderna om det svenska i Finland. Konkret har detta inneburit att SLS utgivit 11 böcker, att arbetet inom SLS arkiv med såväl insamling av arkivmaterial och bearbetning av vårt digitala kulturarv har fortsatt med oförminskad kraft. SLS har startat ny forskning genom att bevilja finansiering för två nya forskningsprojekt som inleds 2014 och för ett tredje med start 2015. Projekten beskrivs på sidan 13 och sidan 23.

Beloppet som utdelats genom pris, stipendier och understöd har höjts och uppgår 2013 till ca 2,7 miljoner euro i beviljade stöd. Höjningen är ett led i SLS medvetet uttalande vilja att utveckla sin roll som forskningsfinansierare inom

ämnesområdena litteratur, språkvetenskap, historia, etnologi och folkloristik samt samhällsvetenskap.

Ett långsiktigt mål för SLS är att bland ungdomar öka intresset för SLS ämnesområden. Därför har ett mångårigt arbete som går under namnet Pro humaniora startats med syftet att öka ungdomars intresse för humanistiska ämnen. Arbetet börjar i skolan och SLS har därför samlat lärare för att dryfta förslag till åtgärder. SLS arkivpedagogiska verksamhet, som beskrivs på sidan 18, riktar sig till ungdomar och lärare. Vi vill försäkra oss om återväxten inom forskningen.

SLS programkvällar, seminarier och mässprogram samlade inemot 3 500 deltagare under 2013. Det är en glädje för oss att publiken funnit SLS evenemang och visat sitt intresse. Det är den bästa uppmuntran vi kan få.

Förvaltningen av medlen som donerats till SLS och till Svenska kulturfonden är ett av SLS viktigaste uppdrag. Placeringsverksamheten 2013 utföll väl med en avkastning om 15,6% och stärkte våra möjligheter att utveckla SLS verksamhet i enlighet med donatorernas vilja och nutidens krav. ■

DAG WALLGREN
SLS verkställande direktör

TILLGÄNGLIGHET

skapar intresse

Öppenhet och tillgänglighet har varit ledord för Svenska litteratursällskapet under de senaste åren. En kraftig uppgång i antalet besök på webben, fullsatta seminariekvällar och en positiv utveckling av medlemsantalet är några tecken på att man har lyckats. SLS tidigare ordförande Max Engman och nuvarande ordförande Fred Karlsson träffades för en pratstund på SLS nya kontor.

Att förvalta den positiva utvecklingen inom SLS är en av de utmaningar som den nya styrelseordföranden, professor Fred Karlsson, nu står inför.

– Att nå ut har varit ett medvetet beslut. Tidigare har folk tänkt att det här är ett elitistiskt sällskap av världsfrånvända forskare, men på den punkten har mycket förändrats, konstaterar Karlsson, som 2013 tog över ordförandeklubban efter professor Max Engman.

Utåtrikningen sker inte enbart mot det finlandssvenska. Enligt professorerna Karlsson och Engman är det viktigt att SLS visar på den finlandssvenska kulturen och historien som en del av det finländska samhället i stort.

– Det här är SLS väldigt bra på. Vi försöker medvetet öppna upp oss mot den finska allmänheten – nu till exempel genom att ge ut Sibeliuss dagböcker på finska, säger Karlsson.

Digital satsning

Under de senaste åren har SLS gett ut

sina första böcker i enbart digital form, och närvaron på webbportalerna Flickr gav på ett år nästan 6 miljoner klick. Där finns drygt 500 historiska SLS fotografier att ladda ned helt fritt och gratis.

– Det finns alltså ett intresse för vad vi håller på med, bara det är lättåtkomligt. På det här sättet kan vi nå helt nya grupper, säger Karlsson.

Webbnärvaron är också ett sätt att nå ut till en yngre, svårflörtad publik, vilket också är en av målsättningarna i sällskapets strategi. Det här kan SLS göra genom att till exempel bistå skolorna med lättfattligt och intressant material.

– Pocket-Runeberg är ett exempel på det här. I takt med att det digitala kommer in mer och mer kan vi förhoppningsvis också locka fler pojkar till den humanistiska sektorn, säger den tidigare styrelseordföranden Max Engman.

Han konstaterar att en del av det som nu kommer ut i elektronisk form är material som SLS har samlat in sedan 1800-talet, till exempel dialektprov och

ortnamn. Att litteratursällskapet har kunnat satsa på att hänga med sin tid beror mycket på välförvaltade resurser, enligt Engman.

– Tidigare var det universiteten som var välfinansierade, och inte SLS, men nu är det tvärtom. Vi måste hitta vår nisch, så att vi inte gör samma sak som universiteten, säger Engman.

Behov av rotation?

Efter ett drygt decennium i samma styrelse känner professorerna Engman och Karlsson varandra väl. Engman blev invald i SLS styrelse 1980, och Karlsson för sin del 1996. Är de långa mandaten en slump, eller saknas intresse hos potentiella nya kandidater?

– Bristen på rotation inom styrelsen är ett problem som vi är medvetna om, och som jag försöker ta itu med, bekräftar Fred Karlsson.

Enligt honom är mediantiden för styrelsemedlemmar 15 år. Orsaken är inte så mycket brist på intresse, som brist på kompetenta kandidater.

"Vi försöker medvetet öppna upp oss mot den finska allmänheten"

Max Engman och Fred Karlsson på besök i SLS nya kontor på Snellmangatan. Foto: Nanette-Marie Forsström/Outhouse Media

– Det är inte ett strikt krav att medlemmarna ska vara professorer, men de ska vara väl förankrade i den finlandssvenska högskolevärlden. Då är professorerna ofta de som är bäst insatta, förklarar Max Engman.

Nytt kontor, nya vindar

Sommaren 2013 flyttade en stor del av SLS personal till nya, gemensamma utrymmen på Snellmangatan i Kronohagen i Helsingfors. Ett klart mål med flytten har varit att underlätta samar-

bet mellan de anställda. I ett avslappnat samtal med kolleger föds ofta nya tankar och idéer som kan vara till nytta för arbetsplatsen.

– Det sägs att man helst ska vara på toffelavstånd från varandra, beskriver Karlsson, som får medhåll av Engman:

– Det är en gammal sanning att många av de intressantaste diskussionerna vid till exempel universiteten förs i kaféerna.

SLS arkiv, bibliotek och auditorium finns fortfarande kvar på den gamla

adressen på Riddaregatan. När en del av personalen har flyttat bort öppnas nya möjligheter.

– Riddaregatan kunde till exempel öppnas upp för olika typer av tillfällen – kanske till och med ett kafé där man kunde komma in och läsa en bok. När det talas om behovet av svenska rum så kunde det här bli ett konkret sådant, visionerar den nya styrelseordföranden Fred Karlsson. ■

MAX
ENGMAN

Utnämndes 1985 till professor i allmän historia vid Åbo Akademi
Har utmärkt sig speciellt inom forskningen om finsk-ryska relationer, migration och minoritetsfrågor
Har fått statens informationspris två gånger, Svenska Akademiens Finlandspris och som första finländare det svenska historikerpriset Hertig Karls pris

FRED
KARLSSON

Professor i allmän språkvetenskap vid Helsingfors universitet 1980–2012

Känd för att ha utvecklat datalingvistik i Finland

Fick Suomen Kulttuurirahastos kulturpris 2013 bland annat för sitt kunnande inom finsk språkforskning

FLYTTEN

T I L L S N E L L M A N S G A T A N 1 3

Köpet av fastigheten vid Snellmanskatan 13 var ett betydande beslut för SLS. En våning av huset reserverades för litteratursällskapet, resten hyrdes ut. Efter ett år av planering och grundlig renovering stod det nya kontoret inflyttningsklart sommaren 2013. Det nya kontoret erbjuder arbetsrum för 50 medarbetare, som tidigare varit utspridda på flera mindre kontor i grannskapet. Förlaget, forskningssektorn, kommunikationsenheten, informationsförvaltningen och delar av administrationen samsas nu om gemensamma utrymmen. Det nya kontoret är plane-

rat efter de behov verksamheten ställer och med beaktande av medarbetarnas önskemål.

Flytten har underlättat och effektiviserat många arbetsprocesser, synergieffekterna är påtagliga. Många frågor kan avklaras med en gång vid spontana möten. Brainstorming och kreativt tankeutbyte stimuleras genom att man dagligen träffar kolleger från

andra enheter. Samhörigheten ökar samtidigt som man får en insyn i kollegernas jobb. Att kontoret därtill upplevs som trivsamt, modernt och luftigt är ett extra plus.

Verksamheten i SLS hus på Riddaregatan 5 i Helsingfors fortsätter med betjäning för arkivets kunder, seminarier och föredragskvällar. ■

Fastighetschefen Hans Wiljanen berättar om renoveringsarbetet för besökande medarbetare. Foto: Janne Rentola

Nedan samma korridor efter renoveringen. Foto: Niklas Sandström

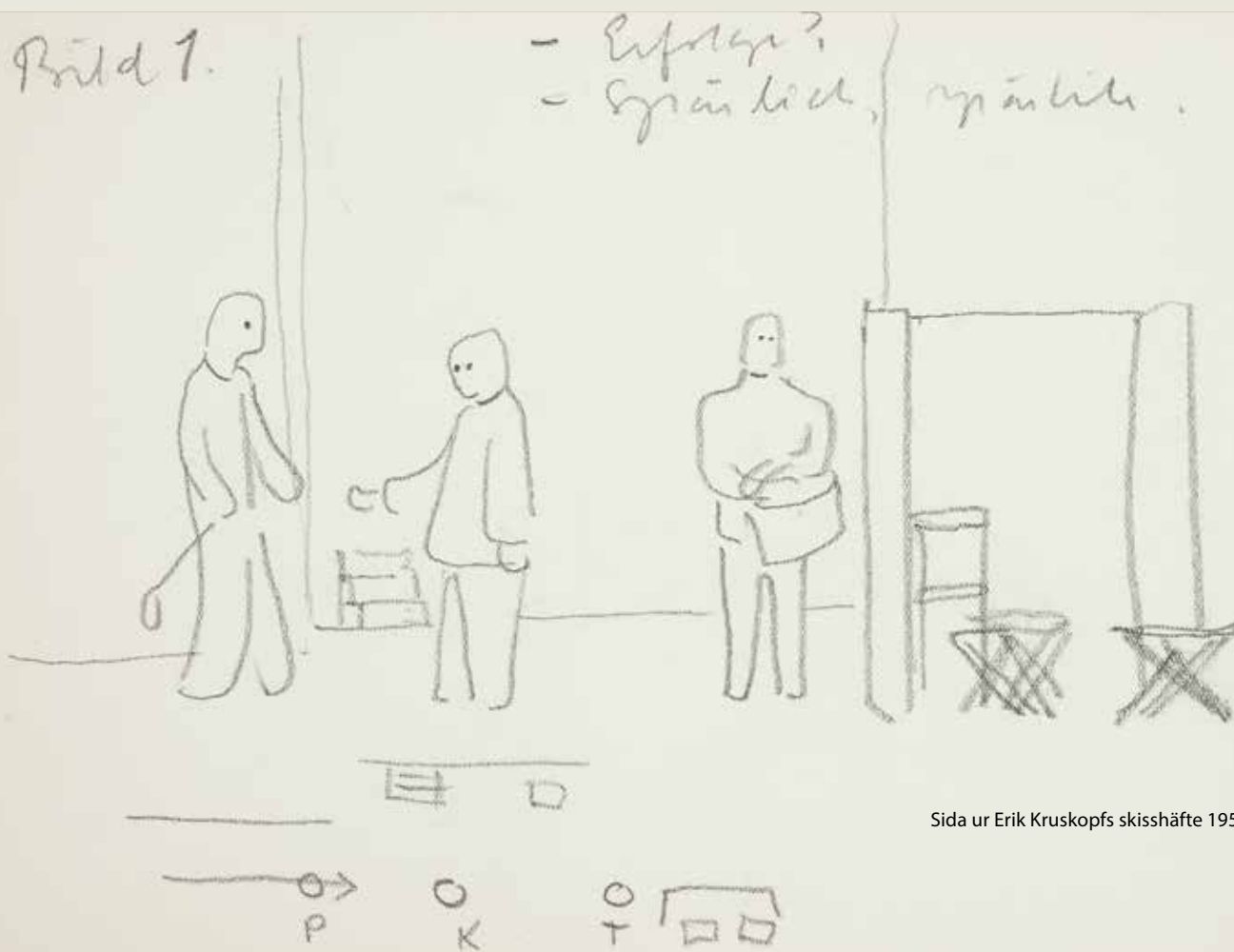
Författare donerade arkiv till SLS

SLS arkiv fick 2013 ta emot donationer av två framstående författare inom kulturhistoria och skönlitteratur, Erik Kruskopf och Kjell Westö.

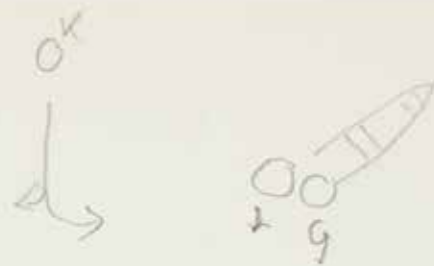
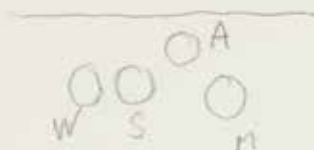
Konsthistorikern, fil. dr Erik Kruskopf (f. 1930) har under mer än 50 år verkat inom det kulturhistoriska fältet, bland annat som kulturredaktör och konstkritiker. Åren 1978–1986 förestod han konstcentret på Sveaborg och på 1990-talet var han projektchef på stiftelsen Pro Artibus. År 1990 erhöll han statens kritikerpris.

Erik Kruskopfs mångsidiga verksamhet avspeglas väl i hans personarkiv (SLSA 1311) i Historiska och litteraturhistoriska arkivet. Bland arkivmaterialen finns manuskript till såväl akademiska avhandlingar som konstnärsbiografier och historiker. I arkivet ingår även Kruskopfs doktorsavhandling *Shaping the invisible*, som är en studie i det abstrakta

måleriets uppkomst 1908–1919, i både en svensk och en engelsk version. En stor del av arkivet består av manuskript och bakgrundsmaterial till Kruskopfs biografier över bland annat konstnärerna Sam Vanni, Göran Augustson och Åke Hellman samt konsthistorikern Bertel Hintze. Erik Kruskopf har också publicerat verk om bildkonst-

Sida ur Erik Kruskopfs skisshäfte 1955.

- Fliesen, die Herrin -

Kruskopfs skiss från repetitionen av *Pauken und Trompeten*, Bertolt Brechts bearbetning av komedin *Värningsofficeren*. Pjäsen uppfördes av Berliner Ensemble hösten 1955 i regi av Benno Besson.

nären Tove Jansson och hennes mor tecknaren Signe Hammarsten Jansson samt konstnärgruppen Prisma. Som bakgrundsmaterial för sina böcker har Kruskopf använt korrespondens, intervjuer, urklipp, fotografier, utställningskataloger m.m. Väl företrädda i arkivet är också artiklar, föredrag och olika slag av konstkritik samt manuskript till radioprogram om konstnärer, som Kruskopf medverkade i på 1950-talet.

Under en studieresa till Berlin i mitten av 1950-talet var Kruskopf en tid regiassistent vid Bertolt Brechts teatergrupp Berliner Ensemble. I en artikel i *Nya Argus* efter Brechts död 1956 berättar Kruskopf om sin tid vid Theater am

Schiffbauerdamm, där han bland annat gjorde skisser under repetitionerna. I arkivet finns några skisshäften från repetitionerna vid teatern våren 1955.

Arkivet är ordnat och förtecknat och merparten av materialet är tillgängligt med tillstånd av donatorn. Material med anknytning till Kruskopfs forskning kring Tove Jansson är dock slutet under donatorns livstid.

Kjell Westö donerade arkivmaterial

Donationen av författaren Kjell Westös (f. 1961) arkiv (SLSA 1316) våren 2013 var slutpunkten på en flera år lång process. Författare som donerar delar av sitt arkivmaterial redan under sin livstid

har möjlighet att själva påverka hur och för vilka ändamål materialet får användas. Det kan ofta vara fråga om en längre mognadsprocess under vilken donatorn och SLS arkiv kommer överens om villkoren tillsammans.

I Kjell Westös arkivdonation ingår bland annat arbetsmaterial för litterära verk, artikelmanuskript, föredrag, korrespondens, tryckta recensioner, intervjuer, personartiklar samt programblad från evenemang och radio- och TV-program som författaren medverkat i. Kjell Westös arkiv kommer att ordnas och förtecknas under 2014 och blir därefter tillgängligt för forskning med tillstånd av författaren. ■

ROMANEN / ARBETS HÄFTE 3

Kjell Westös arkiv finns bland annat ett arbetshäfte och anteckningar han fört under arbetet med en av sina romaner. Foto: Janne Rentola

Idrottsmuseet:
- TUL i tidningen, årgång
- HPS; Lektioner

- Ponnier He-
(Arbetsmaterialet) 40
- " " " " " "

H3 Södärens
Tigertorn-T

- Agi Nieter

U-arkivto;

U-ferjarto

- Kulla de
arkivto

+ Hatti Holmiva

+ Boor Witzgar
Tjarna Arki

Om strukturen; Funktioner hos delarna "1922" (Ideogram)
och "Brevet hem" → att uttrycka bitterheten över 1.
världskriget och
hur tiden går
spårar till a
på → den
ett närmare
uttrycker i
klara betän
"1922" 1995

Epiloga

Epiloga / Ta
som gör i
företag på

- alla är helt
för mig
24 år
används, de
kärlek fulla

DETALJER, HISTORISKA, UPPSÄTTNINGAR

1890-t:

- 1890: Siouxbändningen Silling Bull utställs; ser
sig? Senare på året (december?) upproret
och missateman vid Wounded Knee.
- 1894: Emil Berliner utvecklar gramofonen.
Får dock sitt gramofonbrev först efter
1902, då Enrico Caruso börjar
sjunga in gramofoner.
- 1895, dec: Biörns Linnéus första
film föreläsningar på Grand Café
i Paris.
- 1890: Londons Southwark subway, världens
första elektriska (=underjordiska) tunnel-
bana.
- 1889: E-feltkoncept!!
- 1890: Dan. Nubla Ziffer första foto-
affären i Hög-Var?
T: Använd foto i "Fotografiska Bildens
-plattor". Praktiska; utskottet blev, de
de: kända i början första spelplanen
var (1890) utskottet producerades
och (1890) utskottet utskottet 1890-1891

Vådan av att donera ett arkiv

För författaren Kjell Westö var det ingen självklarhet att donera sitt arkiv till SLS, men när han väl fattat sitt beslut kände han en stor lättnad.

Kjell Westö har skrivit yrkesmässigt i över 30 år, först som journalist och sedan som prisbelönt författare som blivit översatt till ett flertal språk. Hans första text som professionell ordbrukare var en recension av rockbandet U2:s andra album October som publicerades i Studentbladet 1982. Men han har varken kvar den eller tidiga arbetsanteckningar, något som

”Det jag sörjer nu är att jag fram till strax före millennieskiftet förstörde nästan allt mitt arbetsmaterial.”

är ett resultat av en medveten strategi som han i dag ångrar.

– Det jag sörjer nu är att jag fram till strax före millennieskiftet förstörde nästan allt mitt arbetsmaterial. Jag var en dubbel university dropout med en närig relation till kritiker och forskare i min bransch. Jag tänkte att de inte ska få se hur dåliga mina första skisser eventuellt är, bara de färdiga texterna, säger Westö och berättar om rituella paper shredding nights där han medvetet förstörde gamla anteckningar.

Någonstans mellan romanerna Drakarna över Helsingfors (1996) och Vådan av att vara Skrake (2000) började han tänka om. Från och med den sistnämnda har han sparat det mesta och kommer att komplettera arkivet kontinuerligt.

– Jag är ingen logistiker, men på mitt eget kaotiska sätt har jag försökt stuva undan brev, arbetsmaterial, intervjuer och recensioner. Jag tyckte själv att det

fanns ganska mycket att skänka redan nu, även om många intressanta e-postdiskussioner t.ex. med förläggare försvunnit när jag inte printat ut dem.

När det gäller privata brev har Westö gjort en viss gallring.

– Jag får finnas i arkivet som jag är, men jag har tagit bort vissa människor, eller åtminstone frågat dem. Det är samma problematik när man skriver: så fort man närmar sig sitt eget liv – vilket jag slutat göra nu – lämnar man också ut andra, säger han.

Tidigt material gick förlorat

Det var SLS förste arkivarie Petra Hakala som föreslog att Westö kunde donera sitt arkiv till SLS. Först var Westö inte speciellt ivrig, men efter några år började han ändra sig.

– Ju mer jag tänkte på det desto mer gillade jag idén. När man som lekman forskar i historia och blir äldre får man

en känsla av att vi alla är en del av något större, kalla det samhälle, historia eller något annat. När man har ett yrke som är offentligt och kommenterat kan man dra sitt strå till stacken, säger Westö.

Han sticker inte under stol med att det också är en rent logistisk lättnad att materialet förvaras av någon annan.

Författare som donerar arkivmaterial under sin livstid har möjlighet att själva påverka hur materialet får användas och det kommer Kjell Westö att göra.

Förlorad bland arkivskatter

Arkivarbete har länge varit viktigt för Kjell Westö, speciellt när de gäller de senare romanerna, som utspelar sig under epoker som han inte upplevt själv.

– Jag har ett stort källbibliotek om Finlands och Helsingfors historia, men det är omöjligt att ha allt man behöver hemma. Olika arkiv är en välsignelse.

Om man är så fascinerad av det förflutna som Kjell Westö måste man veta vad man söker när man går till ett arkiv.

– Första gången jag läste tidningar på mikrofilmer satt jag nästan en hel vinter förhäxat försjunken i gamla nummer av HBL och skrev upp roliga detaljer, minns han.

Samtidigt säger Westö att det är just sådant det konstnärliga arbetet är. Vissa dagar får gå åt till läsning som kan verka planlös, man vet aldrig vad som fastnar i minnet.

– Men man måste också tänka att ”nä nu vet jag tillräckligt, nu går jag hem och skriver”. Annars kan arkivsökandet bli en flykt undan skrivandet, konstaterar Westö.

Han känner sig befryddad med forskare och historiker, tålmodiga antecknare som spenderar mycket tid i arkiv.

– Förstås med den väsentliga skillnaden att jag får hitta på! Men författaren har samtidigt ett stort etiskt ansvar om berättelserna nuddar vid människor som funnits på riktigt.

Bipolär skrivprocess

Westö betecknar skrivprocessen som ”skrämmande bipolär”. Startsträckan är lång, ofta känner han sig som den grekiska mytologins Sisyfos som skjuter en enorm stenbumling upp för en kulle

I Kjell Westös arkiv finns även programblad, reklam och tidningsartiklar. Foto: Janne Rentola

"När man som lekman forskar i historia och blir äldre får man en känsla av att vi alla är en del av något större, kalla det samhälle, historia eller något annat."

Foto: Kira Schroeder/Outhouse Media

i ett tröstlöst arbete som inte förefaller leda någonstans. Men ifall grundarbetet är ordentligt gjort rullar Westös sten inte som Sisyfos tillbaka till kullens fot.

– Plötsligt börjar det flyta, jag måste nästan bromsa för att det ska bli riktigt bra. Det innebär att jag har byggt rätt. Karaktärerna djupnar, de vet precis vad de måste göra i sina liv. Om jag i den fasen måste kolla upp något blir jag irriterad, för då är skrivandet så underbart att jag bara vill låta scenerna komma. Om jag byggt fel i början under den tunga fasen kommer inte det där flowet. Men åren har lärt mig att jag ska låta researchen ta tid, då blir det bättre.

I planeringsfasen gör Westö storyboards där personerna beskrivs och där kommande scener i romanen står i nummerordning. I Drakarna över Helsingfors skrev han slutscenen först, och den förblev närmast intakt under processen. Men om en roman skulle bli en exakt kopia av storyboarden skulle Westö vara missnöjd.

– Då skulle jag vara för rigid, det måste

finnas utrymme för karaktärerna att finnas i romanerna på sina egna villkor, förklarar han.

Ett exempel är hans senaste roman, Hägring 38. Från början hade Westö tänkt att historien skulle utspela sig mellan mars 1938 och november 1939. Trots att han kände på sig att materialet hörde till det bästa han någonsin haft att jobba med var det något som skavde.

– Jag insåg efter några månader att tidsaxeln var fel, det här skulle vara en thrilleraktig, tät historia, så jag fick hålla mig till året 1938.

Förhådd av fotografier

Westö kan inte rangordna vilka historiska källor som inspirerar honom mest – det varierar från bok till bok. Förståelse för staden Helsingfors har han insupit bland annat via memoarer.

– När man har läst ett antal lär man sig se hur folk förskönar och vad som finns bakom. I memoarer från en viss tid var alla män "hedersknyfflar" och alla kvinnor "ärbara fruntimmer". Yeah right!

"Jag får finnas i arkivet som jag är"

Westö betecknar sig som en bildmänniska trots att hans hantverk är författarens.

– Att se ansikten är något magiskt. Jag kan bli förhådd av ett ansikte och börja fundera över varför någon ser ut på ett visst sätt. Gamla fotografier är viktiga på ett intuitivt plan. ■

Fredrik Pacius minnesfond främjar Finlands musikliv

Fundamentet för Svenska litteratursällskapets verksamhet utgörs av de fonder som bildats av donerade medel.

Sällskapet äger och förvaltar dels fonder som ska tjäna sällskapets syften, dels fonder som hör till Svenska kulturfonden och ska tjäna dess syften. Avkastningen från dessa fonder används till att finansiera allmännyttig verksamhet i enlighet med donationsvillkoren. I bägge fondhelheterna ingår enskilda fonder med allmänt ändamål, vilket innebär att de ska stöda sällskapets respektive kulturfondens syften. Den andra möjligheten är att donator bestämt att fonden ska stöda något specifikt allmännyttigt ändamål.

En sådan fond är Fredrik Pacius minnesfond nr 670. Den fick sitt upphov 1999 genom Martin Pacius (1911–1998) testamente.

Sällskapet fick som universaltestamentstagare Martin Pacius kvarlåtenskap. Denna skulle förvaltas som en fond,

vars syfte enligt Martin Pacius egna ord är "Till förmån för vidmakthållande av min farfarsfar Fredrik Pacius' minne".

På grund av boets omfattning och en mångfald av testamentariska förordnanden dröjde det till början av 2001 innan slutredovisning förelåg. SLS andel av tillgångarna uppgick till 1,4 miljoner euro.

Bland kvarlåtenskapen fanns rariteter av historiskt värde. Stoltast var Martin Pacius över "Fredrik Pacius modellteater", som han låtit restaurera. Andra dyrgrisar från tonsättarens tid var fyra notböcker med kompositioner för manskvartetter och en av maestron själv trakterad violin, som överläts till Sibeliummuseum vid Åbo Akademi.

Martin Pacius intresse för sin ursprungligen tyska släkt och härstamningen från farfarsfadern vaknade med

stigande ålder. Hans intresse för släktforskning dokumenterades på ett synligt sätt vid 150-årsjubileet av Florafesten 1998. Martin Pacius fick då hålla ett tal till minne av Fredrik Pacius.

Fredrik Pacius (1809–1891) föddes i Hamburg och blev efter musikstudier i hemlandet violinist vid Kungliga Hovkapellet i Stockholm. Han flyttade till Finland 1834 då han blev musiklärare vid Kejsarliga Alexandersuniversitetet.

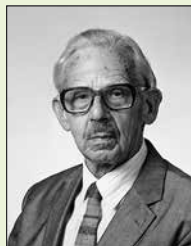
Den energiske Pacius satte genast sin prägel på Finlands musikliv. Han organiserade orkester- och körverksamhet, dirigerade konserter och uppträdde som violinist samt utbildade musiker och sångare. Han grundade Akademiska Sångföreningen 1838. Pacius komponerade två operor och en violinkonsert samt cirka 60 körsånger för manskör. Som känt tonsatte Fredrik Pacius 1848 Johan Ludvig Runebergs Vårt land som kom att bli vår nationalsång. Pacius utnämndes till professor 1860 och blev hedersdoktor 1877.

Pacius omfattande livsverk har gjort att han betraktas som den finska musikens fader.

Paciusfonden skall i sin verksamhet betona tonsättaren Fredrik Pacius roll i ett riksperspektiv. Ur fondens avkastning kan beviljas stipendier och verksamhetsbidrag för forskning kring och publicering av verk om Fredrik Pacius, för framförande av Pacius verk, för beställning av nya kompositioner och annan verksamhet i Pacius anda samt för övriga initiativ som avser att främja musiklivet i linje med donators vilja.

Martin Fredrik Pacius

Martin Fredrik Pacius (1911–1998) blev student från Nya svenska läroverket 1929, diplomingenjör från Tekniska högskolan 1935 och diplomekonom från Svenska handelshögskolan 1938. Han var anställd vid Oy Strömberg Ab åren 1938–1976, först som konstruktör för att sedermera bli bolagets räkenskapschef. Vid sidan om sitt dagliga värv verkade han även som lärare i industribokföring vid Tekniska högskolan och som lärare i industriell ekonomi vid Tekniska läroverket i Helsingfors. Pacius deltog aktivt i Tekniska föreningen i Finland (TFiF) vars hedersmedlem han var. Martin Pacius gifte sig 1947 med Dorrit Maria Franck (1916–2007) och 1976 med Margareta Gabriella Geitlin (1918–1986).

För beredningen av utdelningen har sällskapets styrelse tillsatt en nämnd som representerar den musikaliska sakkunskapen och i vilken släkten Pacius skall vara representerad.

Yvonne Thesleff, som företräder släkten Pacius i nämnden, säger att hon tror att Martin Pacius skulle ha varit väldigt stolt och glad över hur mycket fonden kunnat göra för att främja vårt lands musikliv i Pacius anda. Sällskapets långsiktiga och stabila kapitalförvaltning har gjort att Paciusfondens kapital mer än fördubblats, vilket möjliggör betydande stöd till projekt som faller inom fondens syfte.

Ur fonden har bland annat beviljats stöd för projekt som hållit Fredrik Pacius minne levande. Exempel på detta är stödet för Nationaloperans nyuppförande 2007 av den första inhemska operan Kung Carls jagt från 1856. År 2009 var sällskapet och fonden aktivt involverade i det nationella firandet av 200-årsjubileet av Pacius födelse.

Fonden stöder även projekt som främjar musiklivet i Pacius anda. År 2013 stödde man till exempel genom Finlands Svenska Sång- och Musikförbund tillkomsten av den finländska delen av

"Sällskapets långsiktiga och stabila kapitalförvaltning har gjort att Paciusfondens kapital mer än fördubblats"

en nordisk årstidssvit av kompositören Johan de Meij, som bygger på traditionell musik från Norden. Fonden stödde även genom Chorus Sanctae Ceciliae tillkomsten av ett beställningsverk av Kimmo Hakola till Stella Parlands text, samt genom DUNK – De Ungas Musikförbund i Svenskfinland det sameuropeiska projektet Esther Leben som genom musik och teater involverar ungdomar från Finland, Tyskland och Österrike i minnet av Förintelsen.

Sedan 2012 har fonden stött projektet Levande Musikarv inom Kungliga Musikaliska Akademien, i dess arbete med att digitalt tillgängliggöra äldre musik med anknytning till både Finland och Sverige. Akademiens Ständige Sekreterare Tomas Löndahl säger att stödet lagt grunden till ett kollegialt samarbete som kommer att utveckla den musikaliska filologin i både Sverige och Finland och som redan inneburit musikhistoriska upptäckter.

Inför Republiken Finlands 100-årsjubileum bereder Paciusfonden en satsning för att genom en serie konserter för skolelever på olika håll i landet sprida kännedom om vårt musikarv. ■

Nämnden för Paciusfonden består av fil.mag. Yvonne Thesleff, musikredaktör Lena von Bonsdorff och professor Ann-Mari Häggman, ordförande. Som sekreterare verkar kanslichef Jonas Lång. Foto: Janne Rentola

"Jag tycker inte att man ska förfasa sig över ungdomar som blandar finska och svenska"

Foto: Kira Schroeder/Outhouse Media

Blandspråk kan vara en resurs

Det är bättre att tvåspråkiga ungdomar på de finlandssvenska språköarna talar blandspråk än att de undviker svenskan av rädsla för att göra fel. Det menar Sofie Henricson, som disputerat med en avhandling om gruppsamtal bland ungdomar på svenska språköar i Finland. Hon skrev sin avhandling med stöd av SLS.

Språköarna Kotka, Björneborg, Tammerfors och Uleåborg har en svenskspråkig befolkning på 0,2–1 procent av totalbefolkningen och svenska institutioner som daghem och skolor. För att få kunskap om hur finlandssvenskt samtalsspråk på dessa orter låter, arrangerade Sofie Henricson gruppdiskussioner där elever från de svenska gymnasierna förde lediga samtal sinsemellan. Materialet använde hon för sin doktorsavhandling som granskades vid Helsingfors universitet i oktober 2013.

Ungdomsspråket hör ungdomarna till

Henricson skriver i avhandlingen att det inte nödvändigtvis är ett problem att det svenska samtalet på språköarna ibland är mer flerspråkigt än enspråkigt. Enligt henne är det viktigt att vänja sig vid att umgås på svenska, inte enbart arbeta eller studera på svenska.

– Jag tycker inte att man ska förfasa sig över ungdomar som blandar finska och svenska. I de här miljöerna är det egentligen ett tecken på att de verkli-

gen använder sig av svenska på sin fritid, säger Henricson.

– Jag försöker inte säga att man ska prata blandspråk hela tiden eller att det är att föredra framom enspråkiga samtal, men jag tycker det är naturligt att man i en tvåspråkig verklighet öser ur de gemensamma resurserna, fortsätter hon.

Henricson påpekar att ungdomarna sinsemellan samtalar på ett sätt som skiljer sig från hur de talar med sina föräldrar eller lärare.

– Det är på sätt och vis deras värld, vi har inte så mycket att säga till om hur de ska tala med varandra. Det gemensamma gruppsspråket har många viktiga funktioner – det är inte bara språket som formas där, utan också den egna gruppidentiteten.

Uppmuntra olika stilnivåer

Enligt Henricson borde man uppmuntra alla försök till att tala svenska.

– Ungdomarna har ingen orsak att vara normativt svenskspråkiga på sin fritid. Om de känner att deras svenska hela tiden granskas kritiskt kanske det leder till att de väljer finska i stället.

Henricson ser inte blandspråk som något oroväckande, men däremot tycker hon att det är viktigt att behärska också andra varianter, så att man kan växla stilnivå beroende på kontexten. Hon propagerar för att skapa nya finlandssvenska sfärer på så många stilnivåer som möjligt.

Ovana att föra vardagliga samtal på svenska

– Det borde finnas utrymme för mer naturliga och avslappnade samtals-situationer. Jag är rädd att det blir ganska hög tröskel om man alltid ska uppnå det formella, säger hon.

Det märktes till exempel då några av deltagarna inte förstod det finlandssvenska slanguttrycket skrība, men nog det högsvenska skriftskola och finska ripari.

– I vissa grupper fanns det mer sökande. De använder kanske inte skrība på sin fritid, vilket kunde tyda på att de talar svenska endast i skolan, förklarar Henricson.

Ovanan att använda svenska i informellt samtal jämnåriga emellan märktes också i att vissa elevgrupper verkade leta efter den gemensamma tonen – hur för man egentligen ett ledigt samtal på svenska?

Inga slutsatser om regionala skillnader

Henricson är i grunden samtalsanalytiker. Hon ser samtal som social interaktion där mycket annat än ren information är viktigt. Att till exempel valet av språk blev relevant i samtalen märktes bland annat då vissa deltagare i undersökningen aktivt försökte hålla finskan borta från samtalen.

– Det svenska ordet behövdes inte kommunikativt för att alla skulle förstå, men man tyckte ändå att man behövde översätta, hitta det rätta ordet på svenska.

Henricson har inte kunnat dra slutsatser om skillnader mellan de olika språköarna vad gäller ungdomarnas sätt att tala ledig svenska. Urvalet baserade sig på att eleverna frivilligt an-

mälde intresse att delta och klasserna var väldigt olika.

SLS gav arbetsro

Sofie Henricson skrev sin doktorsavhandling på heltid, med, som hon säger, ovanligt tryggad ekonomi. Tack vare en treårig anställning som forskare och sekreterare för språkvetenskapliga nämnden vid SLS upplevde Henricson en arbetsro som inte är självklar i forskarvärlden.

– Utan SLS skulle avhandlingen knappast vara klar i dag. I vanliga fall söker man stipendier för ett år i taget och då är det lätt att ta på sig ett intressant ströjobb eller två eftersom det är osäkert hur länge man har stipendium, säger hon.

Tack vare den språkvetenskapliga nämndens resebudget var det också lättare att delta i konferenser, något som annars ofta kräver stipendieansökningar från många olika instanser. ■

Stort intresse för forskningsbidrag från SLS

Två nya forskningsprojekt inom idéhistoria och litteraturvetenskap finansieras av SLS. Projekten stöds med över en miljon euro.

Intresset för forskningsbidrag från SLS är stort. År 2013 inlämnades 34 ansökningar för olika forskningsprojekt. 15 ansökningar gick vidare och utvärderades av utomstående och oberoende evaluering.

– Konkurrenten var hård. Många goda projekt blev utan finansiering eftersom medlen koncentrerades på endast två projekt, berättar SLS forskningschef **Christer Kuvaja**.

Det idéhistoriska projektet *Kretsen kring Edvard Westermarck och det tidiga 1900-talets idélandskap* studerar sociologen, filosofen och antropologen **Edvard Westermarck** och hans intellektuella nätverk i den vetenskapliga och

samhällspolitiska debatten under första halvan av 1900-talet. Forskarna analyserar idélandskapet kring Westermarck och hans efterföljare, hur de förenade vetenskap och samhällspolitiska strävanden. Forskningsprojektet öppnar för ny kunskap om balansen mellan europeisk kosmopolitism och nationella strävanden inom det svenskspråkiga vetenskapsfältet i Finland.

Projektgruppen leds av professor i idéhistoria vid Uleåborgs universitet, **Petteri Pietikäinen**. SLS finansierar projektet med cirka 430 000 euro.

Det andra forskningsprojektet är litteraturvetenskapligt. I början av 1990-talet förändrades den finlandssvenska prosan markant. Från att ha skildrat "trånga rum" övergick romanerna till att gestalta vida världar. Forskningsprojektet *Senmodern spatialitet i finlandssvensk*

prosa 1990–2010 granskar förändringen med utgångspunkt i spatialitet, ett nyckelbegrepp i beskrivningarna av det senmoderna västerländska samhället, präglad av ökande globalisering, ny informationsteknologi och senkapitalism. Genom att analysera vissa centrala författarskap och verk (**Monika Fagerholm, Lars Sund, Pirkko Lindberg, Hannele Mikaela Taivassalo, Malin Kivelä, Kjell Westö, Marianne Backlén, Johanna Holmström och Zinaida Lindén**) bidrar projektet med ny kunskap om en viktig fas i den finlandssvenska litteraturens utveckling och sättet att gestalta pågående samhällsförändring.

Projektledare är docent **Kristina Malmio** vid Helsingfors universitet. SLS finansierar projektet med 590 000 euro. ■

SLS FORSKARE SKAPAR KONTAKTER I EUROPA

Forskare från SLS besökte under året skandinaviska institutioner i Holland (Amsterdam och Groningen 6–7 juni) och Skottland (Edinburgh och Aberdeen 25–26 september) samt institutionen för nordisk historia vid universitetet i Greifswald (14 juni). Besöken organiserades av SLS forskningssektor. I besöken deltog medlemmar av språkvetenskapliga, litteraturvetenskapliga och historiska nämnden, en representant från språkarkivet samt SLS forskningschef.

Syftet med besöken är dels att skapa kontakter till europeiska universitetsinstitutioner där man undervisar och forskar i svenska språket och litteraturen samt i Nordens och Finlands historia, och dels att sprida information om SLS, finlandssvenskarna och svenskan i Finland. I förlängningen är målsättningen att komma samman och diskutera olika möjligheter till samarbete mellan SLS och skandinaviska institutioner.

Besöken fyllde sitt syfte. Programmet var uppbyggt i form av ett seminarium med presentationer och föredrag. Representanterna för SLS berättade om sällskapet och dess språkarkiv, finlandssvenskan som språk, samt om den svenska kulturen, litteraturen och historien i Finland, medan representanter för de besökta institutionerna presenterade sin verksamhet och pågående forskning. Presentationerna väckte ett stort intresse, och ett tjugotal personer var närvarande vid varje seminarium, främst lärare och forskare.

Besöken vid skandinaviska institutioner fortsätter 2014 med besök i Frankrike och Tyskland. ■

Besök i Edinburgh. SLS forskningschef Christer Kuvaja flankeras av Mia Österlund från litteraturvetenskapliga nämnden och Mikael Reuter från språkvetenskapliga nämnden. Foto: Pamela Gustavsson

Den unge tidningsmannen Topelius avporträtterad av F. Kaschenreuter från München 1845. Akvarellen framställer Topelius som en romantisk iakttagare, och själv skildrar han fem år senare Eva Merthen, dotter till en borgmästare i Åbo, som en romantisk och modig hjältenna ut i fingerspetsarna i *Hertiginnan af Finland*.

Hertiginnan af Finland och författaren Zacharias Topelius

Hertiginnan af Finland tillkom 1850 och hör till Topelius mest kända verk. Den vetenskapliga utgåvan utkom i oktober 2013. I november arrangerade Svenska litteratursällskapets nämnder för litteraturvetenskap respektive historia seminariet Då och nu i Topelius historiska noveller.

Seminariet samlade en fulltalig publik i auditoriet på Riddaregatan. Föredragen hölls av historiker, litteraturvetare och kulturhistoriker, helt i linje med ambitionen inom litteratursällskapets forskningssektor att satsa på interdisciplinär verksamhet.

Topelius skrev Hertiginnan af Finland som följetong för Helsingfors Tidningar. Under pågående publicering disponerade han om den för en bokupplaga samma år, och delade då in verket i en (krigs-)historisk del och en som koncentrerar sig på romansen mellan generalen i rysk tjänst James Keith och "hertiginnan" Eva Merthen, dotter till borgmästaren i Åbo. På 1880-talet gjorde författaren en radikal omarbetning och efter hans död följde ytterligare en, av Valfrid Vasenius som redigerade Topelius samlade skrifter.

Utgivaren Pia Forssell framhöll på seminariet vikten av att känna till utgivningshistorien och pekade på vådorna av att forskare inte gör klart för sig vilken version de använder. Hon tangerade också Topelius "nu", det vill säga de samtidsnoveller som har ett betydande kulturhistoriskt värde för läsare i dag.

Professor Matti Klinge tog upp Topelius franska influenser, bland dem den flyhänte författaren och kåsören Jules Janin och historikern Augustin Thierry, som omkring 1830 deklarerade att en roman utan historiska motiv är lika

död som historieskrivning utan fantasi. Thierry, och något senare Topelius, fäste i Walter Scotts efterföljd stor vikt vid kulturhistorien.

Professor Bo Pettersson satte in Hertiginnan af Finland i den historiska romanens långa tradition – ansatser till den förekom redan före Scott. Liksom denne låter Topelius personerna spegla det historiska skeendet och laborerar med förord som en del av berättarfiktionen. Om skillnaderna mellan versionerna av Hertiginnan af Finland konstaterade Pettersson att handlingen löper bättre i bokupplagan från 1850 som är frispråkigare än följetongen. Huvudpersonen Eva Merthen är mera komplex 1850 än i versionen från 1881, som är moraliserande.

Professor Mari Hatavara gick in på historikerns och berättarens roller i Hertiginnan af Finland. Berättaren kan röra sig på olika generaliserande nivåer, i verkets historiska del med uppgift att förklara i ett efterklokt perspektiv. I den senare delen tjänar generaliseringarna ett motiverande syfte: Topelius ville urskulda Eva Merthens "liv i synd" med Keith.

Docent Henrik Knif diskuterade Topelius ambivalenta förhållande till 1700-talet. Den unge Topelius bejakade sorglöst seklets kultur med fest, flärd och Bellman. Småningom ledde hans krav på tankens och känslans förening till att han

upplevde 1700-talet vara för rationellt, för kyligt intellektuellt och förpräglat av destruktiv partipolitik. Hertiginnan af Finland innehåller drag både av den tidiga och av den senare Topelius syn på 1700-talet.

Professor Elisabeth Mansén forskar i de fem sinnenas idéhistoria. Hon analyserade sinnesintrycken i Hertiginnan af Finland: de fångar det tidstypiska och ger karaktär åt handling och personer. Synintrycken dominerar västerländsk tradition – och gör det även i Hertiginnan af Finland. Öga eller ögon nämns över femtio gånger i verket. Detsamma gäller mörker – som kan vara negativt laddat: krigets mörker – eller positivt: Eva Merthens vackra mörka ögon och lockiga hår. ■

ZACHARIAS TOPELIUS SKRIFTER

Det redaktionella arbetet med utgåvan Zacharias Topelius Skrifter (ZTS) inleddes 2005

Sex delar har utgivits sedan 2010, tre av dem under 2013. Utgåvan blir i princip heltäckande

Allt utkommer digitalt och är fritt tillgängligt på adressen topelius.fi

Ett betydande urval utkommer också i tryck

SLS föregångare inom arkivpedagogiken

Under 2013 satsade SLS på kultur-
arvspedagogisk verksamhet. Kultur-
arvspedagogik innebär att man
på ett interaktivt sätt förmedlar kun-
skap via kulturarv. Man brukar dela in
kultur-
arvspedagogiken i fyra under-
grupper beroende på källmaterialets
art: arkivpedagogik, museipedagogik,
konstpedagogik och kulturmiljöpeda-
gogik. För SLS del har det handlat om
arkivpedagogik.

Mässor och workshop

SLS nyaste arkivpedagogiska produkt,
boken *Krigets barn*, lanserades i januari
på läromedelmässan Educa i Helsing-
fors mässcentrum. Mässan riktar sig till
både finsk- och svenskspråkiga pedago-
ger. SLS arkiv deltog för första gången
med en egen monter, där det arkivpeda-
gogiska materialet var framställt. Intres-
set för materialet var glädjande stort och
tack vare den stora mässpubliken (drygt
15 000 besökare) fick SLS produkter en
aldrig tidigare upplevd synlighet. Det
blev också klart att SLS är en föregång-
are inom satsningar på arkivpedagogik
i Finland. I det övriga Norden är det här
en mer etablerad metod.

SLS arkivpedagogiska material
ställdes även fram under evenemanget
Medietanken på Academill i Vasa i början

Policy för ARKIV- PEDAGOGIK

Under året utarbetades en policy
för SLS arkivpedagogik. I praktiken
betyder det att arkivpedagogiken
från och med 2013 ingår som
ett specialområde i arkivets
ordinarie verksamhet.

Arbetsboken *Krigets barn* kompletterar under-
visningen i historia i årskurs 8 men kan även
användas i modersmålsundervisning, svensk-
undervisning, som minnesbok eller som un-
derlag för diskussion. Boken behandlar vinter-
och fortsättningskriget ur barnets perspektiv.

*"SLS produkter fick
en aldrig tidigare
upplevd synlighet"*

av april. Evenemanget arrangerades av
Vasa stad i samarbete med Centret för
livslångt lärande vid Åbo Akademi och
Yrkeshögskolan Novia. Målgruppen var
lärare, studerande och skolpersonal i
hela Svenskfinland. SLS deltog även med
en arkivpedagogisk workshop Att lära
genom arkiv – att levandegöra och kon-
kretisera historien. Workshopen var ett
samarbete mellan SLS och Österbottens
museum. Deltagarna var främst stude-
rande och lärare inom historia och mo-
dersmål på högstadie- och gymnasienivå.

Seminarium

I mars ordnade SLS seminariet Via per-
sonlig förståelse till levande historia.
Kultur-
arvspedagogik i arkiv och museer.
Förutom SLS deltog även Finska Littera-
tursällskapet, Vasa landsarkiv, Stundars
och Helsingfors stadsmuseum med pre-
sentationer av pedagogisk verksamhet.
Seminariet riktade sig till branschfolk
som planerar eller har intresse för den
här typen av verksamhet i arkiv och
museer. ■

Arkivpedagogiskt material framställt under evenemanget Medietanken i Vasa i april.
Foto: Marie Lönnblad

Förlagsredaktören är författarens högra hand

År 2011 hade det gått 450 år sedan Sverige intog staden Reval (nuvarande Tallinn). Det året blev också manuskriptet till boken *Provinsen bortom havet. Estlands svenska historia 1561–1710* färdigt och författarna kunde presentera det för SLS. Drygt ett och ett halvt år senare gick boken i tryck – med vad hände med manuskriptet under tiden?

N

är Sverige äntrade den baltiska scenen 1561 inleddes landets stormaktstid, då riket sträckte sig långt söder om Finska viken och var kvadratisk snarare än avlångt. Estlands svenska historia kom att räkna nästan 150 år, och det var den tiden historikerna Ülle Tarkianen och Kari Tarkiainen ville skriva om. Innan deras bok kom ut på SLS

2013 behövdes en mängd möten och korrespondens mellan författarna och förlagsredaktören Jonas Lillqvist.

– Eftersom jag och Ülle bodde i Estland visste vi att det fanns många nya rön inom historieforskningen som inte var kända utanför landets gränser. Vi ville skriva en bok speciellt för en svensk läsekrets. Svenskarna är intresserade av sin stormaktstid och dessutom finns det många exilester i Sverige, säger Kari Tarkiainen.

– Estlands historia har varit omdebatterad. Det finns den estniska skolan som understrukt folkets situation, den tyska skolan som betonat de övre samhällsklasserna och den ryska som skildrat klasskampen – vi försökte balansera mellan alla dessa, fortsätter han.

Redaktören finslipar och ställer frågor

Innan Jonas Lillqvist började redigera manuset hade det godkänts av SLS förlagsnämnd och kommenterats av utomstående fackgranskare. Efter ungefär nio månader var det Lillqvists tur att ta sig an manuskriptet.

– Ofta läser jag texten kursivt innan jag börjar detaljredigera för att få en bild av innehållet. När jag börjar redigera noterar jag ställen där något är oklart, där det finns en

Provinsen

Estland

Sammen

Julian

Sammen

"Boken tog gestalt, den blev skarpare hela tiden. Som ett foto som framkallas, ljuset blev bättre, detaljerna kom fram."

inkonsekvens eller där jag misstänker att något kan vara fel. Sedan skriver jag listor med frågor till författarna, berättar Lillqvist.

– Jonas har ett ovanligt sinne för att hitta detaljer som kan vara fel, inflikar Kari Tarkiainen. I 95 procent av fallen visade det sig att han hade rätt. Jag har aldrig stött på en sådan förlagsredaktör, han är ett under!

– Roligt att höra, replikerar Lillqvist. När man sitter och funderar är man hemskt osäker – ställer jag dumma frågor?

Mycket av förlagsredaktörens arbete handlar om språkgranskning. Författarna kan till exempel ha hittat en ovanlig ordform i någon källa som redaktören vill byta ut för att dagens läsare ska förstå vad som avses. Om författarna hänvisat

till en källa skriven på ett främmande språk där det går att få tag på en svensk utgåva gäller det att ändra hänvisningarna så att de motsvarar rätt sidor i den svenska versionen.

– Om man riktar sig till en svensk publik ska man helst inte hänvisa till finska verk, speciellt inte om de är översättningar av svenska verk, förklarar Lillqvist.

Jobbade som skulptörer

Under redigeringsfasen var kontakten mellan de två författarna och förlagsredaktören daglig och intensiv.

Kari Tarkiainen liknar redigeringsprocessen vid att framkalla ett fotografi eller mejsla fram en skulptur.

– Boken tog gestalt, den blev skarpare hela tiden. Som ett foto som framkallas, ljuset blev bättre, detaljerna kom fram.

Trion diskuterade också bokens titel som från början var Den gamla goda svensktiden.

– Den var problematisk bland annat för att det hade kommit ut en annan bok med samma titel. Författarna kom på den slutgiltiga titeln som jag tycker är jättelyckad, berättar Lillqvist.

Knepigt bildurval bland tusentals alternativ

I januari inleddes arbetet med att göra bildurval och beställa bilder, vilket hör till förlagsredaktörens uppgifter.

– Jag fick en stor mängd bildförslag av författarna, och det gällde att ta ställning till vilka av dem som var relevanta. Om bilderna inte var tryckdugliga måste vi beställa fram bättre digitala original, berättar Lillqvist.

Foto: Kira Schroeder/Outhouse Media

Kari Tarkiainen

Professor, författare och före detta riksarkivarie

Anställd vid Sveriges riksarkiv i tre decennier

Skrivit *Finnarnas historia i Sverige 1–2* (1990–1993), *Paavo Haavikko – modernisternas furste* (1997) och *Sveriges Österland* (2008)

Ülle Tarkiainen

Fil.dr, äldre forskare vid Tartu universitet

Jobbat på riksarkivet i Finland

Har publicerat avhandlingen *Hajatalud ja külad Põhja-Liivimaal 17. sajandil* (*Enstaka hemman och byar i norra Livland på 1600-talet*)

Jonas Lillqvist

Förlagsredaktör vid SLS sedan 2004

Filosofie magister från Helsingfors universitet

Huvudämne filosofi, har också studerat idéhistoria och litteraturvetenskap

Lillqvist beställde bilder, konstverk och teckningar från arkiv, museer och bibliotek i Finland, Sverige, Estland och Lettland. Bland annat gick han igenom en omfattande lettisk samling med över tusen bilder.

Han hade också möten med geografen, fil.dr Hannu Linkola som ritade några av kartorna i boken.

– Bildarbetet var en ganska stor del av arbetet med den här boken. Man måste också tänka på var bilderna kan placeras i texten. Det får inte bli stora luckor eller anhopningar någonstans, påpekar Lillqvist.

Till redaktörens uppgifter hör även att begära offerter från tryckerier. Lillqvist gick också igenom referenserna och gjorde upp bokens register, läste korrektur samt höll kontakt med de andra

korrekturläsarna och såg till att ändringarna infördes i den ombrutna texten. Ombrytningen gjordes i samarbete med SLS egen grafiker Antti Pokela.

Både förlagsredaktören och författarna är glada över att SLS låtit dem sätta ner tillräckligt med tid på boken.

– Jag är väldigt tacksam för att SLS ville ge ut vår bok, säger Kari Tarkiainen. De har satsat mycket resurser på den, det hade knappast gått på ett kommersiellt förlag.

All tid och möda lönade sig: paret Tarkiainens bok är den första bok från SLS förlag vars rättigheter sålts till utlandet. Boken gavs ut i Sverige av förlaget Atlantis och kommer också att utkomma i estnisk översättning. Den har fått fina recensioner bland annat i Svenska Dagbladet, där Dick Harrison, profes-

sor i historia vid Lunds universitet, inte sparade på berömmet:

Kari och Ülle Tarkiainens lika lärda som välskrivna verk är en oundgänglig grundbok för alla som vill tillägna sig information om den tid då Estland lydde under Sverige. Det som inte står att läsa om det baltiska landets svenska historia i denna volym är knappast värt att veta av andra än experter på jakt efter överkurskunskaper. ■

Textkritiska utgåvor

- KULTURELLA BYGGSTENAR

Utgåvor av brev, dagböcker, reseberättelser och hela författarskap är sedan länge en av hörnstenarna i SLS bokutgivning. Under 2000-talet har förlaget genom bland annat utbildning systematiskt gått in för att specialisera sig på just sådan, textkritisk utgivning. Under året utkom sammanlagt fem volymer inom tre olika utgåvor.

"Det mesta är så kallat handarbete, som egentligen är hjärnarbete och även inbegriper en hel del forskning."

Textkritiska käll- och författarskapsutgåvor är viktiga byggstenar i vår kultur. För forskningen är det av grundläggande betydelse att ha tillförlitliga – och tillgängliga – källor till historien. Genom att källorna ges ut i tryck eller digitalt skonas de ofta sköra originalen och forskarna besparas den möda det är att till exempel tolka svårlästa handstilar. Kommentarer till texterna ger sammanhang och förklaringar till företeelser som inte är självklara för en modern läsare. Samtidigt ges också andra än forskare möjlighet att ta del av dokument som ger direkta inblickar i äldre tider.

Författarskapsutgåvorna tjänar på samma sätt både forskare och andra intresserade. Författarens produktion ges då ut i en version som stämmer överens med den som författaren själv en gång förde till trycket. I senare upplagor och samlingsvolymer kan texten ha moderniserats eller redigerats så att den inte längre motsvarar originalet. För översättare är det ovärderligt att ha tillgång till en förlaga som motsvarar det som författaren ursprungligen skrivit.

Den textkritiska utgivningen resulterade i fem volymer under 2013. Inom Zacharias Topelius Skrifter utkom En resa i Finland (utg. Katarina Pihlflyckt),

Hertiginnan af Finland och andra historiska noveller (utg. Pia Forssell) och Topelius korrespondens med Albert Bonniers förlag (utg. Carola Herberts), som är den första delen av Topelius förlags- och översättarkorrespondens. De två första utkom både i tryck och digitalt, den tredje enbart digitalt. Av Georg August Wallins Skrifter utkom det fjärde bandet Färderna till Mekka och Jerusalem 1845–1847 (utg. Kaj Öhrnberg & Patricia Berg). Av Anders Chydenius Samlade skrifter utkom det andra bandet, som omfattar Chydenius skriftställarskap 1765–1776 (utg. Maren Jonasson och Pertti Hyttinen).

För Topelius- och Wallinutgåvorna görs såväl det textkritiska arbetet som bokproduktionen inom SLS. Det textkritiska arbetet för Chydeniusutgåvan görs av en redaktion som lyder under Karleby universitetscenter Chydenius, medan SLS förlag tar vid när manuskriptet är färdigt för bokproduktion.

Vetenskapligt hantverk

Det ligger mycket arbete bakom utgåvorna, ett arbete som innefattar flera faser innan manuskripten är färdiga att omvandlas till tryckta böcker eller digitala utgåvor. En liten del kan göras

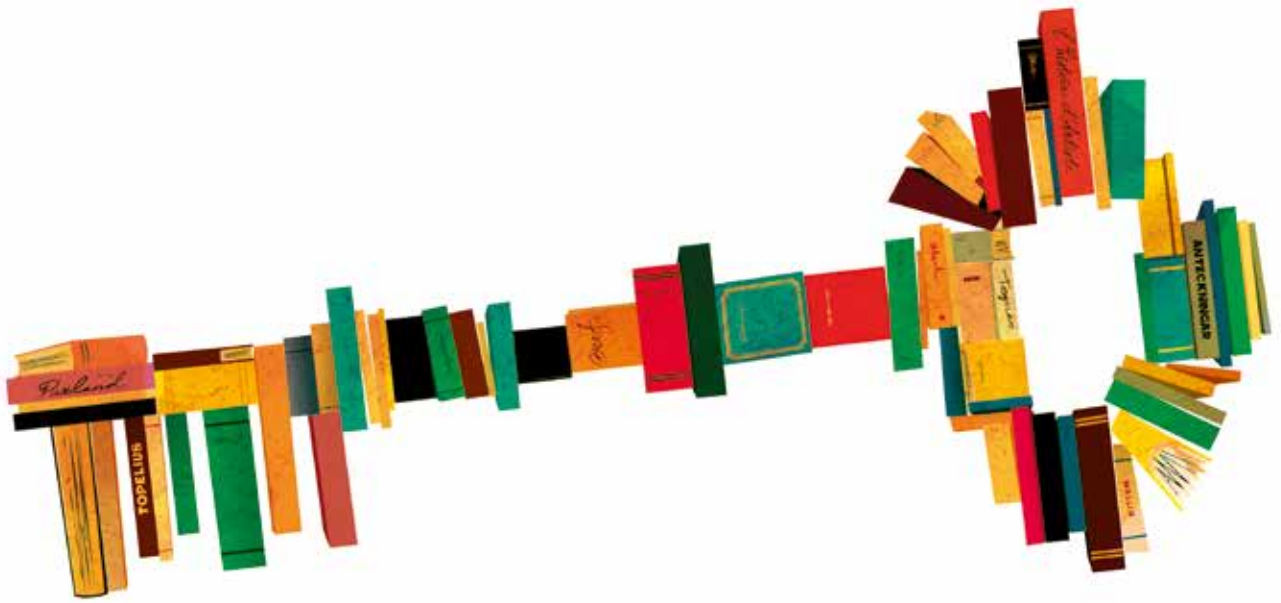

Illustration: Johan Isaksson

maskinellt, men det mesta är så kallat handarbete, som egentligen är hjärnarbete och även inbegriper en hel del forskning.

Själva texten etableras genom att antingen manuskriptet först skrivs av eller ett av författaren själv godkänt tryck skannas – i vissa fall både och, om det finns både ett manuskript och en av författaren godkänd tryckt version. Den renskrivna texten kollationeras, det vill säga kontrollläses, sedan mot originalet. Det här görs av två personer för att undvika att systematiska läsfel slinker igenom. Framför allt författarskapsutgåvor förses också med så kallade variantapparater, som redovisar skillnader mellan manuskript och tryck och mellan olika tryckta versioner från författarens livstid. När texten ska ges ut digitalt kodas den dessutom så att olika typer av sökningar blir möjliga.

Kommentarer skrivs om bland annat personer, geografiska namn och företeelser som förekommer i texten. Ord-förklaringar görs till ord som genomgått en betydelseförskjutning sedan texten skrevs och till inslag på andra språk. I de flesta utgåvor ingår dessutom inledande artiklar som placerar in författaren och verket eller källskriften i ett sammanhang.

Arbetet med utgåvorna kräver inte bara noggrannhet utan också sakkunskap om editionsarbete, om tiden då texten kom till, om språket och om textgenren. Under 2000-talet har SLS förlagsanställda systematiskt fortbildat sig för att leva upp till de krav som ställs på vetenskaplig textkritisk utgivning – kurser har ordnats och ordnas internt och medarbetarna har deltagit i internationell utbildning bland annat genom Nordiskt Nätverk för Editionsfilologer och vid universitetet i Oxford.

Henry Parlands skrifter nästa storprojekt

Förlagets ansökan om projektmedel för en utgåva av Henry Parlands skrifter godkändes våren 2013, vilket betyder att SLS ytterligare kan bredda sin textkritiska utgivning. Projektet, som kommer att ledas av fil.dr Per Stam, startar 2015 och planeras pågå i tre år. Stam gav 2005 ut Henry Parlands roman *Sönder* (om framkallning av Veloxpapper) i SLS skriftserie och nu kommer också den övriga produktionen att ges ut. Henry Parlands arkiv förvaras i Historiska och litteraturhistoriska arkivet vid SLS och projektet blir därmed ett samarbete mellan förlaget och arkivet. ■

"Kommentarerna till texterna ger sammanhang och förklaringar till företeelser som inte är självklara för en modern läsare."

Pris för bred kulturhistorisk forskning

I boken Kunskapens rike lotsas läsaren genom Helsingfors universitetsbiblioteks historia från 1640-talet till i dag. Författaren Rainer Knapas lyfter fram samlingarna, byggnaderna, människorna och idéerna som en odelbar helhet. För sin unika insats belönades han med SLS främsta litterära pris, Tollanderska priset 2013.

Ett sammanfattande verk över Universitetsbibliotekets, numera Nationalbibliotekets, långa och mångfacetterade historia har länge varit efterlängtat. Kortare sammanfattningar har funnits, men ända sedan universitetets 350-årsjubileum 1990 har en mer omfattande historik varit påtänkt. Först 2007 fick projektet ny fart när Rainer Knapas åtog sig uppdraget.

– När biblioteket tog kontakt med mig var det svårt att tacka nej, säger Knapas och hänvisar till sin långa och personliga relation till biblioteket.

När han inledde sina studier vid Helsingfors universitet 1965 var det till en början Studentkårens bibliotek som stod honom närmast, men efter hand upptäckte han Universitetsbibliotekets förträfflighet och den vänliga och kunniga personalen. I slutet av 1980-talet engagerades han som redaktör och skribent i professor Matti Klinges forsknings- och bokprojekt om Helsingfors universitets historia och blev då djupare integrerad i Universitetsbibliotekets samlingar och värld.

– Min tanke har varit att skildra bibliotekskulturens förvandling, att ställa

utvecklingen i ett historiskt ljus. Ända sedan H.G. Porthan införde sin katalogisering av bokbeståndet har man alltid ansett att de egna reformerna är de mest glänsande i bibliotekets historia. Men inget uppstår ur intet.

Nationens bibliotek

Universitetsbiblioteket har utvecklats från ett litet akademiskt rum för det lärda skräet i Åbo till ett bibliotek för hela nationen med ett elektroniskt resursöverskott. Hur böcker genom tiderna har samlats in och ställts upp avspeglar de namnkunniga bibliotekariernas världsåskådning och har också format Finlands litteratur och historia. Biblioteket har varit en knutpunkt för vetenskap och kultur, tätt sammankopplat med forskningen vid universitetet.

Den på många sätt magnifika byggnaden inhyser tack vare donationer och mottagna friexemplar unika samlingar, som exempelvis den slaviska. För att kunna planera och utveckla den elektroniska tekniken måste man förstå denna bakgrund och också känna till själva innehållet. Med sin bok vill Knapas slå ett slag för bok-, biblioteks- och lärdoms-

historia som i internationella sammanhang är stora ämnen.

Kunskapens rike är utgiven på finska av Finska Litteratursällskapet och på svenska av SLS, i samarbete med Nationalbiblioteket. Dessutom har en kortare sammanfattning utkommit på engelska. För Knapas som konst- och bokhistoriker är det särskilt glädjande att boken valdes till en av 2012 års vackraste fackböcker.

Mångsidighet och kvalitet

Karakteristiskt för Knapas forskning överlag är hans breda historiesyn, hans strävan att lyfta fram kulturhistoriska perspektiv vid sidan av de politiska och sociala. I sina analyser framhåller han influenserna från både öst och väst. Särskilt har det så kallade Gamla Finland i olika sammanhang varit föremål för hans intresse, exempelvis herrgården Monrepos i närheten av Viborg med dess trädgård samt konst- och boksamlingar.

– Världen är ju inte indelad enligt universitetets fakulteter. Jag har försökt överskrida järnridåerna beträffande geografi, språk och tid. Forskningen blir så mycket intressantare om man försöker se nya kombinationer, säger Knapas.

Han framhåller att det är genom att läsa, skriva och själv se och uppleva som man kan möta och bearbeta de mångdimensionella, tvärvetenskapliga och mänskliga aspekterna i historien. Och inte minst genom att lära andra. Sin egen stora insats som lärare, handledare och lektor vill han ändå tona ner.

– Det talas mycket om lärarnas betydelse för studenterna, men mindre om studenternas betydelse för lärarna.

Rainer Knapas

Född 1946 i Pyttis

Filosofie licentiat, fil.dr h.c., konst- och kulturhistoriker, författare till och redaktör och bildredaktör för ett stort antal verk

Tidigare lärare och assistent vid Helsingfors universitet samt forskare vid Museiverket och SLS (2000–2007)

Fick Tollanderska priset 2013

"Jag har försökt överskrida järnridåerna beträffande geografi, språk och tid. Forskningen blir så mycket intressantare om man försöker se nya kombinationer."

Kommunikationen går inte bara åt ett håll. En lärare utan elever är ingenting värd.

Inom SLS, och särskilt vid dess förlag, har Knapas kunskaper kommit väl till användning. Från mitten av 1990-talet arbetade han med den stora utgåvan Finlands svenska litteraturhistoria, som producerades inom SLS, och engagerades efter det i sällskapets bokutgivning.

– Utgivningen var då traditionell och beprövad sedan mer än hundra år tillbaka, men när den egentliga förlagsverksamheten inleddes kring år 2000 öppnades vägen för en ny typ av bokutgivning gällande utförande, egen produktion och marknadsföring.

– Vår redaktionella satsning på en minutiös genomgång av manuskripten var medveten och utvecklades efter hand då reaktionerna på marknaden var positiva. Likaså var satsningen på den textkritiska utgivningen medveten.

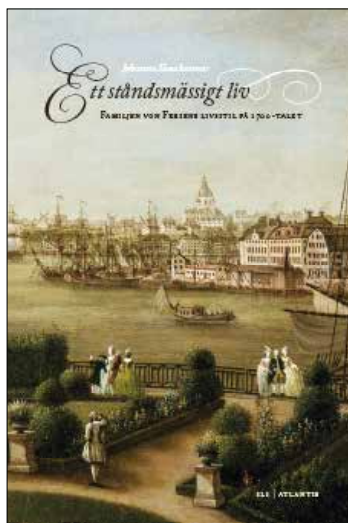
Enligt Knapas avspeglas en boks kvalitetsnivå i hela dess utförande: i det visuella, i trycket, titeln, innehållsförteckningen, akribin och illustrationerna. Hög kvalitet är resultatet av ett aktivt redaktionellt arbete, som inte är någon självklarhet och tar lång tid.

– Korrektur handlar inte om illvilja. Det är ett sätt att umgås med egna och andras texter. Varje gång man läser en text görs en förbättring.

Knapas har också suttit många år i den förlagsnämnd som fattar beslut om utgivningen vid SLS förlag samt i det redaktionsråd som leder den vetenskapliga planeringen för Zacharias Topelius Skrifter. Nu har han lagt dessa förtroendeuppdrag åt sidan för andra engagemang.

– Just nu funderar jag bland annat på att formulera något kring östfinsk historia och kultur. Det hör till vetenskapens värld att balansera mellan skrivprojekt som är oavslutade, projekt man hoppas på och projekt som faktiskt blir verklighet. ■

PRISBELÖNTA FÖRFATTARE OCH GRAFIKER

Svenska Akademiens gustavianska stipendium

Historikern Johanna Ilmakunnas belönades med Svenska Akademiens gustavianska stipendium, som delas ut "för betydelsefulla bidrag till utforskandet av den gustavianska tidens historia". Hennes bok *Ett ståndsmässigt liv*. Familjen von Fersens livsstil på 1700-talet utkom i översättning hos SLS 2012 (övers. Camilla Frostell). Originalen på finska – en bearbetning av Ilmakunnas avhandling – utkom hos Finska Litteratursällskapet (SKS) 2011. ■

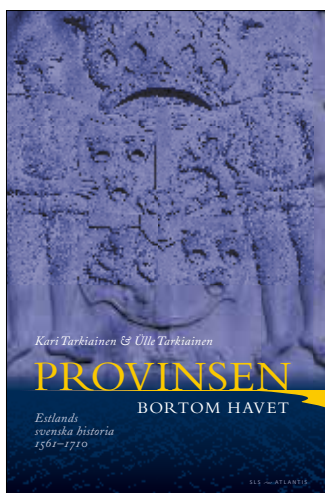

Stockholms Gartnersällskap

Konsthistorikern Irma Lounatvuoris utgåva av Gabriel Bonsdorffs lilla trädgårdspraktika från 1804, *Om konsten att anlägga en köksträdgård för husbehov* (SLS 2012), belönades med ett hedersomnämmande av Stockholms Gartnersällskap i tävlingen "Årets trädgårdsbok 2013". ■

Kommittén för Finlands bokkonst

Grafikern Markus Itkonen tilldelades ett hedersomnämmande av Kommittén för Finlands bokkonst för den grafiska utformningen av Rainer Knapas bok *Kunskapens rike*. Helsingfors universitetsbibliotek – Nationalbiblioteket 1640–2010 (SLS 2012). Kommittén delar årligen ut pris för årets vackraste böcker. ■

Vasamuseets vänners pris

Historikerna Kari Tarkiainen och Ülle Tarkiainen tilldelades i Stockholm Vasamuseets vänners pris för boken *Provinzen bortom havet*. Estlands svenska historia 1561–1710 (SLS 2013). Genom sin förtrogenhet med ett stort material från en mängd olika språkområden, och ett flyhänt användande av olika källor, kan Kari och Ülle Tarkiainen ge oss en ny och annorlunda bild av den baltiska värld som var så viktig för samtidens politiska och ekonomiska tänkande, sägs det bland annat i prismotiveringen. ■

Charlotta af Hällström-Reijonen (foto: Peik Henrichson) och Jennica Thylin-Klaus (foto: Janne Rentola)

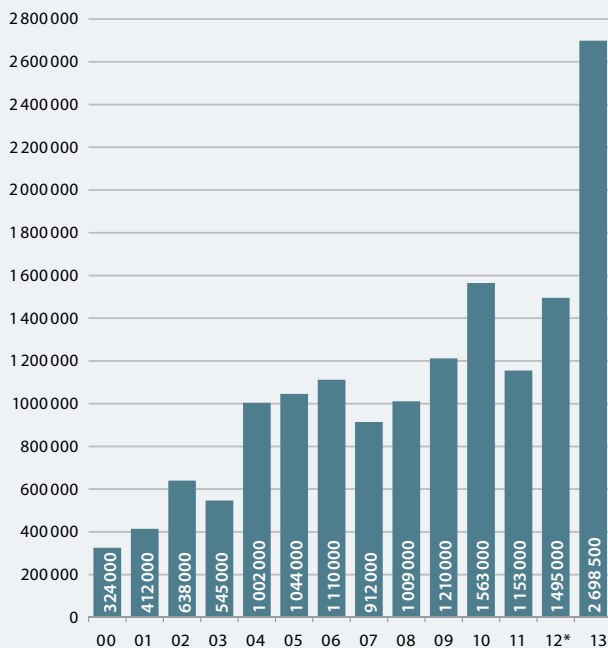
Statsrådet Mauritz Hallbergs pris till två språkforskare

Priset tilldelades fil.dr Charlotta af Hällström-Reijonen och fil.dr Jennica Thylin-Klaus för att ur var sitt perspektiv ha belyst skapandet av en svensk språknorm i Finland. Charlotta af Hällström-Reijonen granskar i sin doktorsavhandling Finlandismer och språkvård från 1800-talet till i dag de oundvikliga följderna: om finlandismer inte hade funnits hade man varit tvungen att uppfinna dem. Jennica Thylin-Klaus söker i sin doktorsavhandling "Den finländska svenskan" 1860–1920. Tidig svensk språkplanering i Finland i ett idéhistoriskt perspektiv bakgrunden och motiven till varför man beslöt sig för att svenskan i Finland skulle följa (riks)svenska normer. ■

UTDELADE PRIS, BEVILJADE STIPENDIER OCH UNDERSTÖD

Svenska litteratursällskapet beviljat pris och stipendier ur särskilda donations- och testamentsfonder. Pris ges som premieringar åt skön- eller facklitterära författare, medan stipendierna i regel beviljas enligt ansökan ur sällskapets fonder eller ur ordinarie budgetmedel. Huvuddelen av sällskapets fonder stöder sällskapets allmänna verksamhet. De vetenskapliga nämndernas forskningsstipendier ingår i statistiken.

Beviljade pris, stipendier och understöd 2000–2013

*) 2012 övergick SLS till att ta upp beviljade understöd som skuld. Engångskostnaden 0,7 m € för detta ingår inte i beloppet.

Prisen har utbetalats under året, medan en del av de beviljade stipendierna och understöden kvarstod orekvirerade av mottagaren vid årsskiftet. ■

	euro
Utdelade litterära pris vid årshögtiden 5.2	250 000
Övriga utdelade pris	23 400
Beviljade stipendier och andra understöd inom ämne	
Historia inkl. kulturhistoria	431 900
Svenska språket	111 400
Litteraturvetenskap och litteraturhistoria	66 300
Traditionsvetenskaper (folkloristik, etnologi)	23 100
Nationalekonomi och statistik	40 000
Samhällsvetenskaper	28 800
Miljövård inkl. forskning i alternativa energiformer	51 500
Teologi och kyrkohistoria	29 500
Övriga bidrag	64 000
Särskilda av SLS beviljade understöd	
Stiftelsernas professorspool för delfinansiering av forskningstjänstledigheter	50 000
Stiftelsernas post-doc pool för finansiering av forskning utomlands	33 000
Bidrag till universitet för forskningsprojekt	1 077 100
Förlagsstöd	140 000
Utbetalt till föreskrivna mottagare	114 900
Utdelning för SLS bokutgivning och övrig egen verksamhet enligt fondvillkor	163 600
TOTALT	2 698 500

Etnologiska och folkloristiska tidskrifter

– för vem?

Hur ser tidskriftsfältet ut inom nordisk etnologi och folkloristik i dag? Vilka möjligheter har forskare att publicera sig? Hur mår de nordiska tidskrifterna?

Det var några av utgångspunkterna när traditionsvetenskapliga nämnden vid SLS arrangerade seminariet Hur publicera sig? Tidskriftsfloran inom traditionsvetenskaperna på Riddaregatan den 14 juni. Seminariet samlade en stor publik av intresserade etnologer och folklorister. Under seminariet presenterades centrala traditionsvetenskapliga tidskrifter med nationella, nordiska och internationella profiler.

Digitalt och tvåspråkigt i Finland

Professor Anna-Maria Åström berättade om den svenskspråkiga Budkavlen, som getts ut i Finland sedan 1922. Föreningen Brages vetenskapliga sektion grundade tidskriften, men den flyttades senare till Åbo och ges ut av Institutet för folklivsforskning vid Åbo Akademi.

Budkavlen har genomgått en förnyelse de senaste åren. År 2007 infördes ett referee-system, vilket innebär att artiklarna förhandsgranskas. Redaktionsrådet har utvidgats till att bli nordiskt. En ambition är att på svenska recensera finskspråkiga verk; det är ett

sätt att överbygga språkbarriärer för en nordisk läsekrets. Fokus ligger på kultur och vardag i det svenska Finland, men Budkavlen har på den senaste tiden utvidgat sig mot Norden och accepterar också texter på danska och norska.

Fil.dr Karina Lukin presenterade den finländska helt nätbaserade folkloristiska tidskriften Elore. Tidskriften började som Elektrolisti 1994, ett diskussionsforum och en e-postpublikation. I dag är Elore en Open access-tidskrift med referee-granskning. Elore är en tidskrift för finländsk folkloristik på finska och svenska, men tar också emot etnologiska artiklar. Redaktionen leds av en finskspråkig och en svenskspråkig huvudredaktör.

Forskardoktor Pia Olsson presenterade Ethnologia Fennica (EF), som ges ut av den finländska etnologföreningen Ethnos sedan 1972. Fram till 1980-talet kunde man publicera sig på finska i EF, medan huvudspråket numera är engelska. Även tyska och franska accepteras. Sedan 2000-talets början har EF ett referee-system, men också en sepa-

rat avdelning för texter som granskas av redaktionen. Skribenten ska vara en inhemsk forskare, eller så bör texten handla om ett finländskt ämne.

Svenskarna fokuserar på debatt

Professor Birgitta Svensson berättade om tidskrifterna RIG – Kulturhistorisk tidskrift och Ethnologia Scandinavica (ES). När Svensson på 1990-talet blev redaktör för RIG hade den anrika tidskriften, som getts ut sedan 1918, blivit ett tunt häfte med trogna skribenter, och innehållet hade ingen stark anknytning till samtida forskning utan rörde sig mera inom traditionella etnologiska ämnen. Svensson antog utmaningen att förnya tidskriften, och hon skapade bland annat en debattavdelning om kulturhistoria och gjorde tidskriftsnumren mera omfattande.

Ethnologia Scandinavica grundades 1971. När Svensson blev huvudredaktör 2006 infördes referee-granskning. Artiklarna ska vara skrivna på engelska och av en nordisk skribent, eller handla om ett nordiskt ämne. Redaktörerna är

noga med att värna om den etnologiska inriktningen.

Universitetslektor Roger Jacobsson presenterade den svenska etnologiska tidskriften Kulturella Perspektiv (KP), som getts ut vid Umeå universitet sedan 1992. Jacobsson tog initiativ till KP eftersom han såg en möjlighet att ge ut en ny etnologisk tidskrift vid en tid då många nya etnologer ämnade scenen.

I KP presenteras svensk etnologisk forskning, men här recenserar inte doktorsavhandlingar, eftersom det görs i RIG. KP söker reflexiva, problematiserande och nytänkande texter. Artiklar i KP granskas av en fristående referee-grupp som väljs från ett nätverk av forskare på professors- och docentnivå. Artiklarna i KP publiceras på svenska med en engelsk sammanfattning.

Tre blev en i Danmark

Professor Tine Damsholt berättade om läget på det etnologiska tidskriftsfältet i Danmark, där en stark förändring ägt rum de senaste tio åren. Tidigare fanns det tre tidskrifter: Folk og Kultur (Årbog

for dansk Etnologi og Folkemindvidenskab), Fortid og Nutid och Den Jyske Historiker. Folk og Kultur slogs ihop med Fortid og Nutid 2010, och den nya tidskriften fick namnet Kulturstudier – Dansk tidsskrift for kulturhistorie, etnologi, folkloristik og lokalhistorie. Den Jyske Historiker slogs 2010 ihop med två andra tidskrifter till tidskriften Temp.

Det finns ingen folkloristisk utbildning i Danmark i dag och etnologi undervisas endast vid Köpenhamns universitet. Efter att etnologin 2004 slogs ihop med historia i det nuvarande SAXO-institutet har etnologin inriktats allt mera på nutidsforskning. Verksamma forskare i etnologi och folkloristik finns bland annat vid Dansk folkemindesamling inom Det Kongelige Bibliotek.

– För ämnena nordisk etnologi och folkloristik, som har Skandinavien som sitt forskningsfält, är tidskrifterna Ethnologia Scandinavica och den köpenhamnsbaserade Ethnologia Europaea (1967–) mycket viktiga, påpekade Damsholt. Ethnologia Europaea profilerar sig som

en mångvetenskaplig, inte bara etnologisk, tidskrift.

För vem skrivs det?

Seminarier avslutades med en fri diskussion och kommentarer under ledning av professor Ulrika Wolf-Knuts. En fråga som aktualiserades är vem som ska skriva och för vem man ska publicera? Seminariet ansåg att etnologer och folklorister fortfarande har ett visst folkbildningsansvar och att läsaren inte nödvändigtvis ska behöva vara forskare för att kunna ta del av forskningsrönen. Tidskrifterna ska emellertid inte vara kulturtidskrifter, utan vetenskapliga publikationer.

En av seminariets slutsatser var att de nordiska traditionsvetenskapliga tidskrifterna trots ett ökande tryck på att bli mer internationella fortsättningsvis i första hand är nationella. Det finns skäl att hålla fast vid det nationella innehållet. Tidskrifterna speglar den forskning som bedrivs inom etnologi och folkloristik i de nordiska länderna. ■

Désirée Saarela-Portin, Marianne Maans och Maria Kalaniemi på konserten i SLS hus i Helsingfors. Foto: Marie Lönnblad

Livligt folkmusikår

Aret inleddes med två välbesökta konserter där den medeltida balladen stod i fokus. Konserterna Lefvande – Medeltida ballader om kärlek och svek arrangerades av Finlands svenska folkmusikinstitut (FMI) vid SLS i samarbete med Folkmusikällskapet. Konserterna hölls i mitten av mars på Arbis i Vasa och en vecka senare i SLS hus på Riddaregatan i Helsingfors. Musikerna Maria Kalaniemi, Marianne Maans och Désirée Saarela-Portin uppträdde tillsammans med folkmusikforskaren professor Ann-Mari Häggman, som mellan sångerna berättade om balladernas historia och tematik.

I maj arrangerade FMI seminariet Ljudarkiv i förändring i samarbete med Kungliga Gustav Adolfs Akademien för Svensk folkkultur. Seminariet behandlade de förändrade villkoren, möjligheterna och skyldigheterna som den tekniska utvecklingen medför. Föredragshållarna från Finland och Sverige representerade olika generationer insamlare och forskare, vilket gav upphov till många intressanta diskussioner och

iakttagelser kring frågan om hur traditionsmaterial tillgängliggörs.

På sommarens gemensamma spelmans- och folkdansstämma Samstämt i Pargas arrangerade FMI traditionsenligt sin konsert Traditionshörnan.

I början av oktober stod FMI värd för den ambulerande nordiska nätverksträffen för folkmusikforskare och folkmusikarkivarier. Det mer eller mindre informella mötet, som har arrangerats sedan början av 1970-talet kommer i fortsättningen att officiellt gå under namnet Nordiskt forum för folkmusik-

forskning och -dokumentation (NoFF).

Senare i oktober ordnades folkmusikseminariet Från spelmanstävling till Youtube – hur synliggörs folkmusiken? Seminariet hölls på Arbis i Vasa i samband med folkmusikfestivalen Vasa Folk. Samtidigt uppmärksammades även 100-årsjubileet av den stora tvåspråkiga spelmanstävlingen som arrangerades i samband med hembyggsdagarna i Vasa 1913. FMI hade sammanställt en utställning som presenterade 1913 års tävling.

Ny skiva

Folkmusikåret 2013 avslutades med en välkommen skivutgåva av gruppen Rosenfink. Skivan, som gavs ut i folkmusikinstitutets skivserie, innehåller traditionella låtar och visor från södra Finland som gruppen arrangerat i sin egen stil. Största delen av materialet har gruppsmedlemmarna hittat i SLS arkiv bland Folkkultursarkivets och FMI:s traditionsuppteckningar och inspelningar. ■

S:T PETERSBURG DROG FULLT HUS

Höstens föredragsserie om S:t Petersburg blev en publik-succé. Under fyra måndagskvällar fylldes SLS auditorium på Riddaregatan 5 i Helsingfors av ivriga åhörare.

Staden Petersburg har haft en stor betydelse i Finlands historia och för finländarna. Det är en stad som många vill veta mera om inte minst för att avståndet dit är så kort. SLS föredragsserie presenterade staden utgående från författare och litteratur, historia och språk, dåtid och nutid.

– Det är mycket på gång i S:t Petersburg. Vi hör många nyheter från Ryssland, både positiva och oroväckande. Det forskas också mycket om staden och många nya böcker ges ut, som till exempel föredragshållarna Kristina Rotkirchs och Elena Hirns guide som utkom i höstas, säger SLS programchef Agneta Rahikainen. Hon koordinerar SLS föredragsserier.

– S:t Petersburg är en stor och mång-

sidig stad som intresserar oberoende av synvinkeln. Den är bekant men ändå fascinerande och annorlunda. För oss finländare är staden lite exotisk och tillräckligt främmande för att man ska uppleva att man kan lära sig något nytt om den, säger Rahikainen.

Föredragen lockar nya besökare till SLS

Barita Rosenström deltog i november för första gången i en föredragskväll på SLS. Hon såg annonsen för föredragen i Hufvudstadsbladet och blev intresserad.

– Jag har en speciell förkärlek för S:t Petersburg. Tidigare ordnade jag skolresor till staden och har följt med hur staden har utvecklats. Det är mycket intressant, säger Rosenström.

Leif Buss är en återkommande gäst som då och då söker sig till SLS hus för att lyssna på föredrag. Han tycker S:t Petersburg är intressant eftersom staden ligger så nära både geografiskt och historiskt.

– Det finns många finlandssvenskar som har någon slags relation till Ryssland, eller vars far- eller morföräldrar har kopplingar dit från den ryska tiden. Också i min familj har vi det, säger Buss.

Hösten 2014 vandrar SLS föredragsserie vidare runt Finska viken och handlar då om Estland.

– Just nu pågår det rätt mycket forskning om Estland som har koppling till Finland. Utgångspunkten liknar den för serien om S:t Petersburg så vi kommer att få höra om Estlands historia, folk och kultur, berättar Agneta Rahikainen. ■

SLS föredragsserie

- Ordnas fyra gånger per termin
- Hålls i SLS hus i Helsingfors, Riddaregatan 5
- Fritt inträde
- Mer information finns på sls.fi

Kristina Rotkirch berättade i sitt föredrag i november entusiastiskt om författaren Jelena Tjizjova och hennes S:t Petersburg. Foto: Janne Rentola

SLS AKTIV PROGRAMARRANGÖR VID BOKMÄSSORNA

Göteborg Bokmässan i Göteborg var först ut av höstens bokmässor. SLS var huvudman för Finlandsavdelningen. I den medverkade förutom SLS förlag, bokförlagen Fontana Media, Schildts & Söderströms och Scriptum. Övriga utställare var Åbo Akademis Bibliotek, FILI – Finnish Literature Exchange, Hana-holmen – Kulturcentrum för Sverige och Finland samt Kulturfonden för Sverige och Finland. I SLS program medverkade Maren Jonasson, Carola Herberts, Ülle Tarkiainen och Kari Tarkiainen. SLS deltog också för första gången med egen monter på mässans Digitala torg.

Redaktör Carola Herberts från SLS berättade om den digitala utgivningen av Zacharias Topelius Skrifter. Foto: Cata Portin

Frankfurt

SLS deltog också med en egen liten monter i bokmässan i Frankfurt.

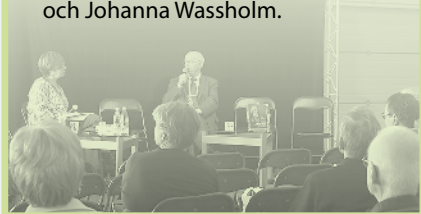
Vasa

Vid bokmässan i Vasa i april delade SLS monter med Förlags Ab Scriptum, KulturÖsterbotten och Tidskriftsprojektet. Mässpubliken kunde också ta del av SLS mässprogram med Gustav Björkstrand och Katarina Pihlflyckt som berättade om Jacob Tengström respektive Zacharias Topelius.

Åbo

Vid bokmässan i Åbo gjorde SLS gemensam satsning på program med Finlands svenska författareförening och bokförlaget Schildts & Söderströms. Mässpubliken bjöds på fler program på svenska än tidigare. Satsningen uppmärksammades också i de lokala medierna. I SLS program medverkade Marika Tandefelt, Gustav Björkstrand och Johanna Wassholm.

Helsingfors

Vid bokmässan i Helsingfors ansvarade SLS för den finlandssvenska avdelningen och programmen på Edith Södergran-scenen och Tottiscenen. I SLS program medverkade Kaj Öhrnberg, Patricia Berg, Sabira Ståhlberg, Thomas Ek, Pia Forssell, Matti Klinge, Ülle Tarkiainen, Kari Tarkiainen och Marika Tandefelt.

Redaktionschef Nina Edgren-Henrichson bland SLS böcker.
Foto: Cata Portin

Kompetens och välmående i fokus för personalutvecklingen

Foto: Margareta Selén

Personalen vid SLS är välutbildad. Närmare 80 % av de anställda har en högre högskoleexamen, bland dem har en fjärdedel en licentiat- eller doktors-examen. 75 % har utbildat sig inom de humanistiska ämnena. Personalen har under året aktivt deltagit i seminarier, fortbildningar och kurser. Antalet utbildningsdagar uppgick till 5,7 dagar per årsverke, en betydande ökning jämfört med föregående år (2012: 4,3 dagar).

SLS satsar på välbefinnande och samhörighet bland personalen. På friluftsdagen i maj vid Sannäs Gård utanför Borgå fick medarbetarna pröva på olika idrottsaktiviteter såsom taiji, bågskytte och konditionsboxning. Företagscoachen Christoph Treier inspirerade med en

föreläsning om välmående och positivt tänkande. Under sommaren deltog ett tjugotal medarbetare i den lekfulla cykeltävlingen "Kilometerkampen". SLS cyklade 20 000 kilometer och bidrog därmed med en slant till Röda Korsets katastroffond. För yogaintresserade ordnades en yogakurs under våren. Personalen uppmuntras till motion och andra fritidsaktiviteter bland annat med stöd av motions- och kultursedlar. Arbetsförmågan och välmåendet stöds också av företagshälsovården, som under året gjorde flera arbetsplatsbesök och arbetsplatsutredningar.

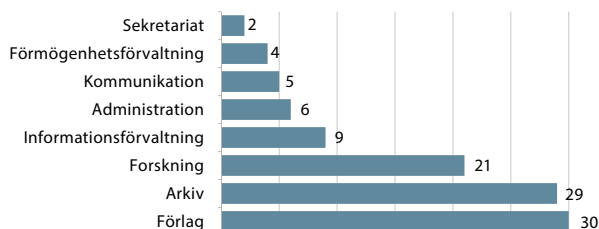
Under julmiddagen utdelades Centralhandelskammarens förtjänstecken till arkivarien Meta Sahlström

för 30 års förtjänstfullt arbete och till förste arkivarien Petra Hakala för 25 års arbete. Därtill uppmärksammades två medarbetare för 15 års arbete och fyra för 10 års arbete.

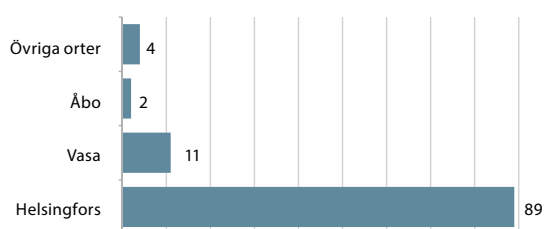
Under året hade SLS totalt 129 anställda, av dessa var 61 fastanställda och 68 anställda på viss tid inom olika projekt. Antalet årsverken var 95, vilket är detsamma som året innan. Av medarbetarna var 71 % kvinnor och 29 % män. I chefsposition fanns det procentuellt lika många kvinnor som män. Personalen har en genomsnittlig ålder på 41,5 år.

En lista över SLS personal finns på sidan 72. ■

Antalet anställda per sektor 31.12.2013

Antalet anställda enligt placeringsort 31.12.2013

Mer pengar till forskning och understöd

SLS ekonomi möjliggör ny verksamhet

SLS verksamhet finansieras i huvudsak med avkastningen från de donationer som fonderats och som är avsedda för att upprätthålla och utveckla verksamheten. Den andel av verksamheten som finansieras med offentliga understöd och genom direkta verksamhetsintäkter har sjunkit från 9 % föregående år till 7,8 % 2013. Donatorernas betydelse för verksamheten är allt mer avgörande för SLS. Statsstödet för SLS arkivverksamhet stod 2013 för ca 30 % av arkivets kostnader.

Arkiv, förlag, forskning samt utdelning av pris, stipendier och understöd utgör de viktigaste verksamhetsformerna. Kostnaderna för den ordinarie verksamheten fördelas sig relativt jämnt mellan dessa verksamhetssektorer. Kostnaderna för stödande funktioner såsom administration, kommunikation och informationsförvaltning fördelas i sin helhet mellan verksamhetssektorerna

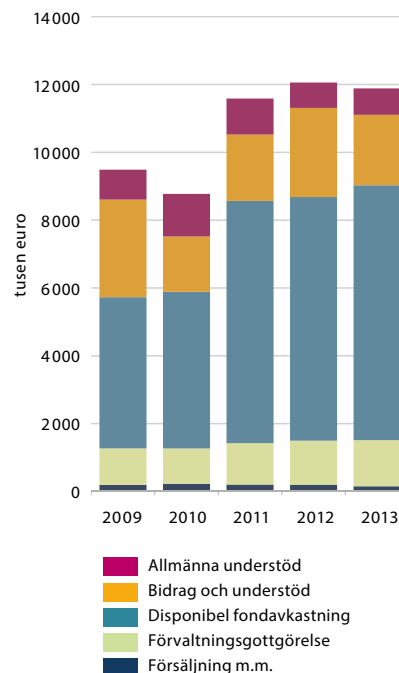
från och med 2013 på basis av användning och årsverken.

Jämfört med verksamhetsåret 2012 har kostnaderna för den ordinarie verksamheten 2013 ökat med 14,4 %. Det är främst forskningsverksamheten som har expanderat och SLS har bland annat kunnat bevilja ca 1 miljon euro i ny forskningsfinansiering. Satsningen är i enlighet med SLS strategi för utvecklingen av rollen som forskningsfinansier.

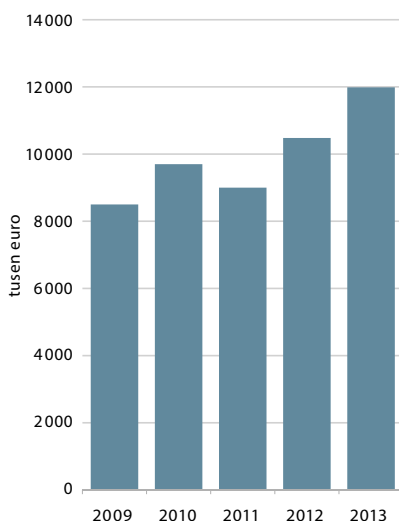
Flytten till huset vid Snellmansgatan 13, som under året berörde flertalet av SLS medarbetare stationerade i Helsingfors, och ibruktageandet av de nya kontorsutrymmena, innebär också en förhöjd kostnadsnivå. SLS övergår under 2013 och 2014 till att belasta verksamhetskostnaderna med gängse hyra för användning av egna lokaler.

Medlen för utdelning av pris, stipendier och understöd ökar med 28 % jämfört med föregående år till 2,7 miljoner

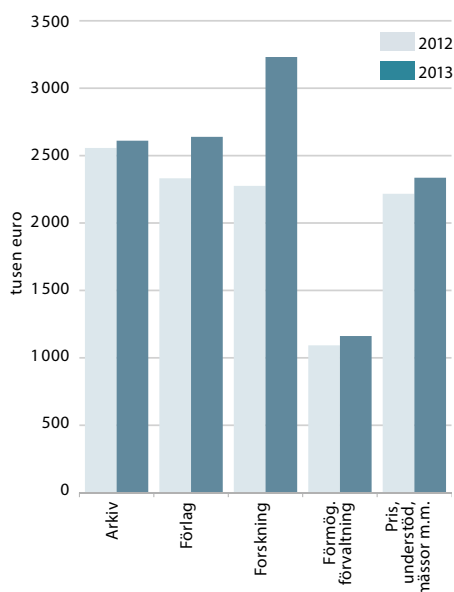
Disponibla intäkter

Verksamhetens kostnader

Sektorvisa kostnader

euro. Ökningen på årsnivå av beviljade understöd är ca 90 % om man beaktar att SLS 2012 övergick till att uppta kostnader för understöd i samband med att de beviljats. Tidigare upptogs de enbart vid utbetalning. Förändringen innebar en tillfällig kostnadsökning 2012 om 0,7 miljoner euro. Kostnader för pris, stipendier och understöd ingår i SLS sektorredovisning såväl inom forskningssektorn som inom övrig verksamhet.

Personalkostnaderna ökade från föregående år med 1,3 %, Antalet utförda årsverken var oförändrat 95. ■

Ett bra år för aktieplacerare

Trots en blygsam världsekonomisk utveckling blev 2013 ett bra år för många placerare. Det gångna året erbjöd god avkastning, speciellt på västerländska aktiemarknader och på placeringar i företagslån.

Utvecklingen i världsekonomin under 2013 var fortsättningsvis relativt svag. Utsikterna för det nya året är däremot något ljusare. Ekonomin står på en allt stabilare grund i flera stora industriländer, främst tack vare den mycket lätta penningpolitiken. Denna spirande optimism gällande framtiden stödde utvecklingen på aktiemarknaden under det gångna året, speciellt i USA men även på Helsingforsbörsen. Tillväxtmarknadernas aktie- och räntevkastning led av kraftigt försvagade valutor och försämrade tillväxtutsikter. Avkastningen för placeringar med lägre risk, såsom statslån eller penningmarknadsplaceringar, var mycket låg eller till och med negativ. Priset på guld sjönk med nästan 30 % under året.

Den globala aktieavkastningen var +17,5 % (+14,3 % år 2012). Den placerade fondförmögenhetens indexerade totalavkastning uppgick under 2013 (2012) till

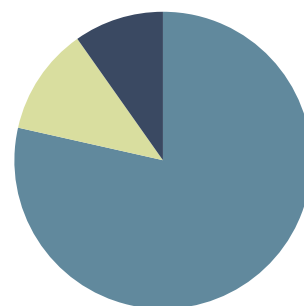
+ 15,6 % (+12,3 %). Aktieplaceringarna, som är huvudplaceringslag avkastade under året +19,6 % (+14,4 %).

Den totala fondförmögenhetens värde uppgick till ca 1,35 (1,2) miljarder euro vid slutet av år 2013. De aktierelaterade placeringarna uppgick till ca 1,06 (0,9) miljarder euro.

Direktavkastningen i form av dividender, ränte- och nettohyresintäkter steg 2013, från 45,9 miljoner euro år 2012 till 49,2 miljoner euro år 2013. Dividender från aktierelaterade placeringar dominerade och representerade 84 % av placeringsportföljens direktavkastning.

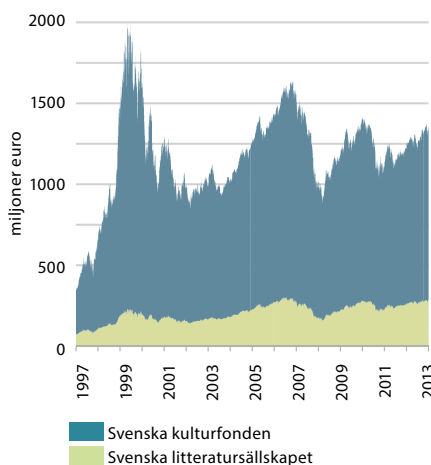
Aktier och aktierelaterade instrument köptes under året för 126,5 (137,5) miljoner euro och såldes för 101,7 (154,1) miljoner euro. Målsättningen för omplaceringarna i aktieportföljen under 2013 var att gradvis minska beroendet av företag vars omsättning i huvudsak genereras i Europa. Den ekonomiska

Placeringsportföljen

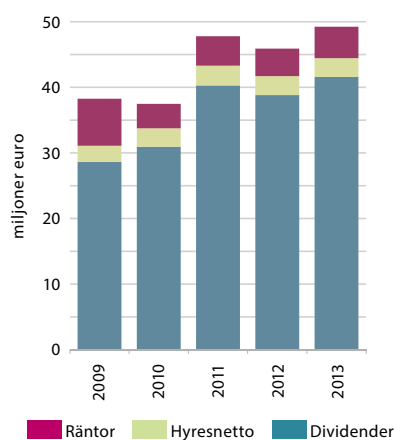

tillväxten i Finland och största delen av Europa förväntas vara svag under flera år framåt. Detta motiverar till att på lång sikt minska placeringar i företag med sin huvudsakliga intjäning på dessa områden. Vissa omplaceringar genomfördes med avsikt att förbättra stabiliteten och förutsägbarheten i portföljens direktavkastning. Ökningens tyngdpunkt låg, förutom på stabila företag med stark marknadsposition, god lönsamhet, låg skuldsättning och god dividendbetalningsförmåga även på aktieplaceringsfonder med inriktning på bland annat globala kvalitetsbolag och småbolag.

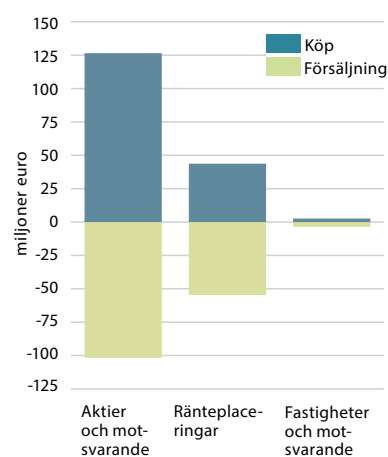
Förmögenhetens värde

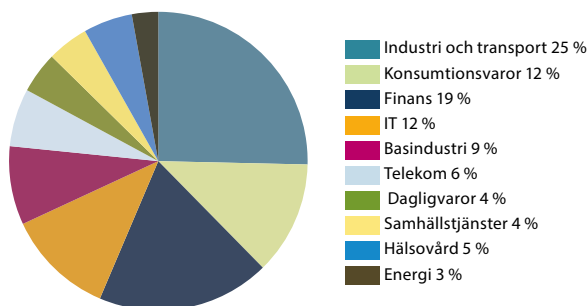
Direktavkastning

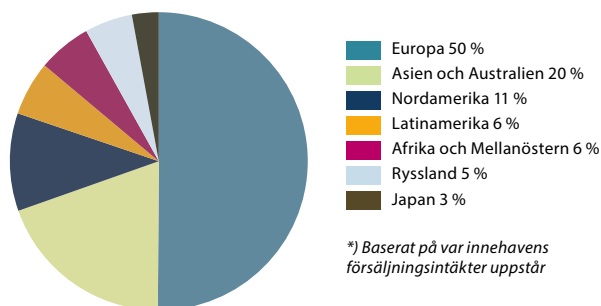
Omplaceringar

Aktieplaceringarnas fördelning enligt bransch

Aktieplaceringarnas fördelning enligt region*

34 miljoner euro för Svenska kulturfondens ändamål

Värdet på Svenska kulturfondens tillgångar steg under 2013 från 962,5 miljoner euro till 1 069 miljoner euro. Genom donationer och testamenten ökade kulturfondens fondkapital med 454 000 euro. Sammanlagt 12 av Svenska kulturfondens 473 fonder mottog kapital. Två nya fonder instiftades.

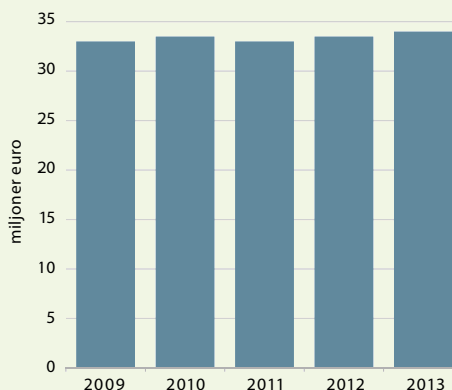
Svenska kulturfondens resultat före förändringar i kapital och utdelning uppgick till 39,5 miljoner euro vilket är 2 miljoner euro högre än året innan. Ökningen förklaras av ökade intäkter av strukturerade lån. I resultatet ingår 600 000 euro bidrag som kanaliserats via kulturfonden för utdelning.

År 2013 ställdes 33,5 miljoner euro till disposition för kulturfondens utdelning.

Av årets överskott ställs 34 miljoner euro till disposition för kulturfondens utdelning. 1,7 miljoner euro av kulturfondens resultat har enligt fondvillkor överförts till att förkovra fondernas kapital och 3,2 miljoner euro har överförts till Svenska kulturfondens konjunkturutmjänningsfond. Räkningsårets överskott för Svenska kulturfonden är 46 184,93 euro.

Svenska kulturfonden ägs och förvaltas av SLS.

Utdelningsmedel ställda till disposition för Svenska kulturfondens ändamål

SLS förmögenhetsförvaltning

Svenska litteratursällskapet förvaltar en förmögenhet som vid slutet av 2013 värderades till ca 1,35 miljarder euro och utgörs av Svenska litteratursällskapets (SLS) och Svenska kulturfondens (SKF) fonder. Målsättningen för förmögenhetsförvaltningen är en stabil och förutsägbar direktavkastning. Med direktavkastningen finansieras SLS verksamhet, pris- och stipendier samt SKF:s utdelning. Sällskapets förmögenhetsförvaltning eftersträvar även en god utveckling av värdet på de placerade medlen för att trygga förmögenhetens långsiktiga förkovran.

SLS placeringspolitik i korthet

SLS placerar i huvudsak i börsnoterade finländska och svenska, internationellt verksamma bolag. Stabila och etablerade bolag med god dividendbetalningsförmåga och -potential, stark marknadsposition och balans samt god lönsamhet prefereras. De direkta aktieinnehavarna kompletteras med placeringar i aktieplaceringar och andra aktierelaterade instrument, fastigheter och ränteinstrument.

Styrelse, finansråd och revisorer

STYRELSEN

Ordförande	professor Fred Karlsson	2011–2013
Vice ordförande	professor Clas Zilliacus	2012–2014
Skattmästare	kommerserådet Magnus Bargum	2012–2014
Sekreterare	professor Marika Tandefelt	2011–2013
	professor Claes Ahlund	2012–2014
	professor Ann-Mari Häggman	2011–2013
	professor Karmela Liebkind	2012–2014
	professor Henrik Meinander	2013–2015
	professor Tom Moring	2013–2015
	professor Camilla Wide	2013–2015
	professor Anna-Maria Åström	2011–2013
	akademilektor Ann-Catrin Östman	2013–2015

Mandatperiod

FINANSRÅDET

Ordförande	kommerserådet Magnus Bargum	2012–2014
	verkställande direktör Jannica Fagerholm	2013–2016
	bergsrådet Ole Johansson	2011–2014
	förvaltningsrådet Olof Olsson	2010–2013
	minister Christoffer Taxell	2012–2015

REVISORER

ekon.mag. Bengt Nyholm, CGR	2012–2013
ekon.mag. Rabbe Nevalainen, CGR	2013–2014

REVISORSSUPPLEANTER

ekon.mag. Kristina Sandin, CGR	2013–2014
ekon.mag. Anders Svénnas, CGR	2012–2013

Styrelsen

Foto: Janne Renttola

Ann-Catrin Östman Camilla Wide Magnus Bargum Fred Karlsson Claes Ahlund Ann-Mari Häggman
Tom Moring Henrik Meinander Anna-Maria Åström Marika Tandefelt Clas Zilliacus Karmela Liebkind

Finansrådet

Foto: Janne Rentola

Fred Karlsson Jannica Fagerholm Magnus Bargum Olof Olsson Ole Johansson

Christoffer Taxell saknas på bilden. Styrelsens ordförande Fred Karlsson deltar i finansrådets möten.

Ledningsgruppen

verkställande direktör **Dag Wallgren**
förlagschef **Liisa Hakamies-Blomqvist**
arkivchef **Mikael Korhonen**
forskningschef **Christer Kuvaja**
kanslichef **Jonas Lång**

kommunikationschef **Gunilla Löfstedt-Söderholm**
ekonomichef **Ninny Olin** (tjänstledig)
informationsförvaltningschef och tf. ekonomichef
Karola Söderman

Foto: Niklas Sandström

Christer Kuvaja Dag Wallgren Mikael Korhonen Jonas Lång
Gunilla Löfstedt-Söderholm Karola Söderman Liisa Hakamies-Blomqvist

ÅRSBERÄTTELSE OCH BOKSLUT

Ordförandens årskrönika	42
Styrelsens årsberättelse	44
Finansrådets årsberättelse	46
Bokslut	50
<i>Resultaträkning</i>	50
<i>Balansräkning</i>	52
<i>Noter till resultat- och balansräkning</i>	53
<i>Underskrifter</i>	64
Revisionsberättelse	65

FÖRTECKNINGAR

Pris och stipendier	66
Nämnder, kommittéer och utskott	67
Pågående forskningsprojekt	68
Publikationer	68
Publika evenemang	69
Medlemmar	71
Personal	72

Ordförandens årskrönika 2013

PROFESSOR MAX ENGMAN fungerade med stor inlevelse och framgång som sällskapets styrelseordförande från 2010. När hans styrelsemandat löpte ut 2013 avsade han sig återval. Det innebar att styrelsen vid sitt konstituerande möte den 18 april bland annat skulle välja ny ordförande. Valet föll på mig.

Uppdraget är krävande men samtidigt inspirerande. Efter mera än ett decennium som viceordförande var jag nog på ett allmänt plan orienterad om sällskapets mångförgrenade verksamhet. Jag ville dock genomföra en "Fredsgata" för att bättre lära känna både personal och verksamheter, på den konkreta nivå som skapar SLS bestående kulturella resultat. Jag lärde mig massor under det totala träffar jag hade med personalen på arkiv (både Helsingfors och Vasa), bibliotek, forskning, förlag, informations-, ekonomi- och allmän förvaltning, kansli och kommunikation. Tack för detta!

Ackquisitionen av fastigheten Snellmansgatan 13 var en stor ekonomisk satsning som både konsoliderar vår verksamhet och bokstavligen flaggar finlandssvensk närvaro i landets absoluta centrum. Den del av personalen som flyttat till Snellmansgatan verkar stortrivs.

FORSKNINGSPROJEKTET Svenska invandrare i Finland har slutförts och kommit med intressanta nya synpunkter på etniska möten mellan svensk och finsk. Beslut har tagits om att finansiera två stora nya forskningsprojekt. Det ena är Kretsen kring Edvard Westermarck och det tidiga 1900-talets idélandskap lett av professor Petteri Pietikäinen vid Uleåborgs universitet, det andra Senmodern spatialitet i finlandssvensk prosa 1990–2010 med docent Kristina Malmio från Helsingfors universitet som projektledare. De nya satsningarna uppgår sammanlagt till en miljon euro.

Ramavtal om principerna för forskningsfinansiering har ingåtts med fyra universitet som förverkligar projekt finansierade av sällskapet. Namnet på forskningsutskottet har ändrats till forskningsnämnden och dess sammansättning har gjorts rörlig så att medlemmarna utses för ett år i sänder, med styrelsens ordförande som permanent ordförande. En intern utredning pågår om möjligheterna att börja bevilja färre men större forskningsstipendier: behovet av ökad långsiktig postdok-finansiering är uppenbart.

Professor Liisa Hakamies-Blomqvist utsågs till ny förlagschef efter Kim Björklund. Rekryteringen av ny arkivchef inleddes efter att Mikael Korhonen meddelat om sin avgång 2014.

Med ekonomiskt understöd bland annat av SLS har Riksarkivet genomfört inköpet av von Stedingks släktarkiv till Finland. Arkivet med unikt material med anknytning till både Sveriges och Finlands historia är nu tillgängligt på Riksarkivet och tillgängliggörs även digitalt via nätet.

Ur Christian och Constance Westermarcks fond beviljades till Buchkunst Kleinheinrich ett understöd om 50 000 euro för att utge fem volymer finlandssvensk modernistisk diktning (Södergran, Björling, Diktonius, Enckell och Parland) med parallell text på tyska och svenska. Den här insatsen stärker SLS internationella profil och är också högst relevant med tanke på en av de stora begivenheterna 2014, bokmässan i Frankfurt där Finland är temaland.

Sällskapet har utarbetat och antagit en ny immaterialrättspolicy. Både insamling, uppbevaring och utforskning kräver klara principer för användningen av våra värdefulla samlingar. Vi har också förbundet oss att följa principerna för god stiftelsepraxis.

STYRELSE OCH FINANSRÅD har inte hittills haft begränsningar på medlemmarnas absoluta ålder eller antalet mandatperioder. Ett av årets diskussionsämnen har varit om begränsningar vore bra att införa med tanke på att maximera inflödet av nya idéer och att fördela den beslutande makten. Andra synpunkter är att tillgången på högt kvalificerad och tillräckligt erfaren expertis inte är obegränsad. Både för styrelsens och finansrådets del har beslut nu tagits om att inte föreslå omval av medlem som har fyllt 69 år det kalenderår som föregår det år hen skulle inleda sin mandatperiod. Styrelsen och finansrådet tillämpar även samma åldersgräns vid val av övriga förtroendevalda. Frågan om antalet mandatperioder skulle begränsas är i skrivande stund fortfarande under övervägande.

Antydningar har förekommit i pressen om att SLS stadgar inte till alla delar skulle vara förenliga med den nya föreningslagen. Styrelse och finansråd delar inte en sådan uppfattning, men har dock gemensamt startat en juridisk utredning i frågan.

Sällskapets 129:e verksamhetsår börjar under goda auspicer. ■

Fred Karlsson
styrelsens ordförande

Foto: Nanette-Marie Forsström/Outhouse Media

Styrelsens årsberättelse 2013

Fortsatta strategiska riktlinjer

Sällskapets verksamhet bedrevs inom ramen för den nya organisationsmodell som trädde i kraft 1.1.2011.

Under 2013 inleddes satsningen på Pro humaniora – en benämning som omfattar nuvarande och framtida aktiviteter, åtgärder och strävanden som sällskapet har valt att satsa på för att öka intresset bland unga för litteratursällskapets ämnesområden och det svenska kulturarvet, och diskussioner fördes med organisationer och skolvärlden om behov av och möjligheter till samarbete.

Verksamhetsrelaterade milstolpar

De mål som uppställdes hösten 2012 och skrevs in i verksamhetsplanen för 2013 uppnåddes i huvudsak.

SLS arkiv genomförde omstruktureringen av de olika arkivenheternas huvudkataloger till en gemensam huvudkatalog på nätet. Som en del av satsningen på att sprida arkivmaterialet digitalt lades fotografier med okända motiv ut på webbtjänsten Flickr. Bildsatsningen blev en succé med över två miljoner bildvisningar under det första dygnet. Insamlingsprojekten omfattade bland annat frågelistor om hantverk och handens arbete och om hur finlandssvenskarna uppfattar sitt språk

Inom ramen för den nya forskningsorganisationen beslöt sällskapet finansiera två forskningsprojekt, vilka inleddes 2014. Dessa är Kretsen kring Edvard Westermarck och det tidiga 1900-talets idélandskap med Uleåborgs universitet

som samarbetspart och Senmodern spacialitet i finlandssvensk prosa 1990–2010 med Helsingfors universitet som samarbetspart.

Bland SLS många seminarier kan nämnas seminariet om de finlandssvenska vetenskapliga tidskrifterna samt "Då och nu i Zacharias Topelius historiska noveller". Därtill kan nämnas att ett första tvärvetenskapligt seminarium med deltagande från SLS samtliga vetenskapliga nämnder ordnades i november. Forskningssektorn besökte institutionerna för skandinavistik vid universitet i Holland och Skottland.

Totalförsäljningen av publikationer uppgick till 84 000 euro (2012: 125 000 euro). Årets bästsäljare var Kari Tarkiainens och Ülle Tarkiainens Provinsen bortom havet. Estlands svenska historia 1561–1710, som även prisbelönades av föreningen Vasamuseets vänner i Stockholm.

Institutionellt samarbete

Inom ramen för det fortlöpande samarbetet med Finska Litteratursällskapet (SKS) upprätthölls täta kontakter på högsta ledningsnivå och inom de bägge sällskapens arkiv, förlag och informationsförvaltning.

Med Svenska Akademien fortgick det goda samarbetet. Akademien deltog nu för tredje gången i samarbete med SLS i Helsingfors bokmessa i oktober. Akademiens samtliga evenemang var framgångsrika och lockade en talrik publik. Akademiemedamoten Horace Engdahl

deltog i sällskapets årshögtid 5.2.2013.

Även det goda samarbetet med Riksbankens Jubileumsfond fortgick. Jubileumsfondens personal besökte SLS i oktober.

Genom medlemskapet i Delegationen för stiftelser och fonder deltar sällskapet i det nationella samarbetet inom stiftelsesektorn.

Sällskapet blev 2013 medlem i The European Foundation Centre, som är samarbetsorganisationen för europeiska stiftelser och fonder. SLS var representerat på EFCs årsmöte i Köpenhamn.

Vetenskapliga Samfundens Delegation jämte dess underavdelningar Vetenskapsbokhandeln, Boklagret och Bytescentralen för vetenskaplig litteratur, var fortsättningsvis en viktig och nära samarbetspartner.

Samarbetet med Riksarkivet och andra minnesorganisationer kring Det nationella digitala biblioteket och andra gemensamma digitala lösningar har fortgått med hög prioritet.

SLS medlemmar

Medlemsantalet i föreningen ökade för fjärde året i rad efter en längre period av minskande medlemsantal. Antalet årsmedlemmar 31.12.2013 var 1 122 personer (2012: 1 109 personer).

SLS hus

Under sommaren 2013 flyttade sällskapets forskning, förlagsverksamhet, för mögenhetsförvaltning, administration, informationsförvaltning och kommuni-

kation till Snellmansgatan 13. Därigenom har all den verksamhet som inte rymts i sällskapets hus på Riddaregatan 5, och därför varit utspridd i olika lokaliter i Kronohagen, samlats under ett tak.

I sällskapets hus vid Riddaregatan 5 i Helsingfors arrangerades fortsättningsvis ett stort antal seminarier, föreläsningar, möten och evenemang. Huset är ett av de viktiga svenska rummen i huvudstaden. I huset inleddes reparations- och ombyggnadsarbeten som fortgår under 2014. I sällskapets hus på Handelsplanaden 23 i Vasa verkar Österbottens Traditionsarkiv och Finlands Svenska folkmusikinstitut och sällskapets hus i Åbo vid Agricologatan 6 bereder plats för forskare.

Sällskapet upprätthåller två fastigheter för ideella ändamål, Diktarhemmet i Borgå och författargården Abrams i Vörå. Diktarhemmet bebos av författaren Christer Kihlman och Abramsgården av författaren Mathias Nystrand.

Årshögtiden 5.2.2013

Årshögtiden ägde på sedvanligt vis rum i Helsingfors universitets solennitetssal. Festföredraget hölls av domaren Allan Rosas under rubriken Rättigheter och skyldigheter – Tankar kring medborgarskap, solidaritet och civil lydnad. Sällskapets stora pris, Tollanderska priset, tillföll fil. dr h.c. Rainer Knapas. Ordföranden Max Engmans hälsningstal har återgetts i Källan 1/2013 och festföredraget i Historiska och litteraturhistoriska studier 88 (2013).

Programmet vid årshögtiden uppmärksammade denna gång författaren Lorenz von Numers (1913–1994). Publikationen vid årshögtiden uppgick till cirka 500 personer.

Årsmötet 8.4.2013

I sällskapets årsmöte deltog 32 medlemmar. På förslag av styrelsen fastställdes medlemsavgifterna för 2013 till 20 euro för årsmedlem och 800 euro för ständigt medlem.

Till medlemmar av styrelsen för treårsperioden fram till årsmötet 2016 återvaldes professorerna Henrik Meinander, Tom Moring och Camilla Wide. Professor Max Engman ställde inte upp för återval. I hans ställe invaldes akademilektor Ann-Catrin Östman. Till medlem i finansrådet för fyraårsperioden fram till årsmötet 2017 återvaldes verkställande direktör Jannica Fagerholm.

Av sällskapets revisorer var ekon.mag. Rabbe Nevalainen CGR, med ekon.mag. Kristina Sandin CGR, som suppleant i tur att avgå. Bägge återvaldes för en tvåårsperiod fram till årsmötet 2015.

Extraordinarie föreningsmöte 19.12.2013

Det extraordinarie föreningsmötet beslöt donera den till Fonden för kultur- och utbildningsinvesteringar i Svenska kulturfonden hörande fastigheten Strandgatan 18 i Kristinestad till Stiftelsen för kultur- och utbildningsinvesteringar r.s. samt ge finansrådet fullmakt att sälja fastigheterna Handelsplanaden

23 i Vasa och Karlskronabulevarden 9 i Lovisa.

Styrelsens sammansättning

Styrelsen hade följande sammansättning: ordförande: professor Fred Karlsson (invald 1996), vice ordförande: professor Clas Zilliacus (invald 2003), sekreterare: professor Marika Tandefelt (invald 1995), skattmästare: kommerserådet, ekon. dr h.c. Magnus Bargum (invald 2009). Övriga ledamöter var professor Claes Ahlund (invald 2012), professor Ann-Mari Häggman (invald 1981), professor Karmela Liebkind (invald 1994), professor Henrik Meinander (invald 1998), professor Tom Moring (invald 2010), professor Camilla Wide (invald 2007), professor Anna-Maria Åström (invald 1999) och akademilektor, fil.dr Ann-Catrin Östman (invald 2013). Fram till mars var professor Max Engman (invald 1980) styrelsens ordförande.

Styrelsens konstituerande möte ägde rum 18.4. Styrelsen sammanträdde under året till nio möten, funktionärerna till sju möten. Styrelsens septembermöte ägde rum i Edinburgh i samband med styrelsens resa till Skottland 18–21.9.2013.

Medlemmarnas närvarofrekvens vid mötena var: Ahlund 7 möten, Bargum 9, Engman 3, Häggman 8, Karlsson 9, Liebkind 7, Meinander 9, Moring 8, Tandefelt 6, Wide 9, Zilliacus 8, Åström 8 och Östman 5. ■

Finansrådets årsberättelse 2013

- Direktavkastningen från placeringarna steg med +7,3 % från 45,9 miljoner euro till 49,2 miljoner euro
- Den placerade förmögenhetens totalavkastning uppgick till +15,6 % (+12,3 % 2012)
- SLS verksamhet utvecklades planenligt, kostnaderna uppgick till 12,0 miljoner euro (10,5 miljoner euro 2012)
- Till Svenska kulturfondens disposition ställs 34,0 miljoner euro år 2014 (33,5 miljoner euro 2013)
- Räkenskapsperiodens överskott är 0,12 miljoner euro (0,04 miljoner euro 2012)

År 2013 var ett gott börsår med stigande aktiekurser. Orsaken till detta ligger i en förväntad återhämtning i den globala ekonomin. Under året reviderades tillväxtprognoserna för 2014 ner vid ett antal tillfällen. Tillväxttakten förväntades accelerera, men i långsammare takt. Betraktar man den ekonomiska aktiviteten på olika marknader ser man att osäkerheten inför framtida utveckling särskilt i vissa delar av världen fortsatte att vara stor. Euroländerna tog sig under försommaren 2013 ur den recession som varat sedan hösten 2011. I Finland är såväl tillväxtutsikterna som den internationella konkurrenskraften fortsatt svaga. Den ökande skuldsättningen av Finlands offentliga ekonomi är ett allt större hinder för ekonomins återhämtning.

Värdeutvecklingen på SLS placeringar, som i enlighet med placeringspolitiken i huvudsak är företag med stark marknadsposition och finansiell styrka noterade i Finland och Sverige, var god och bolagen SLS investerat i genererade vinster som kan utdelas till ägarna. Dividendavkastningen från aktieplaceringarna steg jämfört med föregående år, en följd av i genomsnitt högre vinster.

Fondförmögenhetens direktavkastning steg från 45,9 miljoner euro 2012 till 49,2 miljoner euro 2013. Dividendinkomsterna från aktier och aktierela-

terade instrument, som utgör huvuddelen av placeringarna (79 %), steg med 2,8 miljoner euro till 41,6 miljoner euro från 38,8 miljoner euro 2012. Räntetäkterna steg till 4,8 miljoner euro från 4,2 miljoner euro 2012. Nettointäkten från fastighetsplaceringarna var så gott som oförändrad från föregående år och uppgick till 2,9 miljoner euro.

Kostnaderna för SLS ordinarie verksamhet ökade med 14,4 % till 12,0 miljoner euro (10,5 miljoner euro 2012). Kostnadsökningen beror på ökad utdelning av pris, stipendier och understöd och en ökning av direkta verksamhetskostnader. Verksamhetskostnaderna ökade från 3,0 miljoner euro 2012 till 3,8 miljoner euro 2013 och belastas av bland annat anskaffningar och flyttningskostnader. Merparten av SLS anställda i Helsingfors flyttade in i nya utrymmen vid Snellmangatan 13 under sommaren. Verksamhetskostnaderna ökar också genom att de nya utrymmenas interna hyra fastställts till en marknadsmässig nivå.

Till Svenska kulturfonden ställdes år 2013 33,5 miljoner euro av 2012 års resultat till disposition för utdelning. År 2014 ställs ett belopp om sammanlagt 34,0 miljoner euro till Kulturfondens disposition.

Finansrådet har i enlighet med tidigare praxis granskat hela förmögenheten vid sina möten i maj och november, och här vid formulerat riktlinjer för omplaceringar.

SLS försäkringsskydd gällande verksamhetsrelaterade risker och fastighetsrisker granskas årligen. Försäkringsskyddet omfattar sak-, person- och ansvarsförsäkringar. Fastigheterna är försäkrade till fullt värde då det är möjligt. Museala byggnader har fasta försäkringsvärden. Styrelse, finansråd och vd omfattas av en ansvarsförsäkring för förmögenhetsskador. Försäkringsskyddet omfattar även en egendomsbrottsförsäkring för finansiella institutioner. Under året har ett omfattande arbete

med en kartläggning av operativa risker inom SLS olika verksamhetssektorer och funktioner pågått. Avsikten är att skapa en systematisk riskhanteringsprocess för kartläggning, hantering och uppföljning av operativa risker i verksamheten.

Placeringsportföljens sammansättning och dess förändring under 2013 belyses ur olika synvinklar i noter nr 4–13 till bokslutet.

Av det belopp om 1,675 miljoner euro som stod till förvaltningsnämndens för Fonden för kultur- och utbildningsinvesteringar i Svenska kulturfonden (SKF 672) disposition 2013 investerades 1,5 miljoner euro i form av en vederlagsfri kapitalinvestering i det av fonden ägda bolaget Ab Gammelstadsvikens kulturstöd. Det belopp som stod till disposition för nya investeringar men som inte under 2013 investerats om sammanlagt 139 995,15 euro, har reserverats för kostnader som uppkommer till följd av fondens upplösning.

Fonden för kultur- och utbildningsinvesteringar i Svenska kulturfonden (SKF 672) uppstod år 2000 genom beslut av Svenska folkpartiets partistyreelse efter samtycke av Delegationen för Svenska kulturfonden och SLS finansråd. För att förtydliga ansvarsförhållandet mellan Svenska kulturfondens styrelse, Förvaltningsnämnden för Fonden för kultur- och utbildningsinvesteringar i Svenska kulturfonden och SLS finansråd överfördes verksamhet, tillgångar och skulder i Fonden för kultur- och utbildningsinvesteringar inom Svenska kulturfonden i december 2013 till en ny självständig stiftelse, Stiftelsen för kultur- och utbildningsinvesteringar r.s. i enlighet med beslut i berörda organ och på anmodan av Svenska kulturfondens grundare Svenska folkpartiet. Till den del donationen gällde fast egendom godkändes den vid ett extra föreningsmöte den 19 december 2013. I februari verkställdes även en donation av fonden tillhöriga aktier i Fastighets Ab Allegro (Musikhuset i Jakobstad) till Ab Yrkes-högskolan vid Åbo Akademi i enlighet med beslut fattat 2010. Värderat till bokföringsvärde uppgår donationernas värde till 15,5 miljoner euro. Avsikten är att slutföra överföringen av fondens tillgångar under 2014 genom att det av

fonden ägda Elverkshuset i Ekenäs doneras till stiftelsen. Resterande medel i fonden överförs därefter till Svenska kulturfondens gemensamt förvaltade fonder som intäkt. Framledes reserveras 5 % av det belopp som finansrådet besluter ställa till disposition för SKF:s ändamål för Stiftelsen för kultur- och utbildningsinvesteringar r.s. på samma sätt som motsvarande belopp tidigare ställts till disposition för Fonden för kultur- och utbildningsinvesteringar i Svenska kulturfonden.

Det nyttillkomna fondkapitalet uppgick under 2013 till 517 310,40 euro. Fem av Svenska litteratursällskapets och tolv av Svenska kulturfondens fonder mottog kapitaltillskott under året. Under 2013 inrättades två nya fonder i Svenska kulturfonden. Fondvisa kapitaltillskott specificeras i not nr 15 respektive not nr 18 i noterna till balansräkningen.

Aktieplaceringar

Utvecklingen på aktiemarknaden under 2013 var god. Beräknat i euro steg världsindexet med +17,5 % (+14,3 % 2012) och Helsingforsbörsen med +32,2 % (+14,1 %). SLS aktieplaceringar avkastade i genomsnitt +19,6 % (+14,4 %). Den placerade förmögenhetens indexerade totalavkastning uppgick 2013 till +15,6 % (+12,3 %). Vid utgången av 2013 uppgick värdet på placeringarna i aktier och aktierelaterade instrument till 1062 miljoner euro jämfört med 911 miljoner euro vid slutet av 2012.

Huvudplaceringsformen för SLS förmögenhetsförvaltning är aktier och aktierelaterade instrument. Dessa utgjorde 79 % av placeringsportföljen vid årsslutet 2013, en ökning på fyra procentenheter i jämförelse med andelen vid inledningen av året. Fastighetsplaceringarnas andel minskade med en procentenhet till 12 %, ränteplaceringarnas andel med två procentenheter till 10 %.

De direktägda aktierna i huvudsakligen internationellt verksamma, börsnoterade bolag registrerade i Finland och Sverige dominerade med 66 % (70 %) av alla aktierelaterade placeringar. Övriga aktieplaceringar är i huvudsak aktieplaceringar och aktieindexobligationer med särskilt långsiktigt tema (globala kvalitetsbolag, småbolag, specifika geo-

grafiska regioner eller branscher) samt Private Equity-bundna placeringslån. Enligt SLS placeringspolitik prioriteras stabila och etablerade företag med stark marknadsposition, stabil intjäningsförmåga och stark balans samt en dokumenterat ägarvänlig dividendpolitik. Vid årsskiftet var de största direkta innehaven bolag registrerade i Finland följande: Wärtsilä, Nokia, Stockmann, Sampo och UPM-Kymmene. De största innehaven i bolag registrerade i Sverige var TeliaSonera, Investor, Nordea, Atlas Copco och Securitas.

Målsättningen för omplaceringarna i aktieportföljen under 2013 var att gradvis minska beroendet av företag vars omsättning i huvudsak genereras i Europa. Den ekonomiska tillväxten i Finland och största delen av Europa förväntas vara svag under flera år framåt. Detta motiverar till att på lång sikt minska placeringar i företag med sin huvudsakliga intjäning på dessa områden. Vissa omplaceringar genomfördes med avsikt att förbättra stabiliteten och förutsägbarheten i portföljens direktavkastning.

Direktägda börsnoterade aktier köptes för 22,5 (43,3) miljoner euro och såldes för 74,3 (60,1) miljoner euro. Ökningarnas tyngdpunkt låg, förutom på stabila företag med stark marknadsposition, god lönsamhet, låg skuldsättning och god dividendbetalningsförmåga även på aktieplaceringar med inriktning på bland annat globala kvalitetsbolag och småbolag. Aktieplaceringar nettoköptes för 65,4 (13,6) miljoner euro medan nettoköpen av strukturerade aktieindexobligationer uppgick till 10,3 (9,6) miljoner.

Placeringar vilkas avkastning är bunden till Private Equity görs genom placeringslån emitterade av Kelonia Placering Ab. Vid slutet av 2013 uppgick detta lånekapital till 26,4 (25,3) miljoner euro, vilket motsvarar 2,5 % (2,5 %) av de aktierelaterade placeringarna. Vid slutet av året uppgick den totala resterande placeringsförbindelsen i Private Equity-bundna lån till 16,3 (14,4) miljoner euro.

Nettoköp av aktier och aktierelaterade instrument var 24,8 (16,6) miljoner euro.

Aktieplaceringarnas diversifiering

enligt bransch och region samt förändringen i denna under 2013 illustreras i noter 6–7 till bokslutet. Andelen placeringar inom branschen Konsumtionsvaror har minskat medan andelen inom IT och Finans har ökat. Den regionala fördelningen baserar sig på var placeringsobjektets försäljningsintäkter uppstår, inte på bolagets registreringsland. Vikten för Europa har minskat till följd av en målmedveten strävan att minska beroendet av bolag med hög omsättning i detta geografiska område.

Fastighetsplaceringar

Hyresnettot från fastighetsplaceringarna var 2,9 miljoner euro 2013, vilket är oförändrat jämfört med nettoresultatet 2012.

SLS inlöste i februari en lägenhet på 126 m² i fastigheten Snellmansgatan 13 (Oy Pientare), varefter SLS nu äger 98,24 % av aktierna i bolaget. En affärslokal (halva restaurang Pata-Ässä) ägs av en utomstående. En omfattande ombyggnad av tredje våningen för SLS eget bruk färdigställdes i juni. Takterassen i sjunde våningen var föremål för större reparation för att förhindra vattenskador. I december erhöles bygglov för att genomföra den under året planerade utvidgningen och ombyggnaden av entrén i hörnet av Fredsgatan och Snellmansgatan. Utöver reception kommer Vetenskapsbokhandeln att inrymmas i de förstora och representativa utrymmena på paradplats i staden. Ombyggnaderna väntas vara klara i maj 2014. Alla utrymmen är uthyrda och en ökad efterfrågan på husets utrymmen har noterats.

De av SLS ägda lägenheterna i huset Fredsgatan 13 (Bostads Ab Helios) som delvis varit i SLS egen användning såldes.

Ett låneavtal med Stiftelsen Kvartret Victoria r.s. ingicks genom vilket Lise och Thelma Standertskjölds fond inom SKF genom en konvertering av lån förvärvar 10 ateljélägenheter i Kvartret Victoria. Byggnadsarbetena inleds under år 2014.

SLS föreningsmöte den 19 december 2013 gav finansrådet fullmakt för att på av finansrådet för gott funna villkor sälja fastigheterna Handelsplanaden 23 i Vasa och Karlskronabulevarden 9 i Lovisa.

Utvidgningen av köpcentret Forum

har avancerat enligt planerna, både tidsmässigt och budgetmässigt. Uthyrningen av de nya lokaliteterna går bra trots konjunkturen, men uthyrningen av de ca 7000 m² kontor som blir lediga efter KPMG är utmanande. Nettoavkastningen som SLS erhåller från Forum fastighets Kb under byggnadstiden sjunker jämfört med avkastningen 2012, men kan hållas jämnare än prognostiserat då man innehöll utdelningsbara vinstmedel i början av projektet. Avkastningen förväntas stiga från och med 2015.

Redovisningsprinciperna för kostnader för grundliga reparationer, omfattande ombyggnader, grundförbättringar och andra åtgärder med lång verknings-tid ändrades med syfte att fördela fastigheternas grundförbättringskostnader över tid. Detta förfarande innebär att vissa stora reparationskostnader från och med 2013 aktiveras för att avskrivs under en period av 10 år. De under 2013 aktiverade fastighetskostnaderna uppgår till 1,75 miljoner euro och består av ombyggnaden av tredje våningen och förnyelsen av sjunde våningens takterrass i fastigheten Snellmansgatan 13 och av en förnyelse av taket på Diktarhusmet i Borgå. Bland fastighetskostnader har förutom avskrivningar på dessa aktiverade reparations- och ombyggnads-kostnader även enligt samma principer upptagits avskrivningar på tidigare år aktiverade ombyggnadskostnader för SLS hus vid Riddaregatan 5. Sammanlagt utgör dessa avskrivningar 0,46 miljoner euro.

Beläggingsgraden i det uthyrda fastighets- och bostadsbeståndet har varit god och vid årsskiftet var alla utrymmen uthyrda. Antalet uthyrda bostadslägenheter är ca 300. Hyresnivån granskas årligen. Hyresjusteringen per 1.1.2013 var i genomsnitt 3,8 %.

Svenska kulturfonden äger Stor-Sarvlaks och Stensböle gårdar, vars förvaltning handhas av ett förvaltningsråd respektive en bestyrelse. Gårdarna utgör fristående fonder inom Svenska kulturfonden och förvaltningsorganen avger separata berättelser.

Strömma gård med Kanalholmen förvaltas i samråd med en av donatorerna som har dispositionsrätten till gården. Skogsbruket, som utgör gårdens vikti-

gaste inkomstkälla, har bedrivits i enlighet med uppgjorda planer och gett en stadig inkomst till gården. Skogen har drabbats av stormar även 2013, men tack vara omfattande skogsförsäkring har de ekonomiska skadorna blivit måttliga. Odlingsmarken är fortsättningsvis utarrenderad och torpen är uthyrda till privatpersoner.

Ränteplaceringar

Avkastningsnivåerna på räntemarknaden är fortsättningsvis låg. Den högsta avkastningen under 2013 gavs av High Yield-lån. Avkastningen för ränteplaceringar med lägre risk, såsom statslån eller penningmarknadsplaceringar, var mycket låg eller till och med negativ under 2013. Den 10-åriga räntan i Tyskland låg vid ca 1,90 % vid årsslutet, ca 0,60 % högre än vid början av året. De korta räntorna steg endast marginellt under året, 3-månaders Euribor noterades i slutet av året till 0,30 %.

SLS ränteplaceringar uppgick vid slutet av året till 132,3 miljoner euro, en minskning på ca 14 miljoner euro sedan föregående årsskifte. Intäkterna från ränteplaceringar steg till 4,8 miljoner euro 2013 från 4,2 miljoner euro 2012. Denna högre intäkt beror i huvudsak på en ökning av placeringar i ränteplaceringar med avkastningsandelar. Ränteplaceringarna består i huvudsak av ränteplaceringar (51 %) och direktägda företagslån (16 %). Korttidsplaceringarna uppgick till 30,8 miljoner euro (23 %) vid årsskiftet. Den resterande löptiden för ränteportföljen har stigit från 1,8 år 2012 (korttidsplaceringar obeaktade) till 2,6 år vid utgången av 2013. Vid beräkningen har ränteplaceringarnas juridiska maturitet varit beräkningsgrund.

Finansrådets sammansättning och möten

Finansrådet hade under året följande sammansättning (slutårtalet anger det sista hela kalenderår för vilket vederbörande valts – sålunda slutar mandatperioden vid följande års årsmöte):

- kommerserådet Magnus Bargum, ordförande och sällskapets skattmästare, återvaldes av styrelsen

18.4.2013 för det pågående verksamhetsåret

- verkställande direktör Jannica Fagerholm, 2013–2016
- minister Christoffer Taxell, 2012–2015
- bergsrådet Ole Johansson, 2011–2014
- förvaltningsrådet Olof Olsson, 2010–2013

Sällskapets vd, ekonomie magister Dag Wallgren har fungerat som finansrådets sekreterare.

Styrelsens ordförande, professor Max Engman har deltagit i finansrådets möten fram till årsmötet 8.4.2013. Från och med 18.4.2013 har styrelsens ordförande, professor Fred Karlsson deltagit i finansrådets möten. Finansrådet sammanträdde under året fem gånger.

Fonder, justering av värdena för de gemensamt förvaltade fonderna

Under året inrättades följande fonder:

- i Svenska kulturfonden
- nr 499.26 Svenska Österbottens Kulturfond/Singsby sångkörs fond för utveckling av dans- och populärmusik i Österbotten för att unga musiker i Österbotten skall kunna ansöka om stipendium för utveckling av dans- och populärmusik.
- nr 709 Lisbet Sawelas fond till förmån för Svenska kulturfondens ändamål.

De gemensamt förvaltade fondernas egna kapital har uppvärderats med partiprisindex. Förändringen i partiprisindex och uppvärderingen var 2,8 %. Därmed ökades Svenska litteratursällskapets gemensamt förvaltade fonders kapital med 2,4 miljoner euro och Svenska kulturfondens gemensamt förvaltade fonders kapital med 6,7 miljoner euro. Åtgärden är avsedd att inflationskorrigera fondernas kapital och andel av avkastningen.

Balansomslutningen, värdeförändringar

I slutet av året var balansomslutningen 724 269 086,39 euro, varav kulturfonden 585 225 112,32 euro, jämfört med 724 939 518,07 euro, varav kulturfonden 592 162 936,81 euro i början av året.

Värderegleringsfonden i litteratursällskapet ökade med 0,8 miljoner euro till 13,0 miljoner euro. Den största förändringen utgörs av sedvanlig omvärdering vid köp av placerade medel, vilket minskar fonden med 10,4 miljoner euro. Enskilda aktier har värderats ned till i slutet av december noterade kurser, vilket minskat fonden med 0,4 miljoner euro. I samband med försäljningar av placerade medel har uppkommen förlust minskat värderegleringsfonden med 0,9 miljoner euro. Uppvärderingen av de gemensamt förvaltade fondernas eget kapital i förhållande till förändringen i partiprisindex har minskat värderegleringsfonden med 2,4 miljoner euro. Vinst vid försäljning av placerade medel samt mindre omvärderingar har ökat värderegleringsfonden med sammanlagt 14,9 miljoner euro.

I kulturfonden minskade värderegleringsfonden med 8,5 miljoner euro till 254,7 miljoner euro. Den största förändringen utgörs av omvärdering vid köp av placerade medel vilket har minskat fonden med 45,5 miljoner euro. Bokföringsvärdet för enskilda aktieinnehav har nedskrivits för att inte överskrida ifrågasvarande aktiers marknadsvärde vilket minskade fonden med 0,8 miljoner euro. Uppvärderingen av de gemensamt förvaltade fondernas eget kapital i förhållande till förändringen i partiprisindex har minskat värderegleringsfonden med 6,7 miljoner euro. Vinster vid försäljning av placerade medel uppgår till 43,4 miljoner euro. Realisationsförluster uppgår till 2,7 miljoner euro. Därtill har fonden ökat med 1,8 miljo-

ner euro genom återbärningar av placeringsfonders förvaltningsarvoden, kapitalåterbärningar från placeringsobjekt samt andel av avkastning från Private Equity-bundna lån.

Den placerade förmögenhetens värdering, förändringar och marknadsvärdet presenteras i noter nr 10–13 i anslutning till bokslutet.

Tillskott och överföringar till fondernas kapital

Svenska litteratursällskapets gemensamt förvaltade fonders kapital ökade med 4,0 miljoner euro. Genom testamenten och donationer har fondkapitalet förkovrats med 0,06 miljoner euro. Övriga betydande förändringar utgörs av uppvärdering av de gemensamt förvaltade fondernas eget kapital enligt partiprisindex med 2,4 miljoner euro och av överföringar av avkastning till de gemensamt förvaltade fondernas kapital enligt fondbestämmelser vilka uppgår till 1,5 miljoner euro. Ett belopp om 520 000 euro överförs till forskningsfonden enligt årsmötets separata beslut.

Förändringar i SLS-fondernas kapital beskrivs i noterna nr 15–17 i anslutning till bokslutet.

Svenska kulturfondens gemensamt förvaltade fonders kapital ökade med 11,9 miljoner euro. Genom donationer och testamenten förkovrades kapitalet med 0,45 miljoner euro. Uppvärdering av de gemensamt förvaltade fondernas eget kapital enligt partiprisindex ökade fondernas kapital med 6,7 miljoner euro. Överföringar av avkastning till de gemensamt förvaltade fondernas kapital enligt

fondbestämmelser uppgår till 1,5 miljoner euro. Till konjunkturutmätningens fonden har överförts 3,2 miljoner euro. Syftet med konjunkturutmätningens fonden är att med fondens kapital utjämna konjunkturvariationernas inverkan på den för Svenska kulturfondens ändamål till disposition ställda avkastningen.

Förändringar i SKF-fondernas kapital beskrivs i noterna nr 18–20 i anslutning till bokslutet.

Svenska litteratursällskapets resultat

Efter ovan beskrivna dispositioner uppvisar sällskapet 2013 ett överskott om 124 184,78 euro, vilket belopp överförs till balanserat överskott.

Ur Ingrid, Margit och Henrik Höjers donationsfond II ställdes 2013 till styrelsens disposition för fondens syften 550 000 euro. År 2014 ställs 550 000 euro till disposition.

Svenska kulturfondens resultat

År 2013 ställde Svenska litteratursällskapet sammanlagt 33 500 000 euro till disposition för Svenska kulturfondens ändamål, därtill disponerade Svenska kulturfonden 615 076,00 euro ur Allmänna fonden. För föreskrivna och anvisade förmånstagare reserverades 1 574 208,27 euro, medan Styrelsen/Delegationen för Svenska kulturfonden kunde disponera 30 250 791,73 euro. Förvaltningsnämnden för Fonden för kultur- och utbildningsinvesteringar i Svenska kulturfonden kunde disponera 1 675 000 euro. ■

Av resultatet för 2013 efter föreskrivna överföringar till kapitalet och ovan redovisade dispositioner har finansrådet i Svenska litteratursällskapet beslutat att i enlighet med villkoren i det av Svenska folkpartiet den 30 december 1908 upprättade donationsbrevet ställa 34 000 000,00 euro till disposition för Svenska kulturfondens ändamål enligt följande:

Reserveras för föreskrivna/anvisade mottagare 2014		euro	1 619 974,89
Reserveras för SKF 2014			
ur SLS fonder	euro	62 715,74	
ur SKF:s fristående fonder	euro	660 000,00	
ur SKF:s gemensamt förvaltade fonder	euro	29 957 309,37	euro 30 680 025,11
Reserveras för Stiftelsen för kultur- och utbildningsinvesteringar r.s. 2014		euro	1 700 000,00
		euro	34 000 000,00

Efter ovan nämnda dispositioner uppvisar kulturfonden ett överskott om 46 184,93 euro, vilket belopp överförs till balanserat överskott.

Resultaträkning

euro

1.1–31.12.2013

1.1–31.12.2012

Verksamhet

Ordinarie verksamhet

Intäkter

Ordinarie verksamhetens intäkter
Förvaltningsgottgörelse

154 283,66	201 544,87
1 360 310,64	1 295 856,70
1 514 594,30	1 497 401,57

Kostnader

Personalkostnader not 1
Verksamhetskostnader
Utdelning pris, stipendier, understöd

-5 465 033,59	-5 392 157,26
-3 823 080,73	-2 986 995,34
-2 698 503,39	-2 100 855,41
-11 986 617,71	-10 480 008,01

Egen användning av fondavkastning

163 295,81	161 580,83
------------	------------

Ordinarie verksamhetens underskott

-10 308 727,60	-8 821 025,61
-----------------------	----------------------

Tillförda medel

Intäkter

Medlemsavgifter
Donationer och bidrag not 2.1

18 981,30	17 844,28
2 058 256,92	2 610 768,63
2 077 238,22	2 628 612,91

Verksamhetens underskott

-8 231 489,38	-6 192 412,70
----------------------	----------------------

Investerings- och finansieringsverksamhet

Gemensamt förvaltade fonder

Intäkter

Dividender
Hyresintäkter
Ränteintäkter
Strukturerade lån
Övriga intäkter

7 471 056,34	7 398 831,74
1 448 440,31	1 187 720,19
422 220,89	352 057,09
259 496,61	330 860,14
1 190,00	5 517,10
9 602 404,15	9 274 986,26

Kostnader

Fastighetskostnader
Övriga kostnader

-1 091 054,74	-748 374,93
-2 016,00	-1 687,26
-1 093 070,74	-750 062,19

Fristående fonder

Avkastning

790 161,01	762 939,68
------------	------------

Investerings- och finansieringsverksamhetens överskott

9 299 494,42	9 287 863,75
---------------------	---------------------

Överskott av egen verksamhet

1 068 005,04	3 095 451,05
---------------------	---------------------

euro

1.1–31.12.2013

1.1–31.12.2012

Allmänna understöd

Statsbidrag	not 2.2	778 600,00	748 000,00
		778 600,00	748 000,00

Räkenskapsperiodens resultat

	1 846 605,04	3 843 451,05
--	---------------------	---------------------

Dispositioner och förändringar i kapitalet

Överfört till gemensamt förvaltade fonders kapital enligt fondreglementen		-1 556 770,65	-1 905 172,37
Överfört till fristående fonders kapital		-227 008,60	-200 083,60
Fristående fonders resultat		-1 302,41	-4 856,08

Förändringar i reserverade medel

Reserveras för utdelning under kommande år (enligt fondreglementen)		-2 192 250,17	-1 541 108,35
Under året ianspråktaga reserverade medel (utdelning)		1 297 056,90	1 793 700,83
Tillskott till forskningsfonden		-520 000,00	-1 100 000,00
Uttag ur forskningsfonden		1 477 854,67	557 364,36

Övriga förändringar i kapitalet (debet + / kredit -)

not 3

	-1 722 420,26	-3 800 155,21
--	----------------------	----------------------

Svenska kulturfondens resultat

Räkenskapsperiodens resultat i SKF		39 549 013,49	37 565 507,21
Förändringar i SKF kapital		-5 502 828,56	-3 982 667,70
Utdelning ur SKF		-34 000 000,00	-33 500 000,00
Räkenskapsperiodens överskott (-) / underskott (+) i SKF		-46 184,93	-82 839,51

Räkenskapsperiodens överskott

	124 184,78	43 295,84
--	-------------------	------------------

Balansräkning

euro

31.12.2013

31.12.2012

Aktiva

Bestående aktiva

Gemensamt förvaltade fonder

Fastigheter och fastighetsaktier		16 900 521,50	18 252 368,25
Aktier och andelar		98 663 514,25	91 519 440,85
Ränteplaceringar		12 936 368,92	12 323 483,11
Länefordringar		758 795,32	1 210 797,85

not 11 **129 259 199,99** **123 306 090,06**

Fristående fonder

not 11 9 309 767,73 8 903 394,61

Svenska kulturfonden

not 13 585 225 112,32 592 162 936,81

Rörliga aktiva

Fordringar	not 14	297 808,36	133 689,18
Banktillgodohavanden		177 197,99	433 407,41

475 006,35 **567 096,59**

724 269 086,39 **724 939 518,07**

Passiva

Eget kapital

Gemensamt förvaltade fonder

Fondkapital	not 15	96 437 903,61	92 391 909,69
Värderegleringsfond	not 16	13 001 283,40	12 176 474,12
Dispositionsfond		9 464 317,14	9 464 317,14
Forskningsfond		1 091 780,97	2 049 635,64
Balanserat överskott		222 639,32	179 343,48
Räkenskapsperiodens överskott		124 184,78	43 295,84

120 342 109,22 **116 304 975,91**

Fristående fonder

not 17 8 749 684,48 8 346 651,30

Svenska kulturfonden

Gemensamt förvaltade fonders fondkapital	not 18	253 026 691,51	241 139 252,30
Fristående fonder	not 20	27 264 319,31	40 722 856,24
Värderegleringsfond	not 19	254 715 031,23	263 230 162,49
Balanserat överskott		318 990,27	236 150,76
Räkenskapsperiodens överskott/underskott		46 184,93	82 839,51
Utdelningsmedel		46 752 823,00	44 062 305,00
Främmande kapital		3 101 072,07	2 689 370,51

585 225 112,32 **592 162 936,81**

Reserverade utdelningsmedel

Gemensamt förvaltade fonder

Enligt fondvillkor		4 171 153,95	3 317 253,93
Förhandsfinansiering		1 863 007,22	1 863 007,22
Fristående fonder		555 000,00	555 000,00

6 589 161,17 **5 735 261,15**

Främmande kapital

Kortfristiga skulder

Gemensamt förvaltade fonder	not 21	3 357 935,95	2 387 949,59
Fristående fonder		5 083,25	1 743,31

3 363 019,20 **2 389 692,90**

724 269 086,39 **724 939 518,07**

Noter till resultat- och balansräkningen

Redovisningsprinciper

1. Beviljade pris och stipendier har kostnadsförts och upptas som skuld till mottagarna. År 2012 kostnadsfördes tidigare år beviljade men outbetalda stipendier och understöd, vilket ökade kostnaderna för pris och stipendier det året.
2. Mottagna bidrag och understöd intäktförts till den del kostnader uppstått. Resterande mottagna bidrag periodiseras och upptas som passiva resultatregleringar.
3. För SLS fristående fonder, för Svenska kulturfondens gemensamt förvaltade fonder och för Svenska kulturfondens fristående fonder har uppgjorts separata bokslut som intagits i Svenska litteratursällskapets resultat- och balansräkning under respektive rubriker.
4. Bestående aktiva värderas till fasta bokföringsvärden. Omvärderingar görs enligt prövning mot värderegleringsfond i balansräkningen. Nedskrivningar företas om bokföringsvärdet är högre än marknadsvärdet för offentligt noterade instrument vid bokslutstidpunkten. Icke noterade instrument omvärderas enligt prövning. Ränteinstrument upptas till sitt nominella värde. Ifall marknadsvärdet bedöms vara bestående på en väsentligt lägre nivå upptas dessa till ett uppskattat marknadsvärde. Som marknadsvärde för ränteinstrument betraktas i första hand anskaffningsvärdet. I det fall bokföringsvärdet för ränteinstrument nedskrivits används det nedskrivna bokföringsvärdet vid marknadsvärderingen.
5. Nya donationer upptas till marknadsvärde i balansräkningen under respektive fonds eget kapital.
6. Försäljningsvinster/-förluster från bestående aktiva förs till värderegleringsfond.
7. 20 % av avkastning från Private Equity-bundna lån förs mot värderegleringsfond i syfte att täcka eventuella slutliga förluster vid avveckling av Private Equity-bundna lån. Slutliga förluster förs mot värderegleringsfond. Realisationsvinster och -förluster från andra strukturerade lån som icke har kupongavkastning upptas som intäkt (eller förlust) i resultaträkningen.
8. Vid marknadsvärdering av tillgångar tillämpas den vid redovisningstidpunkten mest tillförlitliga marknadsvärderingen för respektive tidpunkt. Härav följer att tillgångarnas marknadsvärde kan ha förändrats jämfört med tidigare redovisade marknadsvärderingar. Detta medför att tidigare års portföljstruktur och avkastning kan uppvisa smärre avvikelser i detta bokslut jämfört med tidigare publicerade bokslut.
9. Kostnader för grundliga reparationer, omfattande ombyggnader, grundförbättringar och andra åtgärder med lång verkningstid som beräknas innebära att fastighetens värde vid försäljning eller uthyrning för en längre tid genom åtgärden beräknas öka, aktiveras i regel och ökar fastighetens bokföringsvärde. Denna princip har tillämpats från och med 2013. Årsreparationer och kostnader för administration och underhåll kostnadsförs i sin helhet på årlig basis.
10. Aktiverade utgifter för grundliga reparationer, omfattande ombyggnader, grundförbättringar och andra åtgärder med lång verkningstid enligt punkt 9 avskrivs lineärt enligt plan med en avskrivningstid om 10 år. Denna princip har tillämpats från och med 2013. Övriga avskrivningar på byggnadernas bokföringsvärden görs i regel inte.

Resultaträkningen

NOT 1: Personalkostnader

	2013	2012
Löner och arvoden	4 402 024,86	4 347 646,63
Pensionskostnader	852 078,12	803 048,56
Övriga sociala kostnader	210 930,61	241 462,07
	5 465 033,59	5 392 157,26

NOT 2: Till Svenska litteratursällskapet mottagna bidrag och understöd

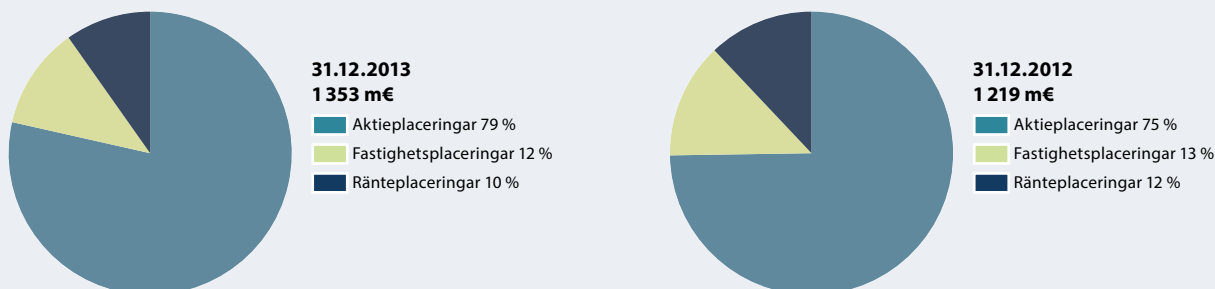
	2013	2012
2.1 Bidrag och understöd från privata fonder, stiftelser och föreningar samt från stat och kommuner:		
För arkivverksamheten	13 000,00	14 000,00
För förlagsverksamheten och utgivningsprojekt	50 000,00	149 200,00
För forskningsprojekt	266 383,00	242 030,91
För koordinering av bokmässor	135 999,00	123 000,00
Donationer och övriga understöd:		
Inez och Julius Polins fond inom Folkhälsan	1 592 874,92	2 082 537,72
	2 058 256,92	2 610 768,63
2.2 Statsunderstöd		
För arkivverksamheten	778 600,00	748 000,00
	778 600,00	748 000,00

NOT 3: Svenska litteratursällskapets övriga förändringar i kapitalet

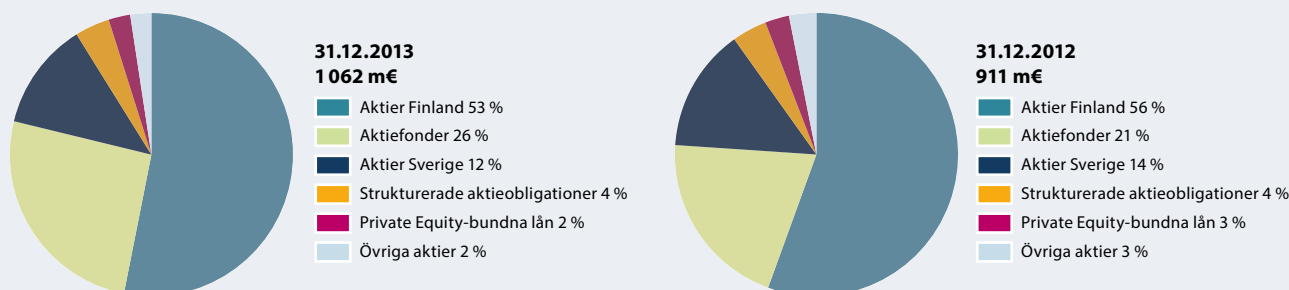
	2013	2012
Överföring till konjunkturutjämningsfonden		1 400 000,00
Övriga förändringar i kapitalet	0,00	1 400 000,00

Balansräkningen: aktiva

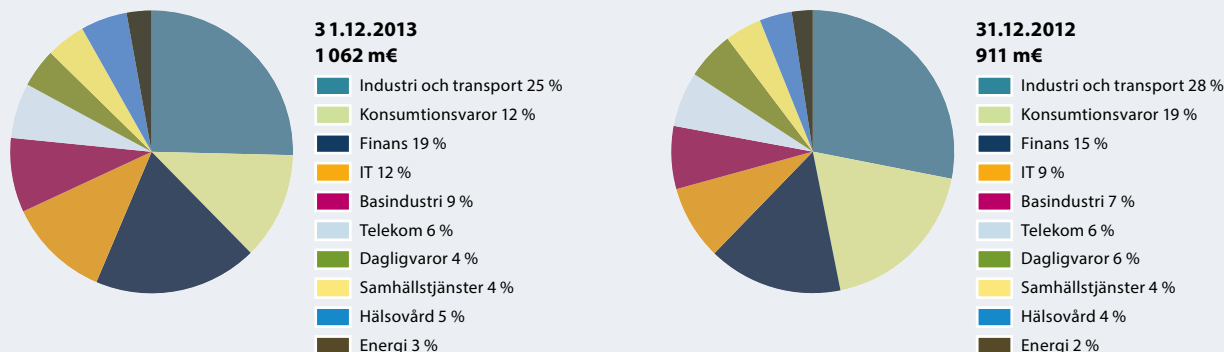
NOT 4: Svenska litteratursällskapetets och Svenska kulturfondens fondtillgångar enligt marknadsvärde

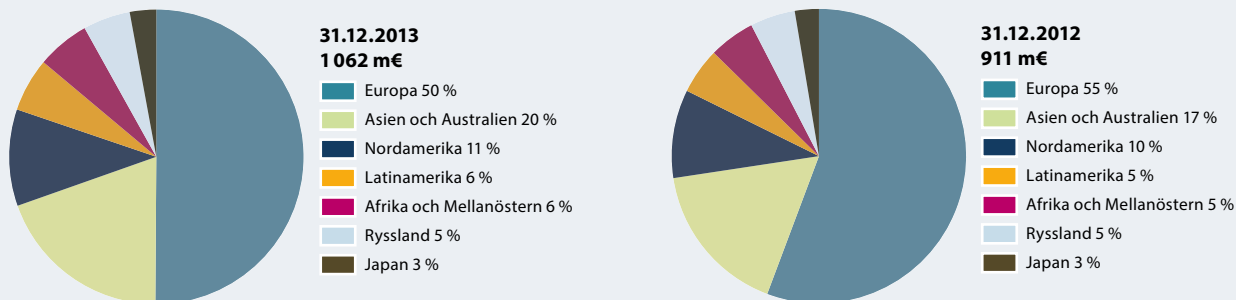
NOT 5: Svenska litteratursällskapetets och Svenska kulturfondens aktieplaceringar fördelade enligt instrumentslag, marknadsvärde

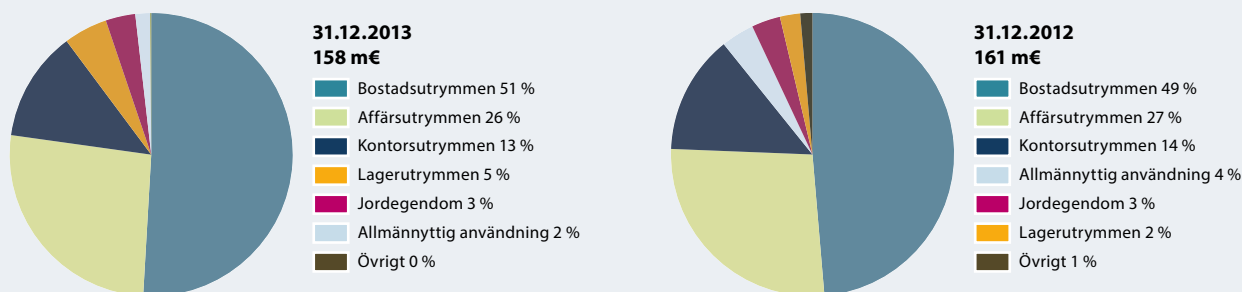
NOT 6: Svenska litteratursällskapetets och Svenska kulturfondens aktieplaceringars branschfördelning enligt marknadsvärde

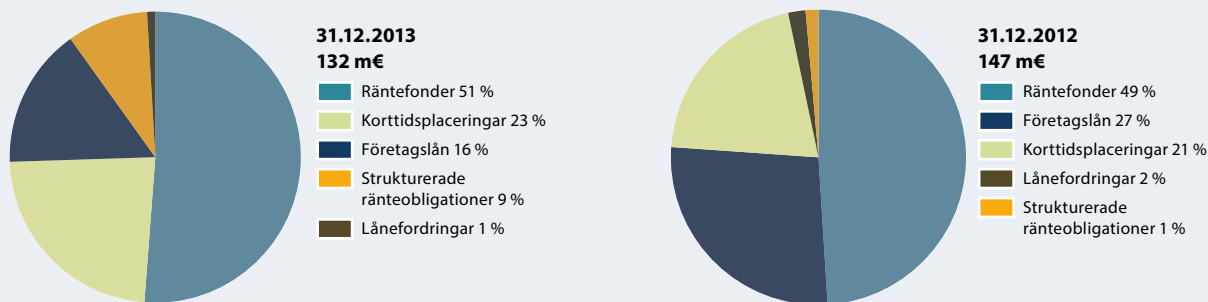
NOT 7: Svenska litteratursällskapets och Svenska kulturfondens aktieplaceringars regionala fördelning enligt innehavens försäljningsintäkter, marknadsvärde

NOT 8: Svenska litteratursällskapets och Svenska kulturfondens fastighetsplaceringar enligt marknadsvärde

NOT 9: Svenska litteratursällskapets och Svenska kulturfondens ränteplaceringar enligt marknadsvärde

NOT 10: Svenska litteratursällskapets öknings och minskningar av placerade medel samt förändring i bokföringsvärden

	Bokföringsvärde 31.12.2012 (€)	Anskaffningar, ökningar och ak- tiveringar under perioden (€)	Uppskriv- ningar under perio- den (€)	Nedskriv- ningar vid köp under perio- den (€)	Försäljningar under perio- den (€)	Vinst/förlust vid försäljning under perio- den (€)	Nedskrivningar och avskriv- ningar under perioden (€)	Bokföringsvärde 31.12.2013 (€)
Svenska litteratursällskapet								
Aktier och motsvarande								
Aktiefonder	22 446 734,45	18 343 497,66	0,00	5 812 863,88	3 893 092,56	775 438,36	0,00	31 084 275,66
Aktier Finland	52 255 930,50	2 405 841,94	0,00	1 615 507,94	5 927 086,00	5 550 050,72	0,00	47 119 178,50
Aktier Sverige	9 952 284,00	2 567 100,14	0,00	1 714 000,14	1 850 000,00	4 097 177,05	0,00	8 955 384,00
Private Equity-bundna lån	4 046 882,92	1 318 301,59	0,02	13 026,90	291 872,74	0,01	0,00	5 060 284,89
Strukturerade aktieobligationer med kupong	5 000 000,00	2 008 032,12	10 659,47	0,00	0,00	0,00	0,00	7 018 691,59
Övriga aktier	4 120 158,00	337 031,60	0,00	97 651,60	0,00	0,00	384 000,00	3 975 538,00
Aktier och motsvarande	97 821 989,87	26 979 805,05	10 659,49	9 253 050,46	11 962 051,30	10 422 666,14	384 000,00	103 213 352,64
Fastigheter och motsvarande								
Fastigheter och motsvarande								
Aktiebolag	17 224 568,24	847 295,93	0,00	89 028,00	1 779 500,00	1 279 273,27	357 635,38	15 845 700,79
Direktägda	2 745 800,00	30 023,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 002,30	2 772 820,70
Fastigheter och motsvarande	19 970 368,24	877 318,93	0,00	89 028,00	1 779 500,00	1 279 273,27	360 637,68	18 618 521,49
Ränteplaceringar								
Likvida medel och fordringar	774 965,48	0,00	0,00	0,00	-170 658,50	0,00	0,00	604 306,98
Företagslån	550 000,00	196 200,00	3 800,00	0,00	550 000,00	25 025,00	0,00	200 000,00
Korttidsplaceringar	4 964 245,06	29 779 945,34	0,00	493 626,88	28 628 338,14	260 607,44	0,00	5 622 225,37
Lånefordringar	1 210 797,85	543 395,01	0,00	452 002,53	543 395,01	0,00	0,00	758 795,32
Räntefonder	7 484 214,76	5 658 873,01	0,00	1 533 651,62	3 620 315,90	3 060 111,13	0,00	7 989 120,25
Strukturerade ränteobligationer	0,00	2 037 652,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 037 652,00
Ränteplaceringar	14 984 223,15	38 216 065,36	3 800,00	2 479 281,03	33 171 390,55	3 345 743,57	0,00	17 212 099,92
Svenska litteratursällskapet	132 776 581,25	66 073 189,34	14 459,49	11 821 359,49	46 912 941,85	15 047 682,98	744 637,68	139 043 974,07

NOT 11: Svenska litteratursällskapets tillgångar, bokföringsvärden respektive marknadsvärdering

	31.12.2013		31.12.2012	
	Bokföringsvärde	Marknadsvärde	Bokföringsvärde	Marknadsvärde
Svenska litteratursällskapet				
Aktier och motsvarande				
Aktiefonder	31 084 275,66	52 678 469,54	22 446 734,45	34 282 800,97
Aktier Finland	47 119 178,50	124 596 138,54	52 255 930,50	117 696 011,97
Aktier Sverige	8 955 384,00	23 527 386,02	9 952 284,00	23 437 681,82
Private Equity-bundna lån	5 060 284,89	4 807 874,81	4 046 882,92	3 933 496,58
Strukturerade aktieobligationer med kupong	7 018 691,59	6 986 772,63	5 000 000,00	5 000 000,00
Övriga aktier	3 975 538,00	5 173 941,89	4 120 158,00	6 075 702,93
Aktier och motsvarande	103 213 352,64	217 770 583,43	97 821 989,87	190 425 694,26
Fastigheter och motsvarande				
Aktiebolag	15 845 700,79	33 954 500,94	17 224 568,24	34 584 098,90
Direktägda	2 772 820,70	12 900 365,70	2 745 800,00	12 479 151,00
Fastigheter och motsvarande	18 618 521,49	46 854 866,64	19 970 368,24	47 063 249,90
Ränteplaceringar				
Likvida medel och fordringar	604 306,98	604 306,98	774 965,48	774 965,48
Företagslån	200 000,00	196 200,00	550 000,00	550 000,00
Korttidsplaceringar	5 622 225,37	6 706 298,97	4 964 245,06	5 873 776,06
Lånefordringar	758 795,32	772 211,77	1 210 797,85	1 237 788,92
Räntefonder	7 989 120,25	10 791 271,37	7 484 214,76	12 398 093,49
Strukturerade ränteobligationer	2 037 652,00	2 020 346,51		
Ränteplaceringar	17 212 099,92	21 090 635,61	14 984 223,15	20 834 623,95
Svenska litteratursällskapet	139 043 974,07	285 716 085,68	132 776 581,25	258 323 568,11

NOT 12: Svenska kulturfondens ökningar och minskningar av placerade medel samt förändring i bokföringsvärdet

	Bokföringsvärde 31.12.2012 (€)	Anskaffningar, ökningar och ak- tiveringar under perioden (€)	Uppskriv- ningar under pe- rioden (€)	Nedskrivningar vid köp under perioden (€)	Försäljningar och donationer under perio- den (€)	Vinst/förlust vid försäljning un- der perioden (€)	Nedskriv- ningar och avskrivningar under perio- den (€)	Bokföringsvärde 31.12.2013 (€)
Svenska Kulturfonden								
Aktier och motsvarande								
Aktiefonder	102 089 656,34	69 541 144,60	0,00	22 383 183,65	15 207 726,88	2 566 914,22	0,00	134 039 890,41
Aktier Finland	195 444 492,27	9 083 416,60	4 175,00	6 806 795,60	22 973 090,00	10 898 127,14	0,00	174 752 198,27
Aktier Sverige	48 565 600,00	8 531 033,94	0,00	5 801 033,94	7 650 000,00	15 250 599,13	0,00	43 645 600,00
Private Equity-bundna lån	23 261 983,96	3 051 249,00	0,04	30 159,19	2 312 554,47	0,00	0,00	23 970 519,34
Strukturerade aktieobligationer	2 000 000,00	0,00	0,00	0,00	2 000 000,00	0,00	0,00	0,00
Strukturerade aktieobligationer med kupong	25 000 000,00	12 957 756,96	42 243,04	0,00	5 000 000,00	-324 036,00	0,00	33 000 000,00
Övriga aktier	20 166 066,71	1 500 000,00	0,00	0,00	4 638 000,00	0,00	0,00	17 028 066,71
Aktier och motsvarande	416 527 799,28	104 664 601,10	46 418,08	35 021 172,38	59 781 371,35	28 391 604,49	0,00	426 436 274,73
Fastigheter och motsvarande								
Aktiebolag	30 088 756,67	2 607 919,90	0,00	294 688,00	10 878 165,67	73 533,90	103 015,19	21 420 807,71
Direktägda	10 463 876,85	5 000,00	0,00	0,00	55 000,00	0,00	671 261,57	9 742 615,28
Fastighetsfondandelar	33 294 158,74	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33 294 158,74
Fastigheter och motsvarande	73 846 792,26	2 612 919,90	0,00	294 688,00	10 933 165,67	73 533,90	774 276,76	64 457 581,73
Räntelaceringar								
Likvida medel och fordringar	1 057 899,65	8 584,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 066 483,91
Företagslån	39 612 800,00	2 504 000,00	0,00	4 000,00	21 350 000,00	22 107,00	0,00	20 762 800,00
Korttidsplaceringar	21 322 545,96	161 868 690,21	0,00	2 004 507,53	160 880 421,42	1 000 403,17	0,00	20 306 307,22
Lånefordringar	1 528 164,98	0,00	0,00	0,00	1 187 119,01	0,00	0,00	481 041,13
Räntefonder	36 266 934,67	25 310 629,26	0,00	6 876 960,79	12 988 351,52	11 648 883,25	0,00	41 712 251,62
Strukturerade ränteobligationer	2 000 000,00	8 002 372,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10 002 372,00
Räntelaceringar	101 788 345,26	197 694 275,73	0,00	8 885 468,32	196 405 891,95	12 870 361,42	0,00	94 331 255,87
Svenska kulturfonden								
	592 162 936,81	304 971 796,73	46 418,08	44 201 328,70	267 120 428,97	41 335 499,81	774 276,76	585 225 112,32

NOT 13: Svenska kulturfondens tillgångar, bokföringsvärden respektive marknadsvärdering

	31.12.2013		31.12.2012	
	Bokföringsvärde	Marknadsvärde	Bokföringsvärde	Marknadsvärde
Svenska kulturfonden				
Aktier och motsvarande				
Aktiefonder	134 039 890,41	220 991 878,49	102 089 656,34	153 617 909,22
Aktier Finland	174 752 198,27	441 035 671,84	195 444 492,27	391 006 834,82
Aktier Sverige	43 645 600,00	107 844 383,83	48 565 600,00	105 578 035,88
Private Equity-bundna lån	23 970 519,34	21 585 878,01	23 261 983,96	21 384 555,36
Strukturerade aktieobligationer	0,00	0,00	2 000 000,00	2 018 000,00
Strukturerade aktieobligationer med kupong	33 000 000,00	32 873 506,35	25 000 000,00	25 000 000,00
Övriga aktier	17 028 066,71	20 396 983,34	20 166 066,71	22 392 176,84
Aktier och motsvarande	426 436 274,73	844 728 301,86	416 527 799,28	720 997 512,13
Fastigheter och motsvarande				
Aktiebolag	21 420 807,71	48 158 380,91	30 088 756,67	51 494 551,60
Direktägda	9 742 615,28	29 960 926,44	10 463 876,85	28 983 103,44
Fastighetsfondandelar	33 294 158,74	33 294 158,74	33 294 158,74	33 294 158,74
Fastigheter och motsvarande	64 457 581,73	111 413 466,09	73 846 792,26	113 771 813,78
Ränteplaceringar				
Likvida medel och fordringar	1 066 483,91	1 066 483,91	1 057 899,65	1 057 899,65
Företagslån	20 762 800,00	20 407 416,85	39 612 800,00	39 217 576,85
Korttidsplaceringar	20 306 307,22	24 138 051,92	21 322 545,96	24 400 453,39
Lånefordringar	481 041,13	341 045,97	1 528 164,98	1 597 432,02
Räntefonder	41 712 251,62	57 004 593,44	36 266 934,67	59 484 081,39
Strukturerade ränteobligationer	10 002 372,00	9 935 622,27	2 000 000,00	2 000 000,00
Ränteplaceringar	94 331 255,87	112 893 214,36	101 788 345,26	127 757 443,30
Svenska kulturfonden	585 225 112,32	1 069 034 982,31	592 162 936,81	962 526 769,22

NOT 14: Svenska litteratursällskapets fordringar och resultatregleringar

	2013	2012
Övriga fordringar	290 474,56	130 675,68
Resultatregleringar	7 333,80	3 013,50
Fordringar	297 808,36	133 689,18

NOT 15: Svenska litteratursällskapets gemensamt förvaltade fonders fondkapital

	2013	2012
Fondkapital 1.1	92 391 909,69	82 787 263,33
Nyttillkommet fondkapital		
B. Backströms fond	27 791,61	2 967 334,18
E. R. och M. Bergboms fond		210,00
A. de la Chapelles fond	23 680,39	
J. Mjöbergers fond		17 538,49
B. Petterssons fond	3 026,59	1 400,00
Stiftarnas fond	1 820,00	60,00
K. E. Tollanders donationsfond	7 158,27	2 388,80
Till kapitalet från avkastningen	1 498 434,33	1 843 895,53
Uppvärdering av fondkapital	2 439 854,23	3 331 494,48
Övriga förändringar i fondkapital, netto*	44 228,50	40 324,88
Överföringar till fondkapital enligt årsmötesbeslut		
Konjunkturutjämningsfonden		1 400 000,00
Fondkapital 31.12	96 437 903,61	92 391 909,69

* Övriga förändringar utgörs av t.ex. gravskötsel- och fastighetskötsel- och fastighetskötsel- och fastighetskötsel- och fastighetskötsel- och fastighetskötsel- enligt fondvillkor samt återförda outdelade avkastningar.

NOT 16: Svenska litteratursällskapets gemensamt förvaltade fonders värdegreringsfond

	2013	2012
Värdegreringsfond 1.1	12 176 474,12	14 802 490,76
Ökning		
Vinst vid försäljning av placerade medel	14 661 848,64	13 063 088,59
Uppvärdering vid köp och donation	10 685,36	0,00
20 % av avkastningen på Private Equity-bundna lån	39 874,15	60 215,03
Återbäring av kapital och förvaltningsarvoden	240 967,00	168 007,83
Övrigt	0,00	22 043,54
Minskning		
Förlust vid försäljning av placerade medel	863 367,43	15 385,60
Nedskrivning av bokföringsvärde	384 000,00	1 248 950,00
Nedskrivning vid köp och donation	10 441 344,21	11 343 541,55
Uppvärdering av fonders eget kapital	2 439 854,22	3 331 494,48
Värdegreringsfond 31.12	13 001 283,40	12 176 474,12

NOT 17: Svenska litteratursällskapets fristående fonders eget kapital

	2013	2012
Eget kapital 1.1	8 346 651,30	8 008 179,77
Till fristående fonders kapital har från avkastningen förts	227 008,60	200 083,60
Förändringar i Värdegreringsfond	174 722,17	133 531,85
Räkenskapsperiodens överskott	1 302,41	4 856,08
Eget kapital 31.12	8 749 684,48	8 346 651,30

NOT 20: Svenska kulturfondens fristående fonders kapital

	2013	2012
Kapital totalt 1.1	40 722 856,24	38 913 388,08
Eget kapital 1.1	38 856 915,84	38 413 160,84
Värderegleringsfond	1 460 013,18	1 280 114,25
Överfört till Investeringsfonden	1 639 995,15	100 153,75
lansspråktaget kapital 1998–2013	-15 498 765,66	
Räkenskapsperiodens överskott	126 230,82	343 601,25
Eget kapital 31.12	26 584 389,33	40 137 030,09
Reserverade utdelningsmedel 31.12	660 000,00	560 000,00
Främmande kapital 31.12	19 929,98	25 826,15
Kapital totalt 31.12	27 264 319,31	40 722 856,24

NOT 21: Svenska litteratursällskapets gemensamt förvaltade fonders främmande kapital

	2013	2012
Kortfristiga skulder	2 328 894,70	1 145 339,79
Resultatregleringar	1 029 041,25	1 242 609,80
Främmande kapital 31.12	3 357 935,95	2 387 949,59

Övriga noter

NOT 22: Givna panter och ansvarsförbindelser

	2013	2012
Resterande kapitalinbetalningsförbindelser till Private Equity-bundna placeringslån		
Svenska litteratursällskapets gemensamt förvaltade fonder	4 848 909,45	4 151 596,44
Svenska kulturfondens gemensamt förvaltade fonder	11 474 961,96	10 263 582,90
Resterande kapitalbetalningsförbindelse till Forum Fastighets Kb	1 861 663,88	1 861 663,88

Not 23: Ägarandel i andra bolag där SLS andel överstiger 20 %

	31.12.2013	31.12.2012
Digisam Ab	100 %	100 %
Ab Gammelstadsvikens kulturstöd	0 %	100 %
Fastighets Ab Astoria	100 %	100 %
Bostads Ab Källan i Helsingfors	100 %	100 %
Fastighets Ab Svenska Gården i Borgå	0 %	100 %
Aktiebolaget Pientare	98 %	97 %
Bostads Ab Segerstråles gård i Borgå	86 %	86 %
Kulturhuset Ab	0 %	60 %
Bostads Ab Majblomman i Helsingfors	54 %	54 %
Bostads Ab Kiiski	48 %	48 %
Bostads Ab Helios	0 %	36 %
Bokförlaget Atlantis Ab	30 %	30 %
Bostads Ab Aino	22 %	22 %
Direktägt i Bostads Ab Aino 19 %		
Ägarandel via Fastighets Ab Astoria 3%		

Bokslutets underskrifter

Helsingfors den 20 mars 2014

Styrelsen

Fred Karlsson
Clas Zilliacus
Marika Tandefelt
Claes Ahlund
Ann-Mari Häggman
Karmela Liebkind
Henrik Meinander
Tom Moring
Camilla Wide
Anna-Maria Åström
Ann-Catrin Östman

Helsingfors den 17 mars 2014

Finansrådet

Magnus Bargum
Jannica Fagerholm
Ole Johansson
Olof Olsson
Christoffer Taxell

Verkställande direktör

Dag Wallgren

Vi har i dag slutfört revisionen och avgivit revisionsberättelse.

Helsingfors den 20 mars 2014

Rabbe Nevalainen
CGR

Bengt Nyholm
CGR

Revisionsberättelse

Till Svenska litteratursällskapets i Finland medlemmar

Vi har reviderat Svenska litteratursällskapets i Finland r.f. bokföring, bokslut, styrelsens och finansrådets verksamhetsberättelser samt förvaltning för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2013. Bokslutet omfattar balansräkning, resultaträkning och noter till bokslutet.

Styrelsens, finansrådets och verkställande direktörens ansvar

Styrelsen, finansrådet och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och verksamhetsberättelserna och för att de ger riktiga och tillräckliga uppgifter i enlighet med i Finland gällande stadganden och bestämmelser om upprättande av bokslut och verksamhetsberättelse. Styrelsen, finansrådet och verkställande direktören skall se till att bokföringen är lagenlig och att medelsförvaltningen är ordnad på ett betryggande sätt.

Revisorns skyldigheter

Vår skyldighet är att ge ett utlåtande om bokslutet och verksamhetsberättelserna på grundval av vår revision. Revisionslagen förutsätter att vi iakttar yrkesetiska principer. Vi har utfört revisionen i enlighet med god revisions sed i Finland. God revisions sed förutsätter att vi planerar och genomför revisionen för att få en rimlig säkerhet om huruvida bokslutet och verksamhetsberättelserna innehåller väsentliga felaktigheter. Vi har även granskat om någon styrelsemedlem, finansrådsmedlem eller verkställande direktören handlat i strid med föreningslagen eller föreningens stadgar eller gjort sig skyldig till handlingar eller försummelser som kan leda till skadeståndsskyldighet mot föreningen.

Revisionen innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information som ingår i bokslutet och verksamhetsberättelsen. Valet av granskningsåtgärder baserar sig på revisorns omdöme och innefattar en bedömning av risken för en väsentlig felaktighet på grund av oegentligheter eller fel. Vid denna riskbedömning beaktar re-

visorn den interna kontrollen som har en betydande inverkan på upprättandet av ett bokslut och verksamhetsberättelse som ger riktiga och tillräckliga uppgifter. Revisorn bedömer den interna kontrollen för att kunna planera relevanta granskningsåtgärder, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. Revisionen innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i ledningens bokföringsmässiga uppskattningar, liksom en bedömning av den övergripande presentationen av bokslutet och verksamhetsberättelsen.

Enligt vår mening har vi inhämtat tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis för vårt utlåtande.

Utlåtande

Enligt vår mening ger bokslutet och verksamhetsberättelserna riktiga och tillräckliga uppgifter om Svenska litteratursällskapets ekonomiska ställning samt om resultatet av dess verksamhet i enlighet med i Finland gällande stadganden och bestämmelser om upprättande av bokslut och verksamhetsberättelse. Uppgifterna i styrelsens och finansrådets verksamhetsberättelser är förenliga med uppgifterna i bokslutet.

Övriga utlåtanden

Vi tillstyrker att bokslutet fastställs samt att styrelsen, finansrådet och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2013.

Helsingfors den 20 mars 2014

Rabbe Nevalainen
CGR
Ab AltumAudit Oy

Bengt Nyholm
CGR
Ab Ernst & Young Oy

Förteckningar

Pris

Pris utdelade vid årshögtiden 5.2

Karl Emil Tollanders pris om 40 000 € och den Tollanderska medaljen tillföll kultur- och konst-historikern, filosofie doktor h.c. Rainer Knapas, som i sin forskning har bidragit till ny kunskap om Finlands, Rysslands och det nordliga Europas kultur, idévärld och historia. Hans djupa lärdom har kommit flera generationer av humanister till godo och var av stor betydelse för utvecklingen av Svenska litteratursällskapets förlagsverksamhet i början av 2000-talet. I boken *Kunskapens rike. Helsingfors universitetsbibliotek – Nationalbiblioteket 1640–2010* studerar Knapas universitetsbiblioteket i Åbo och Helsingfors som platser, boksamlingar, människor och idéer. Med säker hand lotsas läsaren genom århundraden och kunskapens olika lager och uttrycksformer. Det konkreta och det abstrakta möts och skildras som en odelbar helhet.

Ett pris om 18 000 € ur Ingrid, Margit och Henrik Höijers donationsfond II tillföll fackboksförfattaren, lektorn i historia och samhällslära Sture Lindholm för boken *En motgångarnas man. Ernst Wikstedts färgstarka livshistoria*. 1900-talets politiska omvälvningar från ett gräsrotsperspektiv.

Ett pris om 18 000 € ur Bokhandlaren Bo Carleskogs minnesfond tillföll författaren Maria Turtschaninoff för ungdomsromanen *Anaché. Myter från Akkade*.

Ett pris om 18 000 € ur Ragnar, Ester, Rolf och Margareta Bergboms fond tillföll dramaturgen Anna Simberg för att hon, utöver sin karriär som författare och dramaturg vid teatrar i Finland och Sverige, energiskt och målmedvetet har förverkligat sina visioner som ledare för Labbet.

Ett pris om 18 000 € ur Ragnar, Ester, Rolf och Margareta Bergboms fond tillföll professor Kirsi Vainio-Korhonen för hennes insatser inom kulturhistoria och hennes prisade verk om adelskvinnorna Sophie Creutz och Sofie Munsterhjelm.

Ett pris om 18 000 € ur Irma Carrells testamentsfond tillföll författaren Fredrik Lång för romanen *Av vad är lycka. En Krösusroman*.

Ett pris om 14 000 € ur Ingrid, Margit och Henrik Höijers donationsfond I tillföll filosofie doktor Tomas Lehecka för doktorsavhandlingen *Interrelaterade lexikala egenskaper. Engelska adjektivimporter i en svensk tidningskorpus*.

Två pris om 7 000 € var ur Eklund-Modeenska fonden med tillhörande medalj tillföll filosofie

magister Michaela Bränn och filosofie doktor Maria Vainio-Kurtakko för boken *Svenska kvinnoförbundet i Sörmäs. Ett sekel av kvinnoenngagemang 1911–2011*.

Ett pris om 12 000 € ur Astrid och Bertel Appelbergs fond tillföll författaren Matilda Södergran för diktsamlingen *Maror (ett sätt åt dig)*.

Ett pris om 10 000 € ur Paul Werner Lybecks testamentsfond tillföll författaren Kaj Korkea-aho för romanen *Gräset är mörkare på andra sidan*.

Ett pris om 10 000 € ur Paul Werner Lybecks testamentsfond tillföll författaren Heidi von Wright för diktsamlingen *Delta*.

Granberg-Sumeliuska priset om 10 000 € tillföll författaren Monika Fagerholm för romanen *Lola uppochn*.

Ett pris om 10 000 € ur Ingrid, Margit och Henrik Höijers donationsfond I tillföll journalisten Karin Granlund för boken *Prins i en värld som inte fanns. Om en adelsgosses uppväxt på storgodset Tervik i 1920–1940-talets Finland*.

Ett pris om 10 000 € ur Ingrid, Margit och Henrik Höijers donationsfond I tillföll filosofie doktor Anita Schybergson för boken *Adonis och Aallotar. Finländska fartygnsnamn i historiskt perspektiv*.

Ett pris om 10 000 € ur Ingrid, Margit och Henrik Höijers donationsfond I tillföll journalisten Björn Ådahl för boken *Annorlunda, eller hur? Några östasiatiska röster*.

Ett pris om 10 000 € ur Harald och Jenny Neovius fond tillföll författaren och illustratören Christel Rönnäs för boken *Det vidunderliga ägget*.

Ett pris om 10 000 € ur Spåreska fonden tillföll filosofie doktor Mia Åkerfelt för doktorsavhandlingen *För främlingarnes trefnad. Byggmästaren Hilda Hongell och iscensättningen av badorten Mariehamn på 1890-talet*.

Övriga pris

Statsrådet Mauritz Hallbergs pris om vardera 9 000 € utdelades den 16 maj och tillföll två forskare som ur var sitt perspektiv belyser skapandet av en svensk språknorm i Finland. Filosofie doktor Charlotta af Hällström-Reijonen belönades för verket *Finlandismer och språkvård från 1800-talet till i dag* och filosofie doktor Jennica Thylin-Klaus för verket *”Den finländska svenskan” 1860–1920. Tidig svensk språklaning i Finland i ett idéhistoriskt perspektiv*.

Läs prismotiveringarna på www.sls.fi.

Stipendier och understöd

Ragnar, Ester, Rolf och Margareta Bergboms fond

Fil.mag. Sofia Aittomaa 21 600 €, Arbetsgruppen Heta Reitala och Pentti Paavolainen 5 000 €, fil.mag. Andreas Backa 19 800 €, pol.mag. Sophy Bergenheim 21 600 €, fil.mag. Magnus Enlund 21 600 €, Föreningen Granskaren r.f. 6 000 €, fil.dr, PhD Fredrik Hertzberg 18 000 €, fil.mag. Mikko Hiljanen 21 600 €, Historiska föreningen r.f. 15 000 €, fil.mag. Magdalena af Hällström 9 000 €, Institutet för folklivsforskning vid Åbo Akademi 3 000 €, fil.mag. Kasper Kepsu 12 000 €, fil.mag. Hanna Kivikero 1 800 €, fil.mag. Robert Lindberg 10 800 €, Mairea-stiftelsen 20 000 €, Teaterföreningen Lillan r.f. 10 000 €, fil.dr Johanna Wassholm 12 000 €, fil.mag. Mats Wickström 5 400 € och fil.mag. Mirja Österberg 9 000 €.

Albert de la Chapelles fond

För inköp av konst till Västra Nylands landskapsmuseum/Ekenäs museum 5 112,80 €.

Ingrid, Margit och Henrik Höijers donationsfond II

Svenska språket: Fil.mag. Carl Blomqvist 1 200 €, fil.mag. Ludvig Forsman 13 500 €, Föreningen för nordisk filologi r.f. 7 000 € + 2 800 €, fil.mag. Susanna Hakulinen 18 900 €, fil.dr Niina Nissilä 1 080 €, Svenskt översättarlexikon 4 000 €, fil.mag. Jenny Sylvén 488 € (resestipendium) + 19 730 € och Tionde dialektologkonferensen 10 000 €.

Historia: Fil.mag. Kim Björklund 20 000 €, fil.mag. Henrik Forsberg 20 300 €, Föreningen Granskaren 6 000 €, fil.dr Tom Gullberg 15 000 €, fil.dr Sofia Häggman 22 800 €, fil.mag. Ingallil Hrcke 8 000 €, Projektet Johan Bures släktbok 6 000 €, Närpes stad/Närpes gymnasium 3 500 €, Pirkanmaan ammattikorkeakoulu 5 000 €, Projektet Från Runeberg till runor 5 000 €, fil.dr Mona Rautelin 22 800 €, Transnationella minoriteter i Norden 10 000 € och fil.mag. Mirja Österberg 5 000 €, Bokförlaget Atlantis 40 000 €.

Teologi och kyrkohistoria: Teol.mag. Carolin Ahlvik 18 000 € och teol.mag. Sara Medberg 11 550 €.

Miljövärd: Natur och miljö r.f. 15 000 €, Ungmartha r.f. 5 000 € och WWF Finlands havsörsn-arbetsgrupp 23 000 €.

Teknologi: Vindkraftföreningen r.f. 8 500 €.

Bröderna Lars och Ernst Krogius forskningsfond

Ekon.mag. Mikaela Carlström 11 000 €, ekon.mag. Paul Catani 6 000 €, ekon.mag. Mari Hintikka

4 000 €, pol.mag. Camilla Härtull 4 300 €, pol. mag. Annina Kainu 3 000 €, ekon.mag. Niclas Meyer 5 700 € och pol.mag. Susanna Sandström 6 000 €.

Fonden Fredrik Pacius minne

DUNK – De Ungas Musikförbund i Svenskfinland 15 000 €, Chorus Sanctae Ceciliae 7 000 €, Finlands Svenska Sång- och Musikförbund 10 000 €, Kypron Prinsessa ry 17 000 €, Kungl. Musikaliska Akademien, Sverige, 17 000 € och Olms Verlag, Tyskland 1 000 €.

Hjördis och Arvid Standertskjöld's minnesfond

Bokföreläsaren Ruht Bertlin 5 400 €, Agneta Rahikainen 5 000 €, fil.dr Trygve Söderling 15 000 € och professor Johan Wrede 10 000 €.

Carl-Johan von Troils minnesfond (resestipendier)

Med.stud. Kaisa Björkman 1 100 €, med.kand. Helene Duncker 1 000 €, med.kand. Lauri Husa 1 000 €, med.kand. Sara Knip 1 000 €, med.kand. Jenny Lindroos 1 000 €, med.kand. Frida Malin 1 000 € och med.kand. Anna Svärd 750 €.

Historiska nämnden

Fil.mag. Nina Johansson 21 600 €, fil.dr Mona Rautelin 3 300 € och pol.mag. Janne Väistö 9 000 €.

Litteraturvetenskapliga nämnden

Fil.mag. Eva Johansson 6 600 €, fil.mag. Hanna Lahdenperä 16 500 €, fil.mag. Maria McWilliam 6 600 € och fil.mag. Tomi Riitamaa 6 600 €. Nämndens pro gradu-pris om vardera 1 000 € tilldelades fil.mag. Patrik Aaltonen och Jenny Wikström.

Samhällsvetenskapliga nämnden

Pol.dr Mika Helander 5 700 €, pol.mag. Camilla Härtull 1 000 €, pol.mag. Anna-Maria Slotte 9 900 € och pol.mag. Jussi Westinen 12 250 €.

Språkvetenskapliga nämnden

Fil.dr Therese Leinonen 22 800 € och fil.mag. Eveliina Tolvanen 9 900 €. Nämndens pro gradu-pris om 1 000 € tilldelades fil.mag. Kirsi Aantaa.

Traditionsvetenskapliga nämnden

Fil.dr Johanna Björkholm 7 400 €, fil.mag. Marcus Lepola 6 600 € och Jakob Löfgren 8 000 €. Nämndens pro gradu-pris om 1 000 € tilldelades fil.mag. Sarah Hagström.

Övriga understöd

Bokförlaget Atlantis 100 000 €, professor Siv Björklund 25 000 €, Helsingfors universitet 594 800 €, fil.dr Ada Johansson 33 000 €, Svenska handelshögskolan 50 000 €, Uleåborgs universitet 432 317 €, professor Jan-Ola Östman 25 000 €.

Pristagare i Språkarkivets pristävling *Dialekt, stadsspråk eller finlandssvenska – vad talar du?*

300 €: Lina Nyman och Gun Andersén-Wilhelms 100 €: Eivor Romar, Uffe Virta, Eva Perman, Carl-Eric Silvander, Solveig Rabb, Birgitta Lönnqvist och Elina Andersson. 50 €: Mona Martin och Henrik Jansson.

Medlemmar i SLS nämnder, kommittéer, redaktionsråd m.m. *verksamta 2013*

Verksamhetsrelaterade permanenta organ

Ackvisitionskommittén för Historiska och litteraturhistoriska arkivet 2012–2014: Johan Bargum, Kristina Malmö, Johan Wrede, Mikael Korhonen, ordf. och Petra Hakala, sekr.

Bibliotekskommittén 2012–2014: Tore Ahlbäck, Cecilia af Forselles, Gunilla Widén, Mikael Korhonen, ordf. och Martin Ginström, sekr.

Traditions- och musikvetenskapliga kommittén vid SLS Arkivcentrum i Vasa 2012–2014: Siw Ekström, Inger Jakobsson-Wärn, Sanna Lillbroända-Annala, Vivan Lygdbäck, Pirkko Moisaala, Heidi Palmu, Arja Rantanen, Gunilla Sand, Katja Hellman, Mikael Korhonen, ordf. och Niklas Nyqvist, sekr.

Traditions- och språkvetenskapliga kommittén/Folkkultursarkivet och Språkarkivet 2011–2013: Terhi Ainiala, Anne Ala-Pöllänen, Saara Haapamäki, Lauri Harvilahti, Niklas Huldén, Katriina Siivonen, Yrsa Lindqvist, Mikael Korhonen, ordf. och Pamela Gustavsson, sekr.

Historiska nämnden 2012–2014: Henrik Meinander, ordf., Cecilia af Forselles, Björn Forsén, Lars-Folke Landgrén, Pirjo Markkola, Henry Nygård, Eljas Orrman, Minna Sarantola-Weiss, Holger Weiss, Nils Erik Villstrand, Charlotta Wolff och Ann-Catrin Östman.

Litteraturvetenskapliga nämnden 2012–2014: Claes Ahlund ordf., Pia Forssell, Anna Hollsten, Päivi Lappalainen, Kristina Malmö, Bo Pettersson, Ebba Witt-Brattström och Maria Österlund.

Samhällsvetenskapliga nämnden 2012–2014: Karmela Liebkind, ordf., Kimmo Grönlund, Catharina Lojander-Visapää, Anne-Marie Londen, Tom Moring, Jan Saarela, Tom Sandlund, Susan Sundback och Östen Wahlbeck.

Språkvetenskapliga nämnden 2012–2014: Camilla Wide, ordf., Mona Forsskåhl, Saara Haapamäki, Jan Lindström, Nina Martola, Marianne

Nordman, Åsa Palviainen, Mikael Reuter, Caroline Sandström, Anna Slotte-Lüttge och Marika Tandefelt.

Traditionsvetenskapliga nämnden 2012–2014: Anna-Maria Åström, ordf., Carola Ekrem, Katja Hellman, Niklas Huldén, Ann-Mari Häggman, Sanna Lillbroända-Annala, Lena Marander-Eklund, Ulrika Wolf-Knuts och Susanne Österlund-Pötzsch.

Forskningsutskottet: Fred Karlsson, ordf., Claes Ahlund, Henrik Meinander, Tom Moring, Camilla Wide, Anna-Maria Åström och Christer Kuvaja, sekr.

Förlagsnämnden: Tom Moring, ordf., Ann-Mari Häggman, Marika Tandefelt, Clas Zilliacus och Rainer Knapas som extern medlem.

Personhistoriska kommissionen: Max Engman, ordf., Johanna Aminoff-Winberg, Johan Bärlund, Pertti Hakala, Henrik Knif, Jessica Parland-von Essen, Kristian Stockmann och John Strömberg.

Årsfestkommittén: Fred Karlsson, ordf., Jonas Lång, Clas Zilliacus och Dag Wallgren. Utanför kommittén stående konstnärlig ledare Lena von Bonsdorff.

Redaktionsråd, uppföljningsgrupper

Redaktionsrådet för Edith Södergrans samlade skrifter 3: Bo Pettersson, ordf., Pia Forssell, Boel Hackman, Holger Lillqvist och Merete Mazzarella.

Redaktionskommittén för Finlands svenska folkdiktning: Ann-Mari Häggman, ordf., Anneli Asp-lund, Lars Huldén och Birgitta Eklund-Strang, sekr.

Redaktionen för Förvaltningshistorisk ordbok: Max Engman, ordf., Lars Granlund, Lena Huldén, Kaisa Häkkinen, Eljas Orrman, Peter Slotte och Christer Kuvaja sekr.

Redaktionsrådet för SLS ekonomisk-historiska betraktelse: Håkan Andersson, Susanna Fellman, Gunnar Rosenqvist och Henry Wiklund.

Redaktionsrådet för Zacharias Topelius Skrifter 2010–2013: Clas Zilliacus, ordf., Pia Forssell, Lars-Folke Landgrén, Päivi Lappalainen, Barbro Ståhle Sjönell, Kerstin Thelander, Anna-Maria Åström och Johan Lindberg, sekr.

Uppföljningsgruppen för forskningsprojektet *Bitar av samma pussel? Intersektionella pespektiv på det svenska i Finland*: Anna-Maria Åström, ordf., Sven-Erik Klinkmann, Susanne Österlund-Pötzsch och Christer Kuvaja, sekr.

Uppföljningsgruppen för forskningsprojektet *Tvåspråkigheten och det mångkulturella Finland – utbyte och utmaningar i ett framtidsperspektiv*: Marika Tandefelt, ordf., Kimmo Grönlund, Nina Pilke och Christer Kuvaja, sekr.

Uppföljningsgruppen för forskningsprojektet *Svenska invandrare i Finland – etniska relationer i mötet mellan svenskt och finskt*: Karmela Liebkind, ordf., Susan Sundback, Östen Wahlbeck och Christer Kuvaja, sekr.

Styrgruppen för forskningsprojektet *Svenskan i Finland i dag och i går*: Tom Moring, ordf., Ann-Marie Ivars, Nina Martola, Pirkko Nuolijärvi, Marika Tandefelt, Mats Thelander, Camilla Wide, Nils Erik Villstrand och Christer Kuvaja, sekr.

Prisnämnder

Allmänna prisnämnden utsedd för 5.2.2013: Karmela Liebkind, ordf., Jonas Lång, sekr.

- Skönlitterära sektionen: Barbro Enckell-Grimm, Peter A. Sjögren och Anders Westerlund.
- Fackbokssektionen: Mona Forsskåhl, Kristina Malmio och Henrika Tandefelt.

Prisnämnden för Marcus Collins minnesfond: Pauline von Bonsdorff, Christina Bäcksbacka, Dan Holm och Jonas Lång, sekr.

Prisnämnden för fonden Gustaf III:s minne: Rainer Knapas, ordf., Henrik Knif, Jessica Parland-von Essen och Jonas Lång, sekr.

Nämnden för Statsrådet Mauritz Hallbergs pris (utsedd för 16.5.2013): Max Engman, ordf., Fred Karlsson och Marika Tandefelt. Åbo Akademis representanter: Kimmo Grönlund (suppleant Ingvar Dahlbacka) och Michaela Pörn (suppleant Liselott Forsman).

Stipendienämnder

Nämnden för Ragnar, Ester, Rolf och Margareta Bergboms fond: Henrik Meinander, ordf., Bengt Ahlfors, Anna-Maria Åström och Jonas Lång, sekr.

Beredningsutskottet för Ingrid, Margit och Henrik Höijers donationsfond II: Fred Karlsson, ordf., Henrik Meinander, Camilla Wide och Jonas Lång, sekr.

Bröderna Lars och Ernst Krogius forskningsfonds nämnd: Eva Liljebloom, ordf., Jan Otto Andersson och Juhana Vartiainen. Svenska handelshögskolans representant: Gunnar Rosenqvist.

Ekonomiska samfundets representant: Edvard Johansson.

Fonden Fredrik Pacius minne: Ann-Mari Häggman, ordf., Lena von Bonsdorff, Yvonne Thesleff och Jonas Lång, sekr.

Stipendienämnden för Hjördis och Arvid Standerstjöldes minnesfond: Allmänna prisnämndens fackbokssektion och Jonas Lång, sekr.

Professor Carl-Eric Thors stipendiefond: Camilla Wide, ordf., Hanna Lehti-Eklund, Beatrice Silén, Sandra Haavisto och Jonas Lång, sekr.

Carl-Johan von Troils minnesfond: representanter för familjen von Troil samt Jonas Lång, ordf.

Förvaltningsråd och -nämnder

Förvaltningsnämnden för Ingrid, Margit och Henrik Höijers donationsfond: Dag Wallgren, ordf., Peter Storsjö och Kaj Åkerberg.

Bestyrelsen för Stensböle Minnen 2012–2015: Henry Wiklund, ordf., Henrik Degerman, Joakim Flink och Björn von Konow.

Förvaltningsrådet för Stor-Sarvlaks: Henry Wiklund (SLS), ordf., Kristina Lindfors (Svenska folkpartiet) och Bengt Sohlberg (Nylands svenska lantbrukssällskap).

Publikationer 2013

I serien *Skrifter utgivna av Svenska litteratursällskapet i Finland*:

730:4 Georg August Wallin, *Skrifter 4. Färderna till Mekka och Jerusalem 1845–1847*, utg. Kaj Öhrnberg & Patricia Berg under medverkan av Kira Pihlflyckt, 535 s. (distribueras i Sverige av Atlantis).

762:2 Anders Chydenius samlade skrifter 2 (1765–1766), utg. Maren Jonasson & Pertti Hyttinen, 571 s. (i samarbete med Anders Chydenius stiftelse och Edita, distribueras i Sverige av Atlantis).

775 Zacharias Topelius, *En resa i Finland*, Zacharias Topelius Skrifter XIII, utg. Katarina Pihlflyckt, 173 s. (distribueras i Sverige av Atlantis).

776 Johanna Wassholm & Christer Kuvaja, *Gården vid kanalen – Strömma gårds historia*, 140 s.

777 Thomas Ek, *Ljuset har djup. Jarl Hemmer och idyllen*, 359 s.

778 Kari och Ülle Tarkiainen, *Provinsen bortom havet. Estlands svenska historia 1561–1710*, 379 s., i två tryckningar (distribueras i Sverige av Atlantis).

779 Jennica Thylin-Klaus & Julia Tidigs (red.), *Historiska och litteraturhistoriska studier 88*, 220 s.

780 Marika Tandefelt, *Prima vara! Språk- och stilhistoriska studier i finlandssvenska och svenska varuhusannonser under 1900-talet*, 221 s.

781 Sabira Ståhlberg, *K. E. Ståhlberg – fotograf, filmskapare och entreprenör*, 263 s.

782 Zacharias Topelius, *Hertiginnan af Finland och andra historiska noveller*, Zacharias Topelius Skrifter IV, utg. Pia Forssell under medverkan av Matti Klinge och Anna Movall, 446 s. (distribueras i Sverige av Atlantis).

Digital utgivning:

Zacharias Topelius, *En resa i Finland*, Zacharias Topelius skrifter XIII, utg. Katarina Pihlflyckt, 173 s. (nätpublikation och pdf, www.topelius.fi)

Zacharias Topelius, *Hertiginnan af Finland och andra historiska noveller*, Zacharias Topelius Skrifter IV, utg. Pia Forssell under medverkan av Matti Klinge och Anna Movall, 446 s. (nätpublikation och pdf, www.topelius.fi)

Brev. Förlags- och översättarkorrespondens med Albert Bonniers förlag, Zacharias Topelius skrifter XX, utg. Carola Herberts, 524 brev. (nätpublikation, www.topelius.fi)

Övrigt:

Källan 1/2013

Källan 2/2013

Kalendern 2014 (tema arbete)

Bokkatalogen *Böcker* 2013

Pågående forskningsprojekt 2013

Projektets namn

Förvaltningshistorisk ordbok

Bitar av samma pussel? Intersektionella perspektiv på det svenska i Finland

Svenskan i Finland i dag och i går

- delprojektet *Svenskan i tal*
- delprojektet *Finlandssvensk textkorpus*
- delprojektet *Svenskan i skrift*

Tvåspråkigheten och det mångkulturella Finland:

Utbyte och utmaningar i ett framtidsperspektiv

Projektledare

fil.dr Lena Huldén

docent Sven-Erik Klinkmann

professor Marika Tandefelt

professor Ann-Marie Ivars

fil.dr Nina Martola

professor Marika Tandefelt

professor Nina Pilke

Tidsperiod

1.10.2007–31.12.2013

1.8.2010–31.12.2013

1.8.2010–31.7.2017

1.8.2010–31.12.2013

1.1.2011–30.06.2014

1.8.2011–31.7.2014

1.8.2010–31.7.2014

Mest sålda böcker 2013

Sålda exemplar

Kari Tarkiainen & Ülle Tarkiainen, <i>Provinsen bortom havet. Estlands svenska historia 1561–1710</i>	1 384 st.
Zacharias Topelius, <i>En resa i Finland</i> , Zacharias Topelius Skrifter XIII, utg. Katarina Pihlflyckt	494 st.
Georg August Wallin, <i>Skrifter 4. Färderna till Mekka och Jerusalem 1845–1847</i> , utg. Kaj Öhrnberg & Patricia Berg under medverkan av Kira Pihlflyckt	449 st.
Anders Chydenius <i>Samlade Skrifter. Band 2</i> , utg. Maren Jonasson och Pertti Hyttinen	428 st.
Zacharias Topelius, <i>Hertiginnan af Finland och andra historiska noveller</i> , Zacharias Topelius Skrifter V, utg. Pia Forssell under medverkan av Matti Klinge och Anna Movall	278 st.
Anders Chydenius <i>Samlade Skrifter. Band 1</i> , utg. Maren Jonasson och Pertti Hyttinen	268 st.
Sabira Ståhlberg, <i>K. E. Ståhlberg. Fotograf, filmskapare och entreprenör</i>	209 st.
Lari Assmuth, Anne-May Berger, Nora Ervalhti & Marika Rosenström (red.), <i>Helsingfors i ord och bild. Huvudstaden kring sekelskiftet 1900</i>	167 st.
Johanna Wassholm & Christer Kuvaja, <i>Gården vid kanalen – Strömma gårds historia</i>	156 st.
Helene Schjerfbeck, <i>Och jag målar ändå. Brev till Maria Wiik 1907–1928</i> , utg. Lena Holger	151 st.

Publika evenemang

Januari

10.1 Science slam i samband med Vetenskapsdagarna 2013. Medverkande: Charlotta af Hällström-Reijonen, Andreas Häger, Åsa Mickwitz, Caroline Sandström, Thomas Vikberg, Agneta Rahikainen och improvisationsteatern Stjärnfall med Johanna af Schultén, Anja Bargum och Elisabeth Öhman.

11.1 Bröd och Nöd. Livsmedelskriser och deras följder, seminarium i samband med Vetenskapsdagarna 2013. Medverkande: Björn Meidal, Agneta Rahikainen, Johanna Mäkelä, Kirsi-Marja Lehtelä, Yrsa Lindqvist, Mirkka Lappalainen, Martin Härdstedt och Christer Kuvaja.

14.1 Topeliusseminarium i samarbete med Svenska folkskolans vänner och Finlands svenska publicistförbund på G18 i Helsingfors med Clas Zilliacus, Johan Aura, Katarina Pihlflyckt, Johan Lindberg och Pia Forssell.

25–26.1 Educamässan. SLS deltog i Finlands största utbildningsmessa i Helsingfors, arkivarien Nelly Laitinen presenterade undervisningsmaterialet Krigets barn – ett arkivpedagogiskt material för högstadiet.

Februari

5.2 SLS årshögtid i Helsingfors universitetets solennitetssal med program och prisutdelning.

25.2 Del 1 i vårens föredragsserie *Från Mauritz Stiller till James Bond – Om film och filmhistoria* med Ida Fellman och Sara Enholm-Hielm.

Mars

8.3 Kulturarvpedagogiskt seminarium arrangerat av SLS arkiv. Medverkande: Mikael Korhonen, Nelly Laitinen, Pia Lindholm, Katja Hellman, Heidi Hummelstedt, Sirkka-Liisa Mettomäki, Pia Uppgård, Victoria Nylund och Anna Finnilä.

14.3 Lefvande – Medeltida ballader om kärlek och svek, konsert på Vasa Arbis med Maria Kalaniemi, Marianne Maans, Désirée Saarela-Portin och Ann-Mari Häggman.

18.3 Poul Henningsen och Alvar Aalto, seminarium i samarbete med Kungliga Danska ambassaden samt Christine och Göran Schildts stiftelse. Medverkande: Max Engman, Hans Hertel, Anna Landvad, Kirstine Lindeman, Louise Bisgaard Vase, Tore Tallqvist och Jens-Otto Horslund.

20.3 Lefvande – Medeltida ballader om kärlek och svek, konsert i SLS hus med Maria Kalaniemi, Marianne Maans, Désirée Saarela-Portin och Ann-Mari Häggman.

25.3 Del 2 i vårens föredragsserie *Från Mauritz Stiller till James Bond – Om film och filmhistoria* med Anu Koivunen och Jaakko Seppälä.

April

12.4 Nordiska perspektiv på korpusforskning, seminarium arrangerat av Språkarkivet och språkvetenskapliga nämnden med Nina Martola, Lars Borin, Charlotta af Hällström-Reijonen, Janne Bondi Johannessen, Ann-Sofie Grönroos, Therese Leinonen, Janus Mortensen och Krister Lindén.

12.4 Intersektionalitet och coping, workshop vid Åbo Akademi i samband med SLS forskningsprojekt *Bitar av samma pussel? Intersektionella perspektiv på det svenska i Finland*. Medverkande: Lena Marander-Eklund, Sven-

Erik Klinkmann, Lena Martinsson, Susanne V. Knudsen och Jørgen Ole Bærenholdt.

19.4 Teoretiska och analytiska perspektiv på Monika Fagerholms författarskap, seminarium arrangerat av litteraturvetenskapliga nämnden med Kristina Malmio, Mia Österlund, Lena Kåreland, Anna Helle, Maria Margareta Österholm, Pauliina Haasjoki, Hanna Lahdenperä och Ann-Sofie Lönngrén.

20–21.4 Vasa bokmessa. Medverkande i SLS scenprogram: Gustav Björkstrand och Katarina Pihlflyckt.

23.4 Bokens och Rosens dag firades i SLS hus med bokloppis och mjöd.

29.4 Del 3 i vårens föredragsserie *Från Mauritz Stiller till James Bond – Om film och filmhistoria* med Bo Florin och amatörfilmer ur SLS arkiv till pianomusik framförd av Zhenia Gimer.

Maj

14.5 Archives as Sites of Memory, seminarium med Kirsi Vainio-Korhonen, Patricia Whatley, Jaana Kilkki, Petra Hakala, Mikael Korhonen, Ulla-Maija Peltonen, Andreas McKeough och Liisa Vuonokari.

15.5 En mångfald av svenskheter, seminarium arrangerat av SLS arkiv med Mikael Korhonen, Oscar Pripp, Sally Boyd, Dan Lundberg, Saara Haapamäki, Mika Helander och Ann-Jolin Grüne.

20.5 Del 4 i vårens föredragsserie *Från Mauritz Stiller till James Bond – Om film och filmhistoria* med Ulrika Bengts och Antonia Ringbom.

22.5 Ljudarkiv i förändring, seminarium i Vasa arrangerat av SLS/ Finlands svenska folk-musikinstitut i samarbete med Kungliga Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur. Medverkande: Niklas Nyqvist, Gunnar Ternhag, Jonas Lång, Märta Ramsten, Anneli Asplund, Ann-Mari Häggman, Dan Lundberg, Mattias Boström och Kaj Ahlsved.

Juni

8.6 Traditionsörnan, konsert i samband med spelmans- och folkdansstämman SamStämt i Pargas. SLS/ Finlands svenska folkmusikinstitut medverkade.

14.6 Tidsskriftsfloran inom traditionsvetenskaperna, seminarium arrangerat av traditionsvetenskapliga nämnden med Anna-Maria Åström, Birgitta Svensson, Pia Olsson, Tine Damsholt, Roger Jacobsson, Karina Lukin och Ulrika Wolf-Knuts.

Juli

2.7 Visstuga i Oravais med Ann-Marie Löfdahl och Synnöve Svanström som värdar. Tillställningen ordnades i samarbete med Oravais Hembygdsförening.

Augusti

15.8 Visstuga i Karvat med Ann-Marie Löfdahl och Synnöve Svanström som värdar. Tillställningen ordnades i samarbete med Karvat Byaförening.

September

9.9 Del 1 i höstens föredragsserie *Petersburg – Stad, du vist välvda. Om stadens liv, litteratur och historia* med Hanna Ruutu och Barbara Lönnqvist.

26–29.9 Bok- och biblioteksmässan i Göteborg. Medverkande i SLS scenprogram: Maren Jonasson, Carola Herberts, Ülle Tarkiainen, Kari Tarkiainen, Pia Forssell, Wivan Nygård-Fagerudd och John Chrispinsson.

Oktober

1–3.10 Nätverksträff för nordiska folkmusikarkiv i Vasa. SLS/Finlands svenska folkmusikinstitut stod värd för det årligen återkommande nordiska mötet för folkmusikforskare och folkmusikarkivarier.

4–6.10 SLS på Åbo Bokmässa i samarbete med Vetenskapsbokhandeln. Medverkande i SLS scenprogram: Johanna Wassholm, Gustav

Björkstrand, Marika Tandefelt, Ann-Catrin Östman och Tomas Lehecka.

13.10 FM i snapsvisor i Helsingfors arrangerades av SLS/Finlands svenska folkmusikinstitut i samarbete med Finlandssvenska rimakademien.

14.10 Del 2 i höstens föredragsserie *Petersburg – Stad, du vist välvda. Om stadens liv, litteratur och historia* med Max Engman och Johanna Wassholm.

16.10 Tematräff: Ur arkivet arrangerades i Vasa av SLS/Österbottens traditionsarkiv. Temakväll om bildsamlingar och fotografier ur arkivet.

24–27.10 Bokmässan i Helsingfors. Medverkande i SLS scenprogram: Kaj Öhrnberg, Patricia Berg, Sabira Ståhlberg, Thomas Ek, Pia Forssell, Matti Klinge, Marika Tandefelt, Kari Tarkiainen, Ülle Tarkiainen, Cita Reuter, Wivan Nygård-Fagerudd, Märten Westö och Peik Henrichson.

25.10 Hur synliggörs folkmusiken? seminarium på Vasa Arbis arrangerat av SLS/Finlands svenska folkmusikinstitut i samarbete med Folkmusiksällskapet r.f. i samband med folkmusikfestivalen Vasa Folk. Medverkande: Ann-Mari Häggman, Karin Eriksson, Gunnel Biskop, Arto Järvelä och Erik Ronström.

31.10 Vetenskapliga tidskrifter – ett viktigt forum för forskare, seminarium arrangerat av SLS forskningssektor. Deltagande tidskrifter: *Budkavlen, Finsk Tidskrift, Historisk Tidskrift för Finland, Horisont, Nya Argus, Poliitiikka, Språkbruk, Tidskriften Astra* och *Tidskriften Skärgård.*

November

6.11 Tematräff: Ur arkivet arrangerades i Vasa av SLS/Österbottens traditionsarkiv. Temakväll om brev och andra dokument ur arkivet.

11.11 Del 3 i höstens föredragsserie *Petersburg – Stad, du vist välvda. Om stadens liv, litteratur och historia* med Kristina Rotkirch och Elena Hirn.

22.11 Då och nu i Topelius historiska noveller, seminarium arrangerat av litteraturvetenskapliga nämnden och historiska nämnden. Medverkande: Claes Ahlund, Pia Forssell, Matti Klinge, Bo Pettersson, Mari Hatavara, Henrik Knif, Elisabeth Mansén och Henrik Meinander.

December

4.12 Tematräff: Ur arkivet arrangerades i Vasa av SLS/Österbottens traditionsarkiv. Temakväll om det lokala lillajulsfirandet och luciatriaditionen i Vasa.

9.12 Del 4 i höstens föredragsserie *Petersburg – Stad, du vist välvda. Om stadens liv, litteratur och historia* med Anders Mård.

SLS arrangerade eller medverkade i 40 evenemang. På Bok- och biblioteksmässan i Göteborg arrangerade SLS sju programpunkter, på Helsingfors bokmässa sju, på Åbo bokmässa tre och på Vasa bokmässa fyra programpunkter. **Sammanlagt deltog ca 3 500 personer i SLS evenemang.**

Medlemmar

Sällskapet hade vid årsskiftet 31.12.2013
1 122 medlemmar (2012: 1 109).

Medlemsantalet fördelar sig enligt följande:

• hedersmedlemmar i Finland	26
• hedersmedlemmar utomlands	24
• korresponderande medlemmar i Finland	49
• korresponderande medlemmar utomlands	47
• stiftande medlemmar	11
• ständiga medlemmar	20
• årsmedlemmar	945 (2012: 934)

Under året avled hedersmedlemmarna professor Kai Laitinen, Helsingfors, och författaren Benedict Zilliacus, Helsingfors, samt korresponderande medlemmen, professor Sven Hirn, Helsingfors.

Hedersmedlemmar och korresponderande medlemmar 31.12.2013

Hedersmedlemmar i Finland kallelse

Allardt, Erik, akademiker	1992
Andersson, Håkan, professor	2011
Björkstrand, Gustav, professor von Bonsdorff, Lena, musikpedagog och -skribent	2000
Estlander, Carl Erik, kommerseråd	2001
Homén, Carl-Olaf, ped.dr h.c., vicehäradshövding	2010
Huldén, Lars, professor	1993
Häkli, Esko, professor	1985
Ivars, Ann-Marie, professor	2008
Jungar, Sune, professor	1999
Klinge, Matti, professor	1992
Lax, Henrik, vicehäradshövding	2003
Lehtonen, Maija, professor	1994
Lönnqvist, Bo, professor	2006
Mazzarella, Merete, professor	1997
Nuolijärvi, Pirkko, direktör, professor	2010
Pettersson, Bo, professor	2013
Reuter, Mikael, fil.dr h.c.	2008
Saari, Mirja, professor	1996
Salminen, Johannes, professor	1998
Sirén, Olle, professor	1987
Storå, Nils, professor	2001
Ståhlberg, Krister, professor	2004
Tarkiainen, Kari, riksarkivare, fil.dr	1998
Törnudd, Klaus, pol.dr	1991
Vikström, John, ärkebiskop emeritus	2002

Hedersmedlemmar i utlandet

Allén, Sture, professor	1991
Eklöf, Tor, dipl.ekon.	1989
Elmevik, Lennart, professor	1993
Engdahl, Horace, professor	2004
Espmark, Kjell, professor	1986
Jones, W. Glyn, professor	1985
Jonsson, Inge, professor	2000

Lönnroth, Lars, professor	2001
Mæhle, Leif, professor	1986
Nielsen, Torben, överbibliotekarie	1981
Rosas, Allan, domare, jur.dr	2013
Ruin, Olof, professor	2000
Schoolfield, George C., professor	1984
Strömholm, Stig, professor	2002
Ståhle Sjönell, Barbro, docent	2013
Teleman, Ulf, professor	2003
Thelander, Mats, professor	2010
Tottie, Thomas, överbibliotekarie	1987
Vahlquist, Fredrik, ambassadör	2003
Wollin, Lars, professor	2008
Wrede, Johan, professor	2001
Ystad, Åse Vigdis, professor	2010
Österberg, Eva, professor	2007

Korresponderande medlemmar i Finland

Andersson, Erik, professor	1994
Asplund, Anneli, fil.lic.	1999
Blomqvist, Marianne, docent	1999
Brunell, Viking, ped.dr	2004
Edgren, Torsten, professor	1985
Eriksson, Jerker A., fil.lic.	1988
Finnäs, Fjalar, professor	2013
Gustafsson-Pensar, Ull-Britt, fil.mag.	1998
Jänicke, Gisbert, översättare	1993
Karlsson, Börje, rektor	1979
Kevin, Torbjörn, chefredaktör	2007
Kirri, Arto, professor	1993
Kokki, Kari-Paavo, museichef	1998
Kolbe, Laura, professor	2009
Korsström, Tuva, fil.mag.	2001
Krooks, Sven-Erik, fil.mag.	1979
Laaksonen, Pekka, professor	1985
Lappalainen, Päivi, professor	2010
Lindberg, Dag, fil.mag.	1994
Londen, Anne-Marie, professor	1999
Markkola, Pirjo, professor	2010
Moring, Tom, professor	2008
Nilsson, Kim, professor	1984
Nordman, Marianne, professor	2003
Nuorteva, Jussi, generaldirektör, docent	2001
Nyberg, Stig-Björn, fil.mag.	1998
Ojanen, Ursula, lektor	1987
Palmgren, Sten, lagstiftningsråd	2009
Rastas, Pirkko, fil.mag.	2001
Rautalin, Marja-Leena, samh.kand.	1997
Rosenberg, Thomas, pol.mag.	2008
Rönholm, Bror, kulturredaktör, författare	2003
Sandelin, Carl Fredrik, författare	1972
Slotte, Peter, docent	1997
Slotte, Ulf-Erik, ambassadör	2007
Stockmann, Doris, ekon.mag.	2000
Stormbom, Nils-Börje, professor	1980
Sundman, Marketta, professor	2000
Suurpää, Matti, fil.mag.	2000
Svedberg, Ingmar, redaktör	2001
Tallroth, Paulina, regeringsråd	2007

Tamminen, Marketta, fil.mag.	2004
Tarkka, Pekka, fil.dr	1980
Thölix, Birger, professor	1978
Warburton, Thomas, fil.dr h.c.	1969
Vento, Urpo, kansliråd	1981
Wolf-Knuts, Ulrika, professor	2003
Zilliacus, Clas, professor	2000
Ågren, Gösta, författare, fil.dr	1981

Korresponderande medlemmar i utlandet

Björnsson, Anders, fil.kand.	1994
Blomqvist, Göran, verkställande direktör	2013
Brändström, Kjell-Arne, professor	2005
Burman, Carina, docent	2000
Dahlbäck, Göran, professor	2000
Davidsson, Ådalsteinn, lektor	1997
Ekelund, Louise, docent	1992
Elsberga, Solveiga, översättare	1990
Fernandez, Jocelyne, universitetslektor	1974
Grünbaum, Catharina, fil.mag.	1998
Hjorth, Daniel, bokförläggare	1990
Holmqvist, Ivo, professor	1990
Hägerstrand, Olof, fil.dr	1987
Jansson, Torkel, professor	2004
Jávorszky, Béla, översättare	1988
Josephson, Olle, docent	2002
Kaplinski, Jaan, författare	1992
Katchadourian, Stina, översättare	1989
Kirby, David, professor	1995
Kivimäe, Jüri, arkivchef	1991
af Klintberg, Bengt, professor	2003
Kollberg, Bo-Ingvar, kulturredaktör	2003
Lind, John, Dr phil.	1992
Lindkvist, Thomas, professor	2003
Lindman-Strafford, Kerstin, MA, förf.	1983
Lindroth, Bengt, journalist, fil.kand.	2009
Löfgren, Orvar, professor	2004
Melin-Köpiälä, Christina, lektor	1986
Njarðvík, Njórður P., författare, professor	1992
Nordberg, Bengt, professor	1997
Ohlander, Ann-Sofie, professor	2002
Olesen, Jens E., professor	2013
Peterson, Kjell, fil.dr h.c.	1996
Pettersson, Torsten, professor	2007
Poulsen, Jóhan Hendrik, professor	1993
Reinhammar, Maj, docent	2008
Rüütel, Ingrid, folklivsforskare	1992
Salberger, Evert, docent	1984
Sandøy, Helge, professor	2003
Schweitzer, Robert, fil.dr	2004
Sjögren, Peter A., företagskonsult	2008
Stenius, Yrsa, journalist, författare	2009
Ternhag, Gunnar, professor	2010
Thelander, Kerstin, universitetslektor, fil.dr	2013
Töllborn, Göran, socionom	1995
Westin, Charles, professor	2010
Wretö, Tore, professor	1977

Personal 31.12.2013

Arkiv

Aaltonen, Patrik	arkivförtecknare
Berger, Anne-May	arkivarie
Bergman, Anne	arkivarie
Eklund-Strang, Birgitta	arkivarie
Ekrem, Carola	arkivarie
Ginström, Martin	bibliotekarie
Grönroos, Ann-Sofie	arkivarie
Gustavsson, Pamela	förste arkivarie
Hagström, Sarah	arkivarie
Hakala, Petra	förste arkivarie
Hellman, Katja	förste arkivarie
Jylhä, Sanna	amanuens
Korhonen, Mikael	arkivchef
Laitinen, Nelly	arkivarie
Lindholm, Pia	arkivarie
Lindqvist, Yrsa	förste arkivarie
Luoma, Kaisa	arkivarie
Lönblad, Marie	amanuens
Miinalainen, Maria	arkivarie
Nyqvist, Niklas	institutschef
Rosenström, Marika	arkivarie
Rytikoski, Kajsa	bibliotekssekreterare
Sahlström, Margareta	arkivarie
Sundström, Marie-Louise	arkivsekreterare
Svanström, Synnöve	arkivarie
Södergård, Lisa	arkivarie
Vainio-Kurtakko, Maria	metadataexpert
West, Monica	amanuens
Österlund-Pötzsch, Susanne	arkivarie

Forskning

Aelbrecht, Patricia	forskare
Backa, Andreas	forskare
Björkholm, Johanna	forskare
von Boguslawski, Julia	textansaffare
Brandt, Tatjana	forskare
Claes, Pieter	textansaffare
Ek-Nuutinen, Jacobina	forskningssekreterare
Henriksson, Blanka	forskare
Holm, Sophie	forskare
Holm-Cüzdan, Helena	textansaffare
Huldén, Lena	forskare

Ivars, Ann-Marie	forskare
Katila, Tuomas	datalogvist
Kingelin-Orrenmaa, Zea	forskare
Kuvaja, Christer	forskningschef
Kvarnström, Sarah	forskare
Lindell, Marina	forskare
Sarelin, Mikael	forskare
Silvan, Anna	textansaffare
Sund, Ann-Helen	forskare
Thylin-Klaus, Jennica	forskare

Förlag

Andersson, Maria	redaktionsassistent
Asp, Pia	redaktör
Assmuth, Lari	redaktör
Berg, Patricia	projektledare
Bredbacka-Grahn, Malin	redaktör
Castrén, Kaisa	redaktör
Dahlberg, Mats	redaktör
Edgren-Henrichson, Nina	redaktionschef
Ervalahti, Nora	redaktör
Forssell, Pia	huvudredaktör
Grandell, Jens	redaktör
Hakamies-Blomqvist, Liisa	förlagschef
Herberts, Carola	redaktör
Kilpelä, Eliel	redaktionsassistent
Knif, Henrik von Knorring, Britt-Louise	äldre redaktör
Krokfors, Ina	tf. förlagssekreterare
Kurtén, Hanna	redaktionsassistent
Lillqvist, Jonas	redaktionsassistent
Lindberg, Johan	redaktör
Movall, Anna	redaktionschef
Norrback, Märtha	redaktör
Nylund, Magnus	redaktionsassistent
Pihlflyckt, Katarina	redaktör
Pihlflyckt, Kira	redaktionsassistent
Pokela, Antti	grafiker
Rask, Hedvig	redaktör

Riska, Hanna	förlagssekreterare
Veit, Elisa	redaktionsassistent
Öhrnberg, Kaj	projektledare

Förmögenhetsförvaltning

Gerkman, Kristian	placeringschef
Saarinen, Britt-Susanne	vd-assistent
Wallgren, Dag	verkställande direktör
Wiljanen, Hans	fastighetschef

Sekretariat

Kjellin, Lisbeth	kanslissekreterare
Lång, Jonas	kanslichef

Administration

Helenius, Sonja	bokförare
Karlsson, Roger	vaktmästare
Nyfors Moya, Mia	ekonomiplanerare
Nygård Jungar, Ingela	personaladministratör
Olin, Ninny	ekonomichef
Selén, Margareta	ekonomisekreterare

Informationsförvaltning

Höckerstedt, Harald	medietekniker
Kylander, Johan	planerare
Labart, Niklas	IT-specialist
Martonen, Kai	bildbehandlare
Rentola, Janne	fotograf
Stolt, Dennis	IS-chef
Söderman, Karola	informations- förvaltningschef
Wikholm, Mats	IT-chef
Ørsted, Tove	bildbehandlare

Kommunikation

Aalto-Granberg, Andrea	receptionist
Löfstedt-Söderholm, Gunilla	kommunikationschef
Rahikainen, Agneta	programchef
West, Ingela	informatör
Åberg, Linda	evenemangssekreterare

Svenska litteratursällskapet i Finland r.f.
medlemmar sammankallas till

ÅRSMÖTE

TORSDAGEN DEN 10 APRIL 2014 KL. 16.00
i sällskapets hus, Riddaregatan 5 i Helsingfors

Vid mötet behandlas bl.a. de ärenden som anges i sällskapets stadgar § 13, bl.a. val av medlemmar i styrelse och finansråd, val av revisor, fastställande av bokslut och beviljande av ansvarsfrihet.

I tur att avgå är styrelsemedlemmarna Ann-Mari Häggman, Fred Karlsson, Marika Tandefelt och Anna-Maria Åström, finansrådsmedlemmen Olof Olsson samt revisor Bengt Nyholm och revisorssuppleanten Anders Svennas.

Styrelsemedlemmarna Ann-Mari Häggman och Marika Tandefelt och finansrådsmedlemmen Olof Olsson ställer inte upp för återval.

Styrelsen föreslår återval av Fred Karlsson och Anna-Maria Åström samt val av Johannes Brusila och Mona Forsskåhl till nya medlemmar.

Finansrådet föreslår val av Johan Aalto till ny medlem och återval av Bengt Nyholm CGR som revisor och Anders Svennas CGR som revisorssuppleant.

Medlem som på mötet önskar utöva sin rösträtt ska anmäla sig till Svenska litteratursällskapet senast den 4 april 2014.

SVENSKA LITTERATURSÄLLSKAPET I FINLAND

Styrelsens ordförande

Riddaregatan 5, 00170 Helsingfors
tfn 09-618 777. e-post info@sls.fi

SVENSKA LITTERATURSÄLLSKAPET I FINLAND